

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA

**PROGRAM RADA
VLADE FEDERACIJE BIH U MANDATNOM PERIODU
2011. – 2014. GODINE**

Sarajevo, decembar /prosinac 2011. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
STRATEŠKI CILJEVI VLADE FBIH.....	5
POLITIKA DJELOVANJA PO MINISTARSTVIMA	58
FEDERALNO MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA.....	58
FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE.....	59
FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA	60
FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE	62
FEDERALNO MINISTARSTVO PROMETA I KOMUNIKACIJA.....	64
FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA	66
FEDERALNO MINISTARSTVO TRGOVINE.....	69
FEDERALNO MINISTARSTVO RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA.....	71
FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA	72
FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA	74
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE.....	75
FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA BORACA I INVALIDA ODBRAMBENO - OSLOBODILAČKOG RATA	77
FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA.....	78
FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE.....	80
FEDERALNO MINISTARSTVO KULTURE I SPORTA	82
FEDERALNO MINISTARSTVO RASELJENIH OSOBA I IZBJEGLICA	83
MAKROEKONOMSKE PROJEKCIJE OSNOVNIH EKONOMSKIH INDIKATORA.....	85
OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI.....	93

UVOD

Program rada Vlade Federacije BiH u mandatnom periodu 2011.- 2014. godine temelji se na Strategiji razvoja BiH za period 2010.- 2013. godina i Strategiji socijalne uključenosti BiH 2010.-2013. koje je Vlada FBiH podržala na 157. sjednici održanoj 21.9.2010. godine, Strategiji razvoja FBiH 2010.- 2020. godine koja je usvojena od strane Vlade FBiH na istoj sjednici, Gender akcionom planu BiH i dokumentu „Osnove za formiranje vlasti u Federaciji BiH i Platforma zajedničkog nastupa u institucijama BiH u mandatnom periodu 2010.-2014. godina” koji je poslužio kao osnova za formiranje parlamentarne većine.

Prioriteti Vlade FBiH će biti usmjereni, prije svega, na projekte intenziviranja privrednog razvoja i jačanja unutrašnje društvene stabilnosti Federacije BiH, kao i iniciranje i provođenje reformi usklađenih sa potrebama Bosne i Hercegovine na putu ka pridruživanju Evropskoj uniji. Predloženi prioriteti obuhvataju ono što je najurgentnije da se uradi u Federaciji BiH i odražavaju spremnost Vlade FBiH da, u dogovoru i zajedničkim radom sa svim mogućim partnerima, preduzima mjere na popravljajući trenutnog stanja u Federaciji BiH.

U mandantnom periodu, kroz aktivan odnos Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i efikasno iznalaženje kvalitetnih rješenja u svim oblastima života, neophodno je animirati i motivisati građane Bosne i Hercegovine da zajednički grade bolju budućnost za sve koji žive u Bosni i Hercegovini, te na temeljima pozitivnih rezultata razvijati lojalnost prema državi. Vraćajući vjeru u institucije države i predanim radom na implementaciji strateških ciljeva, možemo obezbijediti egzistencijalnu i opću sigurnost građana Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine. Zato se svi ciljevi Vlade FBiH moraju bazirati na temeljnim potrebama građana Bosne i Hercegovine, a to su privredni razvoj, unutrašnja društvena stabilnost i provođenje reformi usklađenih sa potrebama BiH na putu ka pridruživanju euroatlanskim integracijama uključujući i rodnu dimenziju u ove procese.

Bosna i Hercegovina je složena država, sa brojnim otvorenim procesima i potrebama da se na unutrašnjem i vanjskopolitičkom planu reformira i pređe put standardizacije i pridruživanja zajednici evropskih zemalja. Na tom putu do sada su postignuti određeni rezultati, a da bismo došli do cilja biće potrebno uložiti još mnogo napora i rada, strpljivosti, dijaloga i spremnosti na kompromise.

Vlada FBiH je oprjedeljena da u narednom mandantnom periodu ide u pravcu da postane nosilac i kreator novih ideja i pokretač akcija, a ne samo realizator tekućih potreba i zahtjeva za koje u određenim situacijama, najčešće, i nije moguće naći najbolja rješenja.

Ostvarivanje temeljnih ciljeva zahtijeva harmonizaciju i skladnost svih oblasti društvenog života i sveobuhvatnu opredijeljenost na dosljedno i efikasno angažovanje svih domaćih kreativnih potencijala kroz usklađenu politiku djelovanja.

Sadržajno gledano Program rada Vlade FBiH u mandatnom periodu sadrži slijedeća poglavlja: strateški ciljevi Vlade FBiH, politika djelovanja po federalnim

ministarstvima, makroekonomske projekcije osnovnih ekonomskih indikatora za mandantni period i operativni plan aktivnosti federalnih ministarstava u mandantnom periodu.

Programom rada Vlade FBiH utvrđeni su strateški ciljevi i podciljevi Vlade FBiH. U okviru svakog podcilja utvrđeni su prioriteti djelovanja i konkretne mjere koje je neophodno preduzeti radi realizacije prioriteta. U posljednjem poglavlju navedene su konkretne aktivnosti ministarstava koje će biti urađene kako bi Vlada FBiH dala puni doprinos ostvarenju zacrtanih ciljeva u mandantnom periodu.

Posebno mjesto, kao doprinos realizaciji zacrtanih ciljeva imaju razvojni projekti koje Vlada FBiH planira realizovati u mandantnom periodu. Vlada FBiH je razmatrala Informaciju o stepenu realizacije i planu razvojnih projekata u FBiH za period 2011.-2013. godina. Utvrđene su prepreke i problemi u implementaciji i na osnovu istih su usvojeni zaključci sa preciznim zaduženjima za federalna ministarstva i javna preduzeća kako bi realizacija razvojnih projekata bila značajnije unaprijeđena.

Ukupan planirani iznos za investicije u razvojne projekte u periodu 2011.– 2013. godina iznosi 4.010 mil KM, a zaključno sa 2010. godinu realizovano je 310,5 mil KM. Usvojenim zaključcima i preciznim zaduženjima u velikoj mjeri će se poboljšati realizacija razvojnih projekata u mandantnom periodu.

Na ovaj način Vlada FBiH će dati puni doprinos poboljšanju ključnih makroekonomskih pokazatelja u BiH i FBiH kao što su GDP, industrijska proizvodnja, zaposlenost, investicije, spoljnotrgovinska razmjena, prosječne plate itd.

STRATEŠKI CILJEVI VLADE FBiH

U momentu izrade ovog dokumenta donešeni su značajni razvojni dokumenti na nivou BiH i FBiH, kao i veći broj sektorskih strategija. Analizom ovih dokumenata može se zaključiti da su manje više strateški ciljevi BiH, odnosno FBiH već utvrđeni, istina za različite vremenske periode. Vremenski period Strategije razvoja BiH i Strategije socijalne uključenosti BiH skoro se poklapaju sa mandatnim periodom ove Vlade.

Strategijom razvoja BiH za period 2010. – 2013. godine kao glavni strateški ciljevi precizirani su:

- makroekonomska stabilnost,
- povećanje konkurentnosti,
- održivi razvoj,
- zapošljavanje,
- EU integracije i
- socijalna uključenost.

Zbog značaja, širine materije i sveobuhvatnosti, strateški cilj socijalne uključenosti izdvojen je u poseban dokument – Strategija socijalne uključenosti za period 2010. - 2013. godina.

Socijalno uključivanje kao jedan od šest ciljeva Strategije razvoja BiH, predstavlja i osnovu za pripremu zajedničkog memoranduma o uključivanju koji se potpisuje s EC-om u fazi sticanja statusa zemlje kandidata za EU članstvo.

MAKROEKONOMSKA STABILNOST

U okviru strateškog cilja makroekonomska stabilnost utvrđeni su slijedeći podciljevi:

- Razvoj vanjskog sektora
- Razvoj javnih finansija
- Razvoj finansijskog tržišta

U okviru navedenih podciljeva utvrđeni su slijedeći prioriteti i mjere za njihovo ostvarenje:

Vanjski sektor

Prioritet 1: Privlačenje inostranih direktnih investicija

Mjera 1: Stvaranje uslova za pojavu „investicionih proizvoda“

Mjera 2: Stvaranje uslova za javno-privatno partnerstvo

Izgradnja institucija i instrumenata podrške izvozu i uvozu, adekvatan razvoj kompetencija predstavljaju preduslov za povećanje izvoza. Jačanje svijesti potrošača u BiH o potrebi smanjenja uvozne ovisnosti i kvalitetu domaćih proizvoda doprinijet će smanjenju vanjskotrgovinskog deficita.

Edukacija i informisanje izvoznika i promotivne aktivnosti na podizanju svijesti o važnosti izvoza su važne pretpostavke za povećanje izvoza. Razvoj ljudskih resursa i ljudskog kapitala je jedan od najvažnijih preduslova za povećanje produktivnosti i konkurentnosti koji vode povećanju izvozne baze i vanjskotrgovinske razmjene BiH. Također, dodatno obrazovanje potiče inovativnost, vještine, stvaranje i plasman novih proizvoda te otvaranje novih preduzeća u granama u kojima BiH ima kompetitivne prednosti.

Ekspanzija investicionih aktivnosti dovest će do povećanja proizvodne baze neophodne za generisanje ekonomskog rasta. Također će privlačenje inostranog kapitala dovest do profilisanja domaće privrede, kroz širenje lepeze izvoznih proizvoda, jer značajan dio stranih ulagača već ima definisane lance distribucije i prodaje proizvoda koji bi se mogli proizvesti u BiH. Ulaganja predstavljaju preduslov za održavanje i povećanje proizvodnje, a samim tim i povećanje izvoza.

Privlačenje i zadržavanje inostranih direktnih investicija ima važnu ulogu u stvaranju radnih mjesta, povećanju izvoza, prenosu tehnologija i menadžerskih vještina i doprinose povećanju produktivnosti i konkurentnosti.

Važno je unaprijediti i stabilizovati poslovni ambijent, posebno u odnosu na poslovne ambijente zemalja u okruženju te definisati bh „investicione proizvode“ u realnom sektoru ekonomije, prvenstveno u oblasti industrije, koji mogu biti atraktivniji od onih drugih zemalja.

Radi što bržeg nadoknađivanja jaza u konkurentnosti i pospješivanja što bržeg rasta izvoza, neophodno je ustanoviti razvojne koridore (mjesta efektivnog povezivanja domaćih i inostranih kompanija poduprta aktivnostima države, obrazovnih i finansijskih institucija) u kojima će investicione platforme imati poseban značaj.

Neophodno je uspostaviti sistemski okvir za ubrzan razvoj različitih oblika partnerstva privatnog i javnog sektora te na tom području posebnu pažnju posvetiti privlačenju stranih investicija gdje bi strani ulagači bili privučeni u strateške razvojne projekte javno-privatnog partnerstva.

Ključni ciljevi koji se žele postići javno-privatnim partnerstvom su vezani za ulaganje u fizičku infrastrukturu, prije svega u transport i energetiku, ali i u naučno-tehnološku i poslovnu infrastrukturu, što bi činilo osnovu povećanja produktivnosti i konkurentnosti bh. ekonomije.

Prioritet 2: Poboljšanje vanjske trgovine

Mjera 1: Podsticati restruktuisanje, modernizaciju i standardizaciju poslovanja i razvoja proizvoda prema zahtjevima ključnih inostranih tržišta

Mjera 2: Razviti politiku strateških proizvoda

Mjera 3: Jačati podršku izvoznicima

Potrebno je osigurati sistemsko praćenje zahtjeva tradicionalnih i potencijalno novih tržišta za bh proizvode te podsticati restruktuisanje ključnih bh izvoznih firmi radi povećanja konkurentnosti na tim tržištima. Ovo podrazumijeva i uvođenje novih podsticajnih mehanizama.

Vanjskotrgovinsko poslovanje odlikuje veći uvoz od izvoza, što rezultuje velikim negativnim bilansom. S obzirom da deficit vanjskotrgovinske razmjene predstavlja jedan od najvažnijih makroekonomskih izazova BiH, prvi prioritet vanjskog sektora se odnosi na podsticanje faktora koji direktno utiču na smanjenje, te eliminaciju vanjskotrgovinskog deficita.

Adekvatne informacije, koje će u znatnoj mjeri osiguravati državni organi, omogućit će prilagođavanje izvozne ponude specifičnim zahtjevima pojedinih novih tržišta kao i očuvanje/povećanje tržišnog učešća domaćih izvoznika na postojećim tržištima. Uz to se vežu podsticajne mjere za intervenisanje na nivou preduzeća u oblastima proizvodnje, marketinga, upravljanje kvalitetom te sistem kvaliteta i certifikacija, razvoj inovativnih proizvoda s višom stopom dodatne vrijednosti. Zbog jačanja globalne konkurentnosti bh izvoznika neophodno je podsticati proaktivan odnos domaćih preduzeća prema promjenama u sferi novih tehnoloških dostignuća i njihovu spremnost za implementaciju tih promjena u praksi. Osim novih tehnologija, modernizaciji poslovanja doprinosi i usvajanje i praktična primjena novih modela u oblasti upravljanja i korištenja ljudskih i materijalnih resursa uključujući i klasterizaciju izvozno orijentisanih preduzeća i institucija.

Radi sigurnog i održivog razvoja neophodno je uraditi bilanse potreba i stanja, u kojima će poseban dio sačinjavati pregled ključnih izvoznih i uvoznih proizvoda, te analize izvoznih i uvoznih repromaterijala, komponenti i proizvoda. Radi smanjenja uvoza potrebno je stimulisati proizvodnju roba i usluga koji se ne proizvode u BiH ili proizvode u nedovoljno velikom opsegu, te se stoga uvoze, a postoje razvojne mogućnosti da se isti proizvodi ili njihovi supstituti proizvode u BiH. Ovo se posebno odnosi na hranu i energiju. Efikasnim korištenjem ekonomije obima uz efikasnu diverzifikaciju proizvoda stvorit će se mogućnost proizvodnje i plasiranja tržišnih viškova na međunarodnim tržištima.

Niti postojeći, a kamoli potencijalni izvoznici, nisu dovoljno potaknuti finansijskim i drugim mjerama na povećanje izvoza, te je neophodno redukovati fiskalna opterećenja i ostala davanja u svrhu reinvestiranja u modernizaciju i proširenje kapaciteta, razviti sistem institucija, finansijskih šema, poreskih podsticaja, garancije, osiguranja itd.

Prioritet 3: Jačanje uloge BiH u trgovinskim integracijama

Mjera 1: Osiguranje prijema BiH u punopravno članstvo STO-e

Mjera 2: Jačanje pozicije u CEFTA-i

Mjera 3: Podržati razvoj distribucione mreže u EU i zemljama CEFTA-e

Tokom posljednjih 10-tak godina BiH je započela postupnu trgovinsku liberalizaciju, te ima vrlo liberalnu trgovinsku politiku koja je u skladu s principima Svjetske trgovinske organizacije (WTO).

BiH je uključena u četiri područja trgovinskih pregovora i njihove sprovedbe: bilateralni pregovori, Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini (CEFTA), pregovori s EU i pregovori o pristupanju Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (STO).

STO ima 153 zemlje članice, koje obuhvataju više od 97 % svjetskih trgovinskih tokova, te 30 posmatrača, koji traže članstvo u toj organizaciji, među kojima je i BiH. Iako BiH nije članica, ona u svojoj zakonodavnoj regulativi slijedi principe nediskriminisanja, tj. primjenu tretmana „najpovlaštenije nacije“ i „nacionalnog tretmana uvezene robe“. Nužno je nastaviti reforme neophodne da bi se ispunila pravila i obaveze STO-e, te dalje raditi na postizanju priključenja u STO-u.

Imajući u vidu određene poteškoće u funkcionisanju CEFTA-e, posebno činjenicu da su neke zemlje u članstvu od 2003., a BiH tek od 2007., neophodno je kontinuisano analizirati djelovanje te zone i posebno poziciju BiH (opšta trgovinska pozicija, specifično poziciju pojedinih privrednih grana i sektora – prije svega poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, pića i sl.).

Posebno je potrebno razmatrati implikacije prijema Hrvatske u EU i daljeg funkcionisanja CEFTA-e u periodu poslije toga.

Neophodnost povećanja izvoza ekonomije i smanjenja izuzetno velikog trgovinskog deficita ne može se ostvariti bez jačanja izvozne funkcije poslovnih organizacija i podupirućih institucija (prije svega nedostajućih laboratorija), te razvoja inostrane distribucione mreže.

Neophodno je sistemski razvijati distribucione kanale (zajednička predstavništva firmi, diplomatsko-konzularna mreža, predstavništva poslovnih i drugih asocijacija) na inostranim tržištima, počevši od zemalja iz okvira trokuta Rim – Berlin – Beograd na koje otpada većina izvoza roba bh proizvođača.

Javne finansije

Prioritet 1: Blagi fiskalni deficit

Mjera 1: Relativno smanjivati javne rashode, posebno tekuću javnu potrošnju

Mjera 2: Povećati investicije iz budžeta i Razvojne banke

Mjera 3: Nastaviti sa privatizacijom državne imovine

U mandantnom periodu potrebno je smanjivati javnu potrošnju svih nivoa vlasti u FBiH kako bi se budžetska sredstva u većoj mjeri koristila za razvojne ciljeve i fiskalne stimulanse u vidu javnih ulaganja. Restruktuisanje budžeta vlada doprinijet će osiguranju fiskalne održivosti BiH na duži rok, dok usklađivanjem konsolidovanog fiskalnog cilja BiH i FBiH s pravilima EU u periodu pridruživanja i stabilizacije omogućava ne samo ostvarivanje fiskalne održivosti BiH i FBiH i jačanje fiskalne discipline i odgovornost svih nivoa vlada nego predstavlja i osnov za fiskalnu konsolidaciju u skladu s pravilima EU.

Plafoniranje fiskalnog deficita na 3% u mandantnom periodu predstavlja korak ka preuzimanju fiskalnih pravila EU. Osim što bi eskalacija fiskalnog deficita preko predloženih granica ugrozila poziciju valutnog odbora i ukupnu makroekonomsku stabilnost, primjena fiskalnih pravila EU pokazuje spremnost BiH i FBiH da izvrši fiskalnu konsolidaciju i prilagodbu u skladu s kriterijima EU.

Sprovođenje mjere 1. uključuje kratkoročne aktivnosti na redukovanju troškova javnog sektora, dok na duži rok zahtijeva sprovođenje reforme javne uprave i redefinisane veličine i strukture javnog sektora u cilju povećavanja njegove efikasnosti i smanjivanja opterećenja realnog sektora i stanovništva. Fiskalna konsolidacija u kratkom roku zahtijeva restruktuisanje budžeta svih nivoa vlada, u pravcu smanjenja udjela neproduktivne javne potrošnje u korist produktivne.

Da bi se kreirali snažniji fiskalni stimulanse, kojima bi se trebao dati novi zamah rastu i razvoju, potrebno je jačanje razvojne komponente u budžetima svih vlada u FBiH i snažiti ulogu Razvojne banke u finansiranju javnih i privatnih ulaganja. Sprovođenje ove mjere podrazumijeva finansiranje investicija u segmentu cestovne i druge infrastrukture koje bi, pored određenog doprinosa zapošljavanju i povećanju privrednih aktivnosti, trebalo stvoriti pretpostavke za snažniji investicioni val i ekonomski rast na dugi rok. Potrebno je osigurati da alokacija sredstava preko razvojnih banaka bude efikasna i racionalna, usmjerena na podizanje kompetitivnosti bh kompanija.

Okončanje procesa privatizacije strateških sektora u FBiH trebalo bi, pored očekivanih pozitivnih ekonomskih efekata u vidu povećane ekonomske efikasnosti i priliva investicija, donijeti i značajne fiskalne efekte koji posredno mogu doprinijeti fiskalnoj održivosti na duži rok. Usmjeravanjem sredstava od privatizacije u finansiranje unutrašnjih dugova i razvojnih vladinih programa rasterećuju se redovni budžeti i stvara fiskalni prostor za restruktuisanje budžeta. Na taj način sredstva od

privatizacije postaju dodatni fiskalni impuls ulaganjima u unapređenje javne infrastrukture, čime se utiče na rast i razvoj poslovnog sektora privrede.

Prioritet 2: Jačati fiskalno upravljanje

Mjera 1: Harmonizirati i koordinirati procese budžetiranja

Mjera 2: Uskladiti fiskalnu statistiku s međunarodnim standardima

Mjera 3: Razraditi politike izmirenja unutrašnjeg duga po osnovu restitucije

Mjera 4: Osigurati budžetsku podršku za ispunjenje uslova Evropskog partnerstva i evroatlantskih integracija

Mjera 5: Osigurati alimentiranje budžeta vlada na svim nivoima FBiH, prihodima od indirektnih poreza poslije 2011.

Efikanan mehanizam fiskalne koordinacije u BiH i FBiH podrazumijeva blagovremeno usvajanje konsolidovanih fiskalnih ciljeva, fiskalnog okvira BiH i budžeta svih nivoa vlada, obavezujući karakter odluka koje donosi Fiskalno vijeće, primjenu mehanizma sankcionisanja u slučaju probijanja dogovorenih budžetskih okvira. Efikasna fiskalna koordinacija, ostvarena kroz Fiskalno vijeće, podrazumijeva i osiguranje pravnih i tehničkih pretpostavki neophodnih za podizanje efikasnosti procesa budžetiranja i monitoring izvršenja budžeta, u cilju blagovremene izrade i objave konsolidovane fiskalne statistike BiH, usklađene sa standardima EU i MMF-a.

Osnovna pretpostavka efikasnog fiskalnog upravljanja u decentralizovanom fiskalnom sistemu jeste harmonizovan i koordinisan proces izrade budžeta na svim nivoima. Mjera uključuje i potpuno uvođenje programskog budžetiranja koje podrazumijeva i uvođenje gender odgovornog budžetiranja.

Usklađivanje nacionalne fiskalne statistike s međunarodnim standardima:

1) osigurava međunarodnu kompatibilnost nacionalne fiskalne statistike i fiskalnih indikatora, čime se povećava efikasnost mjera nacionalne makroekonomske politike, 2) povećava pouzdanost izvještaja o fiskalnim operacijama vlade, što pozitivno utiče na kreditni rejting zemlje, i 3) olakšava nadzor fiskalne pozicije BiH i FBiH od EU i međunarodnih finansijskih organizacija.

Ostvarenje fiskalne održivosti na dugi rok podrazumijeva rješavanje problema finansiranja unutrašnjeg duga. Finansijska restitucija, zbog svoje obimnosti, može imati snažan destabilizujući faktor na fiskalnu stabilnost zemlje. Da bi se amortizovali negativni efekti po budžete i ukupnu makroekonomsku stabilnost, potrebno je sagledati ukupne finansijske efekte restitucije i definisati dinamiku otplate duga.

Ispunjavanje obaveza prema evroatlantskih integracijama podrazumijeva osiguranje dostatnih budžetskih sredstava u segmentima gdje se zahtijeva proširenje kapaciteta postojećih institucija da bi se postigli zadani standardi, osnivanje novih institucija ili agencija ili uspostava mehanizama koordinacije.

Pošto je postojeći model raspodjele indirektnih poreza vremenski ograničen, neophodno je na vrijeme definisati novi model raspodjele indirektnih poreza za period poslije 2011. kako bi se izbjegli budžetski šokovi na svim nivoima vlada.

Prioritet 3: Sprovođenje poreskih reformi

Mjera 1: Nastaviti reformu direktnog oporezivanja i socijalnih doprinosa

Mjera 2: Sprovoditi kontinuiranu harmonizaciju zakona iz indirektnog oporezivanja s zakonodavstvom EU

Mjera 3: Kontinuirano jačati kapacitet Poreske uprave

Nastavak reformi u sferi direktnih i indirektnih poreza, na polju redefinisavanja politike oporezivanja i administriranja porezima, predstavlja značajan faktor makroekonomske stabilnosti zbog fiskalnih i ekonomskih efekata na makroekonomski sistem BiH i finansijsku i ekonomsku poziciju kompanija. Prioritet uključuje i kontinuiranu modernizaciju administriranja carinama i porezima u BiH u skladu s procedurama i standardima EU.

Potrebno je nastaviti reformu direktnog oporezivanja i socijalnih doprinosa radi osiguranja većeg stepena unutrašnje harmonizacije poreskih sistema i politike direktnih poreza i socijalnih doprinosa. Očekivani rezultat sprovođenja mjere je eliminacija štetne poreske konkurencije unutar zemlje.

Poreska politika u vidu poreskih podsticaja treba da ima ekonomsku opravdanost, da je u funkciji prioriteta razvoja, tj. da podstiče povećanje investicija, zapošljavanja, društvenog proizvoda i izvoza. Osobito, kada je u pitanju naučno-tehnološka infrastruktura osnovni podsticaji po pitanju poreske politike se odnose na poreske olakšice za ulaganje u istraživanje i poreske olakšice u slučaju transfera visokih tehnologija za prve godine primjene.

Zbog makroekonomskih posljedica naglog porasta stopa akciza potrebno je utvrditi dinamiku usklađivanja stopa akciza s minimalnim standardima EU. U segmentu PDV-a potrebno je utvrditi dinamiku prilagođavanja zakonodavstava s izmjenama u sistemu PDV-a koje sprovodi EU radi podizanja konkurentnosti i sprečavanja poreskih prevara.

Ispunjavanje obaveza prema EU zahtijeva kontinuiranu modernizaciju poreskih i carinskih uprava u skladu sa standardima EU. Modernizacija poreskih uprava će doprinijeti većoj efikasnosti rada uprava i smanjenju operativnih troškova, a obveznicima će donijeti smanjenje troškova poštivanja poreskih propisa.

Razvoj finansijskog tržišta

Prioritet 1: Održati stabilnost i razvijati finansijske institucije

Mjera 1: Jačati kapitalnu osnovu finansijskog sektora

Mjera 2: Podsticati razvoj tržišta kapitala i institucionalnih investitora

Mjera 3: Jačati Razvojnu banku FBiH, kao tržišnu instituciju

Za dalji razvoj finansijskog sektora i povećanje njegove efikasnosti potrebno je osigurati uslove za funkcionisanje različitih vrsta nebankarskih finansijskih institucija, te povećanje njihovog učešća u strukturi aktive finansijskog sektora. Povećanje kompleksnosti finansijskog sektora u smislu broja i vrste finansijskih institucija (institucionalna struktura) u funkciji je privlačenja novih investitora (uključujući i strane) u ovaj sektor, ali i finansiranja potreba korisnika kapitala. Istovremeno, strukturno jačanje i stabilizacija finansijskog sektora ima pozitivan uticaj na privredni razvoj, prvenstveno kroz diverzifikaciju izvora finansiranja i snižavanje cijene kapitala. Paralelno s razvojem ekonomije i produblivanjem finansijskog posredovanja povećavat će se finansijski tokovi preko tržišta kapitala. Tome može znatno doprinijeti definitivno razrješavanje tranzicijskog „paketa“ – restruktuisanje preduzeća, poboljšanje korporativnog upravljanja i poboljšanje institucionalnog okvira i regulatornog nadzora, te konvergencijom vođen razvoj (ekonomskim približavanjem EU) kao i dolazak stranih investitora.

Potrebno je u finansijskom sektoru stvoriti stabilne izvore kapitala, posebno iz okvira domaće štednje. Osiguranje održivosti dosadašnjih pozitivnih kretanja u finansijskom sektoru od presudne je važnosti za dalje efikasno usmjeravanje domaće štednje u produktivna ulaganja, te privlačenje i zadržavanje stranih ulaganja. Oba segmenta su bitna za dalji ekonomski rast i razvoj.

Tržišta papira treba osnažiti emisijama, prvo kratkoročnih, te potom dugoročnih vrijednosnih papira javnog sektora. Potrebno je stvarati uslove za jačanje niza vrsta institucionalnih investitora jer oni mobilizuju domaću dugoročnu štednju i ulažu je u različite oblike vrijednosnih papira, kojima se finansira realni i javni sektor. Što je finansijsko tržište razvijenije, to se veći procenat štednje i ukupnih finansijskih tokova usmjerava preko ovih institucija.

Sprovođenje penzione reforme, stabilizacija sektora osiguranja, a posebno afirmisanje životnog osiguranja, konačno rješavanje zamrznutog portfelja i stvaranje uslova za otvaranje transformisanih privatizacionih investicionih fondova (redizajniranje koncepta transformacije) predstavljaju bitne preduslove za razvijanje različitih oblika institucionalnih investitora.

Razvojnu banku treba postaviti kao tržišnu instituciju kako u smislu prikupljanja sredstava (emisijama vrijednosnih papira), tako i plasiranja sredstava (korištenjem ekonomskih, socijalnih, ekoloških kriterija, pored postojećih, finansijskih). Tako ojačane daju doprinos održavanju stabilnosti finansijskog i realnog sektora, posebno u

kriznim situacijama. Svojim aktivnostima poboljšavaju likvidnost realnog i finansijskog sektora, podstiču razvoj i dodatno zapošljavanje. Promocija domaćih investicionih mogućnosti, privlačenje i zajednička ulaganja sa stranim investitorima, uključujući i međunarodne finansijske institucije, predstavljaju još uvijek nedovoljno iskorišteni potencijal.

Prioritet 2: Stvarati uslove za povećanje štednje i investicija

Mjera 1: Razvijati nove i unapređivati postojeće finansijske proizvode

Mjera 2: Razvijati i unapređivati sistem poreskih olakšica za finansijsku štednju

Mjera 3: Stvarati i unapređivati uslove za aktiviranje investicionog potencijala i resursa bh dijaspore

Na berzama u BiH se, kada su u pitanju domaći investitori, pretežno trguje dionicama iz privatizacije, prvenstveno u svrhu preuzimanja i koncentracije vlasništva. U pribavljanju dodatnog kapitala privreda se dominantno orijentisala prema bankarskim kreditima, a stanovništvo je štednju usmjeravalo u bankarske depozite. Tradicionalnu orijentisanost k bankarskim štednim depozitima i kreditima moguće je promijeniti nizom sistemskih mjera u dužem vremenskom periodu.

Potrebno je stvoriti uslove za razvoj novih oblika štednje podsticanjem stanovništva za investiranje u vrijednosne papire, životna i penziona osiguranja. Za realizaciju ovog cilja neophodno je produbiti finansijsko posredovanje, stvoriti uslove za efikasno funkcionisanje institucionalnih investitora i povećati diverzifikovanost finansijskih instrumenata.

Uspostaviti će se podsticajni mehanizmi pomoću kojih će se raspoloživi finansijski resursi stanovništva, javnih fondova, preduzeća, posredstvom tržišta kapitala efikasno usmjeriti u privredni razvoj ponudom raznih vrsta finansijskih proizvoda. Kvalitet, raznovrsnost i dostupnost finansijskih instrumenata (struktura, dubina, širina i efikasnost, likvidnost) bitni su elementi za procjenu sofisticiranosti finansijskog, odnosno tržišta kapitala.

Od posebnog je značaja razvoj tržišta dužničkih vrijednosnih papira. Time se realnom sektoru, vladama na nivou entiteta, te jedinicama lokalne samouprave osiguravaju šire mogućnosti finansiranja putem lokalnog berzanskog tržišta, a institucionalnim investitorima kvalitetni instrumenti za ulaganja.

Kroz nove proizvode penzionih fondova, te tradicionalne i nove proizvode životnog osiguranja (*unit linked*) može se dodatno direktno mobilizovati štednja stanovništva na dugoročnoj osnovi.

Potrebno je osigurati poreske olakšice za različite oblike dugoročne finansijske štednje. Posebno su značajna životna osiguranja, dobrovoljno penziono osiguranje i stambena štednja. Stimulisanjem ovakvih ulaganja mogu se osigurati značajna dugoročna finansijska sredstva, koja se mogu uložiti prvenstveno u razvojne i infrastrukturne projekte, koje realizuju vlade ili jedinice lokalne samouprave. Potrebno

je razviti sistem oporezivanja koji ne dovodi do bijega kapitala, koji stimuliše dugoročnu štednju, te ne vrši diskriminaciju različitih oblika dohotka.

Potrebno je u skladu s preporukama Vijeća Evrope različitim aktivnostima maksimizirati razvojni uticaj migracije; olakšati ili ukloniti prepreke za priliv migrantskih doznaka (posebno kroz formalne finansijske tokove); olakšati i stimulisati transfer i investiranje kapitala, znanja i tehnologije dijaspori; te osnažiti njihov uticaj na privredni rast i razvoj kroz uključivanje u različite razvojne projekte.

Prioritet 3: Unapređivati regulativu i standarde supervizije bankarskog i finansijskog sektora

Mjera 1: Usklađivati pravni i institucionalni okvir za funkcionisanje finansijskog sektora s direktivama EU i međunarodnim standardima finansijske supervizije

Mjera 2: Jačati statistiku finansijskog sektora

Mjera 3: Sprečavati korištenja finansijskog sektora kao instrumenta za pranje novca i finansiranja terorizma

Mjera 4: Unapređivati standarde korporativnog upravljanja u skladu s OECD principima i poboljšavati mehanizme njihove primjene

Mjera 5: Unapređivati standarde finansijskog i drugog izvještavanja

Mjera 6: Razvijati bonitetno ocjenjivanje i rejtingovanje

Mjera 7: Unapređivati sistem interne kontrole i interne revizije u finansijskim institucijama

Unapređenje regulative i standarda supervizije ima za cilj uspostavljanje sistema savremenih, stabilnih, solventnih, likvidnih, efikasnih i transparentnih finansijskih institucija. Očekivani rezultati ogledaju se u povećanju finansijske discipline, boljoj zaštiti korisnika finansijskih usluga i jačanju povjerenja u finansijski sektor u cjelini.

Moderna regulativa usklađena s međunarodnim standardima i sprovođenje regulacije u skladu s najboljom međunarodnom praksom ima za cilj zaštitu investitora, stimulisanje privatne inicijative i preduzetništva u finansijskom sektoru u pravcu efikasnog i transparentnog poslovanja.

Finansijsku regulaciju i superviziju treba učiniti modernijom i efikasnijom, u skladu s međunarodnim standardima, uz akcenat na traženje optimalne ravnoteže između troškova i koristi od regulacije. U tom smislu treba izvršiti barem objedinjavanje nebankarskih finansijskih regulatora na nivou Federacije BiH. Potrebno je unaprijediti standarde i metodologiju nadzora nad svim institucijama finansijskog sektora radi smanjenja rizika finansijske nestabilnosti.

Posebno treba razraditi pravni, institucionalni i regulatorni okvir za djelovanje supsidijara inostranih finansijskih institucija kao što su razni finansijski konglomerati ili finansijske grupe. Zbog toga je neophodno dalje razvijati međunarodnu saradnju u

oblasti finansijskog nadzora i snažnije ga integrisati u internacionalni sistem finansijskog nadzora.

Potrebno je osigurati uslove za formiranje zajedničke baze podataka i objavljivanje statistike finansijskog sektora u cjelini, na nivou entiteta i na nivou BiH. Objedinjavanjem statistike, unificiranjem metoda prikupljanja, obrade i objavljivanja podataka, povećat će se efikasnost djelovanja regulatora i istovremeno povećati transparentnost tržišta u cjelini. Time se stvara povoljniji poslovni ambijent za investitore na finansijskom tržištu, te poboljšava nivo informisanosti svih učesnika na tržištu i korisnika finansijskih usluga.

Potrebno je kontinuirano procjenjivati i revidirati regulativu i mjere koje regulatori i finansijske institucije preduzimaju u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Veoma je značajno poboljšavati kontrolne mehanizme u oblasti praćenja platnog prometa, ali ih i proširivati na druge segmente finansijskog poslovanja. U sklopu toga neophodno je unapređivati saradnju s drugim domaćim nadzornim i kontrolnim institucijama i zemljama u okruženju.

U skladu sa izmjenama regulative u FBiH, u oblasti funkcionisanja privrednih društava neophodno je na nivo entiteta donijeti nove standarde korporativnog upravljanja. U preduzećima čiji vrijednosni papiri kotiraju na berzama, kao i kod glavnih finansijskih posrednika, potrebno je postići evropske standarde korporacijskog upravljanja. Istovremeno moraju se ustanoviti efikasni mehanizmi za praćenje primjene standarda, što do sada nije bio slučaj. U tom smislu veoma je važno objavljivanje rezultata praćenja primjene standarda i promocija onih subjekata koji u tom segmentu predstavljaju primjere najbolje prakse. Unapređenje i primjena standarda korporativnog upravljanja značajan su faktor u ocjeni ukupne poslovne klime, jer su bitan element zaštite investitora.

Široki krug zainteresovanih (ulagači, zaposleni, kreditori, dobavljači, kupci, državna administracija, javnost) imaju različite potrebe da pristupe i koriste finansijske i druge izvještaje, kako finansijskih institucija, tako i emitenata, čijim se vrijednosnim papirima trguje na berzama u FBiH. Stoga je potrebno stalno unapređivati primjenu najviših međunarodnih standarda finansijskog i drugog izvještavanja. Pouzdanost, potpunost, pravovremenost, te dostupnost finansijskih i drugih izvještaja od posebnog je značaja za stvaranje povjerenja u funkcionisanje finansijskih institucija. Pored finansijskih izvještaja, sve više dobijaju na značaju i informacije o materijalno bitnim činjenicama i događajima u poslovanju finansijskih institucija. Identične mjere i aktivnosti u oblasti finansijskog i drugog izvještavanja odnose se i na emitente na domaćim berzama.

U BiH i FBiH ne postoji razvijen sistem bonitetnog ocjenjivanja i rejtingovanja. Analiza i ocjena boniteta, te utvrđivanje internog ili eksternog rejtinga, imaju veliku važnost u nizu poslovnih aktivnosti, kao što su: tržišno pozicionisanje preduzeća (odnosi prema kupcima i

dobavljačima), ocjena kreditnog rizika za kreditore i investitore, akvizicije i spajanja, medijska i druga promocija. Rejting agencije doprinosi smanjenju rizika i neizvjesnosti kod investitora, koji je prvenstveno posljedica informacione asimetrije. Na ovaj način utiču i na cijenu kapitala. Međutim u svjetlu najnovijih dešavanja u vezi sa svjetskom finansijskom krizom i pozicijom rejting agencija, potrebno je insistirati na kompetentnosti, transparentnosti, nezavisnosti i potrebi uspostave sistema nadzora u ovoj oblasti.

Osim u bankama, ostali segmenti finansijskog sektora nemaju uopšte uspostavljene ili imaju nedovoljno razvijene sisteme interne kontrole i revizije. U tom smislu prvo je potrebno osigurati odgovarajuću normativnu osnovu; zatim je potrebna edukacija kadrova i njen kontinuitet. Regulatori u oblasti osiguranja, penzionih i investicionih fondova moraju insistirati na uvođenju i primjeni ovih sistema. Slabost u internim kontrolama povećava rizik finansijske nestabilnosti. Dobro uspostavljen sistem interne kontrole doprinosi efikasnosti upravljanja. Imajući u vidu postojeće kapacitete nebankarskih finansijskih institucija posebno je značajno osigurati racionalan odnos troškova i koristi kod uvođenja sistema interne kontrole i revizije.

Prioritet 4: Unapređivati regionalnu saradnju i povezivanje finansijskih tržišta

Mjera 1: Uspostavljati i razvijati saradnju s regionalnim regulatorima na finansijskim tržištima

Mjera 2: Unapređivati uvezivanje regionalnih berzi

Mjera 3: Uspostaviti i razvijati saradnju s razvojnim bankama regiona

Unapređenjem regionalne saradnje i međunarodnim povezivanjem doprinosi se proširenju kapaciteta domaćeg finansijskog tržišta i podstiče njegova konkurentnost. Realizacija ovog cilja doprinijet će proširenju spektra finansijskih usluga i uvođenju međunarodnih standarda i najbolje prakse u sve segmente poslovanja i nadzora finansijskog sektora.

U skladu s ciljevima i principima međunarodnih asocijacija za superviziju finansijskog sektora (IOSCO, IAIS, BSCEE) domaće regulatorne institucije trebaju osigurati odgovarajući stepen članstva, te pristupiti pripremama za potpisivanje bilateralnih memoranduma o razumijevanju. Ovakva vrsta sporazuma omogućava organima za finansijsku superviziju da sarađuju u oblasti licenciranja ovlaštenih učesnika na finansijskom tržištu, kao i da razmjenjuju informacije prilikom obavljanja nadzora, te da vrše razmjenu zaposlenih u svrhu edukacije.

U oblasti berzanskog trgovanja neophodno je jačati regionalnu saradnju i umrežavanje s drugim berzama u Jugoistočnoj Evropi, kako bi se omogućio pristup većem broju investitora, stabilizovala tražnja i likvidnost tržišta. Jedna od mogućnosti je stvaranje zajedničke trgovinske platforme. Na njoj bi trgovali svi berzanski posrednici koji bi imali jedinstvenu licencu za rad na tržištima kapitala, koji su potpisali sporazum o platformi. Efikasnijem trgovanju bi također doprinijelo stvaranje

zakonskih i informatičko-tehničkih preduslova da emitenti emituju i imaju izlistane vrijednosne papire na više tržišta, te da se uspostave regionalne klirinške kuće. Lokalni vrijednosni papiri, u okviru ovako formiranih internacionalnih mreža trgovanja, mogu se lakše i jeftinije nuditi širem krugu potencijalnih investitora, čime se prevazilaze ograničenja kapaciteta domaćeg tržišta. Ovdje se stvara uzajamni odnos, pri čemu se domaće tržište otvara za strane investitore, ali se i domaćim ulagačima osigurava pristup stranim fondovima i finansijskim instrumentima, što će posebno biti od značaja u slučaju penzione reforme.

Saradnja s razvojnim bankama i sličnim institucijama u regionu, te s drugim međunarodnim razvojnim agencijama je posebno značajna radi osiguranja dopunskih sredstava za finansiranje razvojnih jazova, razmjene iskustava u preduzimanju mjera za pružanje podrške finansijskom sektoru u ublažavanju negativnih efekata recesija itd. Potrebno je da se redovno prosljeđuju informacije regionalnim, evropskim i drugim izvorima finansiranja, koji imaju interesa i potencijale da investiraju u realni sektor putem tržišta kapitala (npr. kupovinom akcija, obveznica i dr.) i u finansijski sektor (direktne investicije).

KONKURENTNOST

Unapređenje produktivnosti u cilju jačanja konkurentnosti u regionalnom i globalnom okruženju postalo je ključan strateški cilj u sklopu kojeg su definisani i određeni podciljevi:

- Klasteri
- Kompetentnost ljudskih resursa
- Naučno - tehnološka i poslovna infrastruktura

Da bi se proces realizacije navedenih podciljeva nesmetano odvijao određeni su prioriteti i mjere za njihovo ostvarenje:

Klasteri

Prioritet 1: Kontinuirano poboljšavati produktivnosti preduzeća

Mjera 1: Podsticati modernizaciju i standardizaciju poslovanja

Mjera 2: Povećanje vještina i kapitalom intenzivne proizvodnje

Mjera 3: Fiskalno podupirati unapređenje poslovanja

Mjera 4: Stimulisati firme da podstiču zapošljavanje I&R uposlenika putem materijalnih stimulansa firmi

Kao osnovni prioritet za povećanje konkurentnosti definisano je poboljšanje produktivnosti poduzeća, koja je od ključnog značaja za bolje pozicioniranje proizvođača na domaćem i inozemnom tržištu. Konkurentnost je sposobnost postizanja uspjeha firmi na tržištima, prvenstveno tržištu EU što znači podsticanja uvođenja inovativnosti u poslovanje posebno mikro, malih i srednjih preduzeća.

Kao jedna od zacrtanih mjera za poboljšanje produktivnosti je modernizacija, kao kontinuirani proces, a koji se zasniva na praćenju kretanja na tržištima, tj. kroz praćenje promjena u preferencijama i navikama potrošača. Uz to se vežu podsticajne mjere za intervenisanje na nivou preduzeća u oblastima proizvodnje, marketinga, upravljanje kvalitetom, te sistem kvaliteta i certifikacija, razvoj proizvoda i obuka menadžera i radnika. Neophodno je podsticati proaktivan odnos domaćih preduzeća prema promjenama u sferi novih tehnoloških dostignuća i njihovu spremnosti za implementaciju tih promjena u praksi. Osim novih tehnologija, modernizaciji poslovanja doprinosi i usvajanje i praktična primjena novih modela u oblasti upravljanja i korištenja ljudskih i materijalnih resursa, uključujući i klasterizaciju preduzeća i institucija.

To je moguće postići modernizacijom proizvodnje kroz uvođenja novih tehnologija i/ili uvođenje novih proizvoda. Time bi se doprinijelo poboljšanju konkurentnosti u smislu smanjenja udjela radom i prirodnim resursima intenzivne proizvodnje te povećanja vještinama i kapitalom intenzivne proizvodnje.

Moguće aktivnosti na povećanju konkurentnosti roba i usluga se ogledaju u davanju podrške preduzećima, osiguranju novih usluga za preduzeća, razvoju kanala distribucije itd.

Redukovanje fiskalnih opterećenja i ostalih davanja osigurat će sektoru privrede povećanje rezidualne dobiti (dobit koja ostaje nakon podmirenja svih troškova, uključujući troškove sopstvenog kapitala) raspoložive za reinvestiranje u modernizaciju i proširenje kapaciteta. Ostvarivat će se kroz reviziju i ukidanje postojećih fiskalnih opterećenja institucija nadležnih za fiskalnu politiku.

Neophodno je jačati inovativno-razvojnu funkciju ka inotržištu orijentisanih poslovnih i drugih organizacija jer je razvoj te funkcije garancija opstanka tih organizacija na dugi rok.

Glavnina poslova istraživanja i razvoja u zemljama EU se odvija u poslovnom sektoru (2/3 ukupnih poslova istraživanja i razvoja), te je neophodno mjerama politike podsticati istraživačko-razvojne aktivnosti preduzeća, novčana ulaganja u aktivnosti istraživanja i razvoja, upošljavanje djelatnika na tim poslovima osiguravati materijalnu stimulaciju i pravnu zaštitu inovatorskog rada, te podsticati komercijalizaciju inovacija i tako u konačnici poboljšavati konkurentnost ekonomije.

Prioritet 2: Jačati poslovne lance

Mjera 1: Mapirati vodeće poslovne lance i njihovu domaću komponentu

Mjera 2: Finansijski i stručno podržavati zajedničke razvojne projekte u sklopu identifikovanih poslovnih lanaca

Kao jedan od prioriteta za porast konkurentnosti bh. ekonomije neophodno je jačati čvršće i stabilnije veze firmi i drugih institucija ugrozanih na određenim geografskim prostorima u jače poslovne lance. Pouzdanost isporuke u prethodno utvrđenim vremenskim okvirima uz stalno relativno sniženje troškova inputa doprinosi povećanju konkurentnosti kako odnosnog lanca tako i ekonomije u cjelini.

Potrebno je utvrditi koji su vodeći domaći poslovni lanci zasnovani na inputima dostavljenim od domaćih proizvođača, posvećujući posebnu pažnju onima koji sadrže ili potencijalno sadrže veći stepen prerade. Neophodno je širiti svijest o potrebi zajedničkog stvaranja i/ili zajedničkog nastupa na tržištu putem odgovarajuće edukacije.

Kod identifikovanih poslovnih lanaca, potrebno je identifikovati zajedničke razvojne projekte članica tog poslovnog lanca, te podržavati te projekte „paketima podrške“ jer samo finansijsko podržavanje, iako od iznimne važnosti, nije dovoljno za održivo funkcionisanje članica lanca.

Prioritet 3: Jačati klusterske inicijative (KI)

Mjera 1: Razviti politike usmjeravanja investicije u KI

Mjera 2: Razviti politike podsticaja upotrebe naprednih tehnologija

Mjera 3: Vršiti kontinuiran „benchmarking“ KI s klasterima zemalja komparatora radi preventivnih i korektivnih mjera održivog razvoja

Na postojećem stepenu razvoja FBiH, potrebno je jačati klusterske inicijative u sklopu kojih je potrebno odrediti kriterije za njihovu selekciju: liderstvo klastera, vizija i strategija klastera, ekonomski učinak na ekonomiju regiona i zemlje. Ciljevi uspostave KI trebaju biti: povećanje dodatne vrijednosti, izvoza, zaposlenosti i komercijalizacija inovativnog rada. Glavne aktivnosti kojima se trebaju baviti KI su istraživanja (tržišta, tehnologija) i razvoj, zajednička nabava, proizvodnja i/ili prodaja, poslovno okruženje (razvoj infrastrukture, lobiranje za promjene politike i regulative) te usavršavanje kadrova. Učinak KI se treba mjeriti preko sljedećih mjera: zaposlenost, obim proizvodnje, izvoz, broj firmi, poslovno okruženje, uvoz, SDI, plate, inovacije, cijene/dodatna vrijednost, vladino finansiranje/subvencije.

Neophodno je adekvatnim instrumentima investicione i fiskalne politike usmjeravati investicije, posebno inostrane direktne investicije ka postojećim i potencijalnim klusterskim inicijativama, kao mjestima na kojima će se najbolje oplođivati, što se treba testirati pilot projektima prvenstveno u oblasti strateških izvoznih proizvoda, kao što su klusterske inicijative u oblasti turizma koje se mogu zasnivati na bogatom prirodnom, kulturnom, historijskom naslijeđu, povezivati urbani i eko-turizam i zajedničkom promocijom uveliko povećati izvoznju ponudu u BiH. Ovime se također otvaraju brže mogućnosti zapošljavanja.

Radi dugoročnog očuvanja i razvoja pozicije na inotržištima, neophodno je mjerama fiskalne politike podsticati ulaganja u napredne tehnologije koje osiguravaju takvu poziciju. Posebno je važno podupirati tehnološki inferiornije članove KI, tj. pomagati im kroz centre za transfer tehnologija u usvajanju novih tehnologija i postavljanju inovativnijim.

Radi razvoja adekvatnih klaster politika neophodno je vršiti kontinuiran "benchmarking" razvoja KI s razvojem KI u drugim zemljama, pri čemu fokus treba staviti na inovativne aktivnosti, izvozne aktivnosti, te kvalitet strateških klaster menadžera.

Kompetentnost ljudskih resursa

Prioritet 1: Osigurati kompetencije kroz institucionalne sisteme obrazovanja

Mjera 1: Stvoriti uslove za cjeloživotno učenje kroz sve oblike obrazovanja i obuke

Mjera 2: Nastaviti reforme visokog obrazovanja započelih pristupanjem Bolonjskoj deklaraciji i Lisabonskoj konvenciji

Mjera 3: Vršiti pripreme za uvođenje obaveznog srednjoškolskog obrazovanja

Mjera 4: Stimulisati i promovisati programe saradnje s EU obrazovnim institucijama

Povezanost povećanog opsega obrazovanja i ekonomskog rasta je velika, zbog toga je uvođenje većeg obuhvata, naročito visokim obrazovanjem i treningom glavni prioritet za zemlju koja teži ostvarivanju većeg kvaliteta života. Dodatna godina obrazovanja stanovništva pojedine zemlje omogućuje povećanje proizvodnje po stanovniku za 4 – 7%. Obrazovni sistem FBiH u uslovima globalne konkurentnosti mora imati evropsku dimenziju. Internacionalizacija u svim vidovima – mobilnost nastavnika, inostrana literatura, nastava na stranim jezicima, međunarodna saradnja i mobilnost – moraju postati svakodnevnica u svim obrazovnim institucijama u FBiH.

U sklopu mjera za realizaciju osiguranja kompetencija kroz institucionalne sisteme obrazovanja neophodno je stvoriti uslove za uvođenje koncepta cjeloživotnog učenja u svim životnim periodima (od rane mladosti do starosti) i u svim oblicima u kojima se ostvaruje (formalno, neformalno, informalno). Ovo podrazumijeva distinkciju opštih obrazovnih profila, koji nastaju kao rezultat djelovanja obrazovnog sistema, i kvalifikacionih (profesionalnih) profila, koje traži specifično tržište rada. Cjeloživotnim učenjem je potrebno uspostaviti sistem koji bi povezivao ta dva sistema, s time da bi obuhvatao: razvoj kompetencija kroz stalnu ponudu mogućnosti dokvalifikacija i prekvalifikacija postojećih obrazovnih zanimanja (profila) shodno potrebama tržišta rada; doobuka postojećih zanimanja shodno razvitku nauke, tehnike i tehnologije; stručno usavršavanje struka koje to zahtijevaju; i obrazovanje cjelokupnog stanovništva prema osobnim potrebama i potrebama djelovanja u zajednici.

Neophodno je kroz aktivno socijalno partnerstvo uspostaviti systemske uslove za povećanje kapaciteta sva tri sektora za sprovođenje reforme obrazovanja, koja svakako podrazumijeva dugoročan proces. U reformskom procesu ključno je osigurati međunarodnu prepoznatljivost diploma. To znači osnažiti funkcionisanje novouspostavljenih institucija na državnom nivou, sprovesti akreditaciju visokoškolskih institucija i studijskih programa, adekvatnu uspostavu ciklusa studija, internacionalizaciju studija, obogaćivanje nastavnih programa savremenim sadržajima, snaženje vještina, implementaciju nacionalnog kvalifikacionog okvira za visoko obrazovanje, transparentni ishodi učenja, evropeizovan sistem studiranja.

Implementacija bolonjskih ciljeva mora dovesti do efikasnijeg studiranja (sada približno 50% javnih sredstava koja se izdvajaju za visoko obrazovanje odlaze na studente koji nikada ne diplomiraju), studenti moraju biti više posvećeni studiju, a programi moraju biti tako koncipirani da svaki diplomac uz znanja iz predmeta studija obavezno dobiva informatičku pismenost i znanje engleskog jezika.

Obavezno srednjoškolsko obrazovanje je mjera koja će imati direktan uticaj na jačanje kompetentnosti ljudskih resursa u FBiH. Međutim, za njeno uspješno sprovođenje neophodno je izvršiti analizu postojećih kapaciteta, infrastrukture, opreme, kadrova i neophodnih javnih sredstava. Uvođenje obaveznog srednjeg obrazovanja dovest će i do povećanog obuhvata generacije visokim obrazovanjem, kao što je obavezno osnovno obrazovanje doprinijelo boljem obuhvatu generacije srednjoškolskim obrazovanjem. No, sistem srednjoškolskog obrazovanja treba temeljito reformisati u smislu stručnog obrazovanja i uvođenja državne mature.

Unapređivanje kapaciteta za učešće u programima, finansijskih i implementacijskih resursa, te agresivna promocija evropskih programa među akademskom zajednicom, posebno među preduzećima, od velikog je značaja.

Prioritet 2: Osigurati da ishodi obrazovanja i stečene kompetencije odgovaraju potrebama konkurentne ekonomije

Mjera 1: Osigurati uslove za naučno-istraživački rad na visokoškolskim institucijama

Mjera 2: Uskladiti politike upisa u srednje škole i visokoškolske ustanove s potrebama tržišta rada i društva

Mjera 3: Stvoriti efikasne mehanizme za pristup mladih tržištima rada i ulazak u pripravnički status

Zbog povećanja konkurentnosti potrebno je osigurati da se javna sredstva koja se izdvajaju za nauku i istraživanja postepeno povećavaju i sistemski prate. S obzirom da privatni sektor nedovoljno ulaže u razvoj sopstvenih kadrovskih kapaciteta. Potrebno je osigurati bolju vezu između obrazovanja i tržišta rada u Federaciji Bosne i Hercegovine te da se obrazovne institucije pri kreiranju i evaluiranju svojih programa konsultuju sa strukovnim udruženjima, privrednim komorama, te time formiraju novu vrstu obrazovnih zanimanja u skladu s potrebama modernog tržišta rada.

Univerzitet predstavlja instituciju koja pruža nova, savremena znanja. Nastavni proces na univerzitetima je po definiciji temeljito isprepleten s vrhunskim istraživanjima koja otvaraju nove izazove na granici ljudske spoznaje. Osim te osnovne i tradicionalne zadaće stvaranjem i primjenom novih ideja i tehnoloških rješenja univerzitet omogućuje napredak privrede i održivi razvoj društva u cjelini. Treba stvoriti uslove za uvođenje OECD norme, te da je svaki univerzitetski nastavnik 0,5 FTE (full time equivalent) edukator, a drugih 0.5 FTE istraživač, što se u BiH ispunjava s 3%.

Univerzitetima se trebaju dodijeliti značajna sredstva za obnovu naučne infrastrukture (kombinacija javnih i kreditnih sredstava koje država može osigurati

kod međunarodnih finansijskih institucija); na univerzitetima treba pokrenuti poslovne centre i centre za transfer tehnologija. Transfer tehnologija (novih tehnologija ili apliciranje postojećih) i razvoj novih proizvoda i poslovnih procesa će osiguravati snažan impuls privredi. Pored toga, uključanjem studenata u istraživanja dao bi se doprinos jačanju istraživačke kulture. Treba korigovati dosadašnju praksu da se upisne politike kreiraju isključivo na osnovi kapaciteta obrazovnih ustanova, u smislu da se konsultuje tržište rada (zavod za zapošljavanje, strukovna udruženja, privredna komora), te da upisne politike postanu predmetima javnih debata. Principi upisnih politika trebaju postati predmetima i parlamentarnih debata, ali i debata koje bi organizovao nevladin sektor. Uloga strukovnih udruženja je tu posebno istaknuta. Država treba potaknuti da svaki svršeni srednje škole koji ne pristupa visokom obrazovanju i svaki svršeni visokog obrazovanja dobiju mogućnost odraditi pripravnički staž. Neophodno je evaluirati dosadašnje akcije podsticaja putem zavoda za zapošljavanje i na osnovu rezultata unaprediti sistem podsticajnih mehanizama. Volonterska služba ili model internshipa također su na tragu rješavanja ovoga pitanja.

Prioritet 3: Koristiti vještine i znanja dijaspora

Mjera 1: Razviti programe povratka stručnjaka/naučnika i njihove reintegracije

Mjera 2: Razviti programe kružne migracije stručnjaka i naučnika

Mjera 3: Razviti oblike umrežavanja akademske dijaspora s lokalnim institucijama

Veliki broj stručnjaka u dijaspori predstavlja značajan potencijal koji se može usmjeriti u razvoj Federacije Bosne i Hercegovine. Postojanje velikog broja stručnjaka u dijaspori se može iskoristiti za ostvarivanje veza i umrežavanje domaćih institucija s institucijama na kojima oni rade. Takav model dobro funkcioniše i daje rezultate.

Do sada jedini pokrenuti brain gain program bio je projekat WUS Austrije koji je finansirala Austrijska razvojna agencija. Vlade BiH i FBiH trebaju prema svojim nadležnostima zajedno ili posebno koristiti pozitivna iskustva i usvojiti program(e) za stimulisanje stručnjaka i preduzetnika iz dijaspora za privremeni ili stalni povratak. Dijaspore koja se vraća donosi sa sobom nove (zapadne) navike, kapital, obrazovanje, novi način rada. Time može značajno doprinijeti razvoju bh. zajednice i povećavanju kompetencija okruženja. Dio povratka dijaspora mora biti i razvoj efikasnijeg sistema priznavanja (prepoznavanja) inostranih diploma i školskih svjedočanstava.

Visokoobrazovani stručnjaci mogu biti uključeni u brojne domaće projekte kao konzultanti, mogu biti mentori na magistarskim ili doktorskim tezama. Oni bi dolazili povremeno i učestvovali u nastavi ili u projektima. Znanja koja su stekli u inostranstvu bi dala veliki doprinos obrazovnom (ili naučnom, poslovnom, konzultatskom) procesu u koji se oni uključuju.

Veliki broj bosanskohercegovačkih stručnjaka je u dijaspori ostvario vrhunske karijere i u mogućnosti je osigurati stipendije za bosanskohercegovačke studente i istraživače, uključiti bosanskohercegovačke kolege u svoje projekte, povezati

bosanskohercegovačke institucije s institucijama na kojima rade. Takve oblike saradnje je neophodno institucionalizovati i od države podsticati.

Naučno - tehnološka i poslovna infrastruktura

Prioritet 1: Izgraditi savremenu naučno-tehnološku i poslovnu bazu

Mjera 1: Osnivati, razvijati i umrežavati sve naučno-istraživačke i istraživačko-razvojne institute

Mjera 2: Podsticati razvoj poslovnih zona

Mjera 3: Povećati finansijska izdvajanja iz javnih sredstava, kao i veće učešće privrede, za osnovna, primijenjena i razvojna istraživanja, te finansijsku pomoć inovatorima

Mjera 4: Podsticati primjenu savremenih informacionih i komunikacionih tehnologija (ubrzan razvoj informacionog društva u BiH)

Bez savremene naučno-tehnološke i poslovne baze, koja podrazumijeva odgovarajuće ljudske resurse, naučno-istraživačke i istraživačko-razvojne institucije, istraživačku i informacionu opremu, uređaje i sisteme, relevantne baze podataka, definisane statističke indikatore za oblast nauke i tehnologije, tehno parkove, inkubatore i centre, umrežene naučne, istraživačke i razvojne punktove kako između univerziteta, instituta, udruženja inovatora i privrednih subjekata u Federaciji Bosne u Hercegovine, tako i sa onima u inostranstvu, učešća u međunarodnim udruženim naučno-istraživačkim i tehnološko-razvojnim programima i projektima, odnosno, bez adekvatnih finansijskih ulaganja, nema ni inovativne ni konkurentne proizvodnje u našoj zemlji.

Bez savremeno opremljenih i organizovanih naučno-istraživačkih i istraživačko-razvojnih instituta, univerzitetskih istraživačkih centara, istraživačko-razvojnih centara u preduzećima, centara za transfer tehnologija, inovacionih centara, tehnoloških parkova, i ostalih vrsta poslovne infrastrukture teško je očekivati značajnije inovativne aktivnosti i plasman konkurentnih proizvoda na domaćem i svjetskom tržištu. Radi daljeg razvijanja postojećih preduzeća neophodno je osigurati uslove za njihov rast i razvoj uspostavljanjem preduzetničke infrastrukture. Podsticaji mogu biti u vidu osiguranja infrastrukture, projektne dokumentacije i promocije. Lokalne zajednice su uglavnom spremne za razvoj ovih vidova preduzetničke infrastrukture, ali im treba finansijska podrška od entiteta i kantona.

Neophodno je pravno odrediti kako definisati poslovnu zonu (u odnosu na komercijalnu zonu, industrijsku zonu i sl.) na osnovu savremenih proizvodnih kretanja. Postindustrijske firme se više oslanjaju na modernu „infrastrukturu“ koju čini IT tehnologija nego na fizičku infrastrukturu na koju se oslanjaju industrijske firme. U okviru tih poslovnih zona posebno je važno poduprijeti one koje će imati izvozno orijentisane firme, služeći kao eksportni inkubator.

Potrebno je postepeno ispoštovati Lisabonsku deklaraciju (3% BDP izdvajanja za istraživanje), preporuke UNESCO-ROSTE-a iz 2006. za BiH (Guidelines for a Science and Technology Policy in Bosnia and Herzegovina) – kratkoročno 1% i

dugoročno 2% BDP-a neophodno je povećati finansiranje naučno-istraživačko-razvojne djelatnosti. Procjene su da to povećanje finansijskih sredstava treba minimalno biti 0,5 % BDP-a do 2013, odnosno 1% BDP-a do 2015. s odnosom od 1/3 ulaganja iz privrede i 2/3 iz budžeta Federacije i lokalnih zajednica.

Postoji više oblika javnog finansiranja od strane države koji su u pravilu dostupni istraživačkim i privrednim organizacijama u gotovo svim zemljama, iako postoje manje ili veće razlike među njima u načinu primjene mehanizama tog finansiranja. To su uglavnom: donacije, grantovi, javne nabavke, isplate organizacijama za usluge koje su one pružile, korištenje državne, entitetske ili općinske imovine itd.

Prioritet 2: Unapređivati saradnju istraživačkih organizacija i privrede

Mjera 1: Podsticati zapošljavanje visoko obrazovanog kadra u privredi i povećanje mobilnosti kadra između privrede i istraživačko-obrazovnih institucija

Mjera 2: Podsticati uključanje u svjetske naučno-istraživačke i tehnološke tokove

Mjera 3: Podsticati adaptaciju i akreditaciju univerzitetskih, institutskih i industrijskih laboratorija u svrhu testiranja i certifikovanje proizvoda

U uslovima kada su politika nauke i istraživanja i politika proizvodnje i tehnologije nezavisne jedna od druge, a u cilju povećanja inovativnosti i konkurentnosti privrede, treba preduzeti niz mjera. Da bi se povećala konkurentnost bh. privrede potrebno je ojačati inovativno-tehnološke aktivnosti i povezati ih s preduzećima, čime će se ubrzati tehnološko-inovativne promjene u FBiH i povećati konkurentnost bh proizvodnje.

Vraćanjem dokazanih stručnjaka i pomlađivanja istraživačkog, tehničkog i menadžerskog kadra neće se izvršiti revitalizacija privrednih aktivnosti i pokretanje novog, pozitivnog trenda proizvodnje. Nekoliko je faktora koji utiču na povećanje angažovanja visokostručnog kadra u privrednim organizacijama, kao što su visina i stabilnost plata, atraktivnost posla, mogućnost usavršavanja i napredovanja, društveno priznavanje rada i sl. Ograničene mogućnosti preduzeća u dugoročnom ispunjavanju navedenih faktora mogu se povećati u saradnji univerziteta, instituta i javne uprave.

Uključenje u svjetske naučno-istraživačke i tehnološke tokove, unapređenje saradnje na međunarodnom planu u oblasti istraživanja i tehnološkog razvoja s posebnim akcentom na bolju integraciju u Evropski istraživački prostor, specijalno učešće u Okvirnom programu Evropske komisije (FP – Framework Programme), TEMPUS, COST, EUREKA programima itd, otvaraju vrata i inovativnosti i konkurentnosti naših proizvoda i usluga, naučnih, tehničkih i tehnoloških dostignuća.

Pored stalnog učenja i usavršavanja, učešće u međunarodnim projektima omogućuje dobijanje dodatnih finansijskih sredstava, podizanje tehnološkog nivoa, prezentaciju naših kadrova, mogućnosti i dostignuća, razmjenu svih vrsta informacija i povećava šansu za veće investiranje stranog kapitala i otvaranje novih pogona i radnih mjesta u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Jedan od postojećih resursa koji može bez većeg ulaganja pomoći u povećanju kvaliteta bh proizvoda, kao i u kontroli i sprečavanju uvoza loših i štetnih proizvoda,

su laboratorije u sastavu univerziteta, instituta i privrednih organizacija. Premda određenu opremu i uređaje treba zamijeniti savremenijim, dokompletirati neke sisteme ili nabaviti što nedostaje, ipak, jedan dobar dio laboratorijske infrastrukture je u dobrom i upotrebljivom stanju. Pored toga, potrebno je uspostaviti saradnju sa sličnim laboratorijama u okruženju radi komplementarnosti opreme i mogućnostima zajedničke saradnje u akreditaciji, testiranju i certifikovanju određenih proizvoda.

Prioritet 3: Uspostaviti institucionalni okvir za razvoj naučno-tehnološke i poslovne infrastrukture

Mjera 1: Podsticati širenje naučno-istraživačkih i tehnoloških saznanja i uticaj na stvaranje društvene svijesti o značaju nauke i istraživanja

Mjera 2: Jačati ulogu think tank organizacija

Politike stvaranja, prenosa i primjene znanja u FBiH su odvojene. Neophodno je da se ove pojedinačne politike sagledaju, sinhronizuju i objedine. Da bi se poboljšalo kreiranje i praćenje dogovorenih ili usvojenih politika po pitanju povećanja konkurentnosti i inovativnosti privrede u F BiH, potrebno je imati izgrađene efikasne evropski primjerene institucije koje prate, usmjeravaju i savjetuju privredni sektor, specijalno mala i srednja preduzeća (MSP).

Upravljanje tehnološko-inovacionim procesom je planiranje, organizovanje i usmjeravanje ljudskih i kapitalnih resursa prema uspješnom: kreiranju novog znanja, generisanju ideja usmjerenih na nove ili poboljšane proizvode, proizvodne procese i usluge, razvoju ovih ideja i prenošenju ideja u proizvodnju, distribuciju i upotrebu.

Neprekidan i masovan razvoj novih naučnih saznanja i inovativnih tehnologija donosi ogroman broj korisnih informacija koje uglavnom koristi mali broj istraživača i stručnjaka. Većina tih informacija i podataka nikada ne dođe do svih subjekata, posebno privrednih, koji bi itekako mogli da imaju koristi od toga. Razvijene zemlje imaju specijalne organizacije ili udruženja koje se bave distribucijom najnovijih informacija iz oblasti tehnološko-inovativnog razvoja i na taj način štede vrijeme i novac preduzećima koja žele da budu konkurentna. S druge strane, društvo u cjelini samo površno ima percepciju o važnosti tehnološkog napretka i ulaganja u nauku, istraživanje i tehnologiju za ekonomsko blagostanje zemlje. U Bosni i Hercegovini i Federaciji BiH, gdje su socijalni problemi veliki, stanje društvene svijesti o potrebama razvoja nauke i tehnologije je na izuzetno niskom nivou.

Think-tank je moderan tip neprofitne nevladine organizacije koja se bavi istraživanjem i edukacijom o određenoj javnoj politici ili problemu s ciljem uticaja na javnu raspravu i proces donošenja odluka i kao takva neophodna je u procesu jačanja konkurentnosti bh ekonomije. Putem organizacije radnih stolova, izdavanjem različitih publikacija i zagovaranjem interesa, think-tank treba istaknuti i formulisati važna politička i razvojna pitanja, vršiti savjetovanje vladinih institucija radi izgradnje zakonodavnog i institucionalnog kapaciteta vlada, za dizajniranje i implementaciju efikasnih politika razvoja, te prezentovati preporuke vladi radi postizanja konkretnih rješenja. Zbog uvođenja principa dobrog upravljanja (good governance practice) potrebno je osigurati javna sredstva za rad ovakvih organizacija.

Jedinstven ekonomski prostor

Prioritet 1: Uskladiti tehničku regulativu sa zakonodavstvom EU

Mjera 1: Jačati kadrovski, tehnički i finansijski mrežu nadležnih institucija na poslovima usklađivanja tehničke regulative na svim nivoima vlasti

Mjera 2: Preuzimati tehničku regulativu EU

Mjera 3: Vršiti stručno obrazovanje, edukaciju i informisanje iz oblasti usklađivanja tehničke regulative

Bosna i Hercegovina i Federaciji BiH će se u ranoj fazi preuzimanja zakonodavstva EU fokusirati na one dijelove koji se odnose na unutrašnje tržište i trgovinu, što znači da će prioritet imati usklađivanje tehničke regulative s obzirom da je ona ključni element unutrašnjeg tržišta i ima ključni uticaj na trgovinu. Usklađivanje tehničke regulative sa zakonodavstvom EU predstavlja jedan od preduslova za ostvarenje slobodnog protoka proizvoda koji su sigurni za upotrebu i koji ne ugrožavaju zdravlje ljudi, zdravlje životinja i životnu sredinu, a što je naročito važno predstavlja preduslov za nesmetan protok proizvoda na inostrana tržišta.

Jedan od najznačajnijih problema s kojima su se susretale i druge zemlje u procesu usklađivanja tehničke regulative sa zakonodavstvom EU je nedovoljan broj zaposlenih kadrova. Zbog toga je neophodno kadrovski jačati nadležne institucije na poslovima usklađivanja tehničke regulative na svim nivoima vlasti (nivo BiH, entiteti i Brčko distrikt). Također, potrebno je nabaviti neophodnu opremu i softver za šta je potrebno osigurati određena finansijska sredstva.

Aktivnosti na usaglašavanju tehničke regulative s direktivama novog i starog pristupa i važećim tehničkim standardima. U procesu preuzimanja tehničkih propisa neophodno je ostvariti saradnju nadležnih entitetskih institucija. Potrebno je predvidjeti uvođenje procedure procjene uticaja tehničkih propisa na poslovno okruženje, te organizovanje javnih rasprava kao dio procesa donošenja propisa.

U sklopu navedene mjere predviđene su aktivnosti na dodatnom i sistemskom stručnom usavršavanju službenika u oblasti usklađivanja tehničke regulative, prilagođavanje nastavnih programa na tehničkim fakultetima radi pružanja osnovnih znanja o zahtjevima i implementaciji novih propisa i EU modela u oblasti tehničke regulative, te informisanju privrednih subjekata kako bi što spremnije dočekali implementaciju novih tehničkih propisa, kao i javnosti u cilju podizanja svijesti o važnosti ovog procesa.

Prioritet 2: Unapređivati sistem infrastrukture kvaliteta

Mjera 1: Kadrovski i tehnički jačati sistem infrastrukture kvaliteta na svim nivoima vlasti

Mjera 2: Osiguravati finansijsku podršku unapređenju sistema infrastrukture kvaliteta

Mjera 3: Uspostavljati sistem ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda sa zahtjevima specificiranim u važećim tehničkim propisima

Mjera 4: Vršiti nadzor i efikasnu regulaciju tržišta proizvoda

Mjera 5: Vršiti stručno obrazovanje, edukaciju i informisanje iz oblasti infrastrukture kvaliteta

Unapređenje sistema infrastrukture kvaliteta, kojega čine sistem standardizacije, mjeriteljstva, ispitivanja i certifikacije, akreditacije i upravljanja sistemima kvaliteta približavanjem modelu EU, drugi je preduslov za unapređenje unutrašnjeg tržišta Bosne i Hercegovine i Federacije BiH, ostvarenje slobodnog protoka bh proizvoda na tržištu, kao i priznavanje certifikacionih i ispitnih dokumenata koji ih prate. Bosna i Hercegovina je preuzela obavezu da će preduzeti korake kako bi postigla usaglašenost s praksom u navedenim oblastima koji vladaju u Evropskoj uniji, sve do nivoa da se steknu uslovi za zaključenje ugovora između dvije strane o međusobnom priznavanju u oblasti ocjene usaglašenosti proizvoda.

Uspostavljanje sistema kvaliteta prema modelu EU zahtjeva jačanje kapaciteta nadležnih institucija na svim nivoima vlasti (kadrovsko i tehničko), te dodatno poboljšanje saradnje među relevantnim institucijama kako bi se stvorili povoljni uslovi za unutrašnje tržište i trgovinu. U cilju uspostavljanja sistema ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda potrebno je naročito unaprediti odgovarajuću tehničku infrastrukturu (laboratorije za testiranje i kalibraciju, organi za certifikaciju i inspeksijski organi).

Tehnička infrastruktura za ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda je najslabija tačka sistema infrastrukture kvaliteta u koju posljednjih godina gotovo da nije ništa investirano. Unapređenje sistema infrastrukture kvaliteta zahtjeva određena finansijska sredstva, koja se mogu osigurati kroz grantove iz budžeta, iz raspoloživih EU fondova, te javnog privatnog partnerstva.

Ocjenjivanje usaglašenosti proizvoda je postupak kojim se provjerava posredno ili neposredno da li je proizvod u skladu sa zahtjevima specificiranim u važećim tehničkim propisima. Cilj je stvaranje pretpostavki za sprovođenje postupka ocjenjivanja usaglašenosti proizvoda s tehničkim zahtjevima, u skladu s legislativom EU. Navedeno će omogućiti pretpostavke za efikasnu kontrolu i nadzor tržišta u cilju zaštite potrošača od nesigurnih i nekvalitetnih proizvoda, zaštitu proizvođača od nelojalne konkurencije i ravnopravnu participaciju u međunarodnoj trgovini.

Nadzor nad tržištem je važna aktivnost za funkcionisanje tržišta. Cilj je uspostaviti sistem nadzora nad tržištem koji je u skladu s evropskim standardima. Posebnu pažnju treba posvetiti unapređenju saradnje s inspeksijskim organima i institucijama nadležnim za akreditaciju, standardizaciju i zaštitu intelektualne svojine.

U sklopu navedene mjere predviđaju se aktivnosti na stručnom obrazovanju na fakultetima iz oblasti infrastrukture kvaliteta, naročito mjeriteljstva, edukaciju iz oblasti međunarodno priznate akreditacije laboratorija i certifikacionih organa, priznavanju dokumenata i znakova usaglašenosti, nadzoru nad tržištem, informisanju privrednih subjekata iz oblasti infrastrukture kvaliteta i kampanje za jačanje svijesti javnosti, promociju i demonstraciju prednosti i značaja kvaliteta za konkurentnost.

Prioritet 3: Poboljšavati poslovno okruženje

Mjera 1: Uklanjati administrativne prepreke poslovanju privrednih subjekata

Mjera 2: Vršiti edukaciju i informisanje iz oblasti poboljšanja poslovnog okruženja

Mjera 3: Uklanjati fiskalne prepreke poslovanju privrednih subjekata

Mjera 4: Sprovoditi transparentan postupak javnih nabavki

Mjera 5: Smanjivati korupciju

Mjera 6: Podsticati veću geografsku mobilnost radne snage

Mjera 7: Osiguravati stvarnu i efikasnu zaštitu intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva

Tempo poboljšanja poslovne klime u BiH i FBiH je znatno sporiji od zemalja u okruženju. U cilju unapređenja ekonomskog prostora FBiH potrebno je predvidjeti aktivnosti na usklađivanju poslovnog okruženja u kantonima.

U cilju poboljšanja poslovnog okruženja potrebno je nastaviti s uklanjanjem svih administrativnih prepreka za poslovanje privrednih subjekata, s tim u vezi potrebno je eliminisati regulatorna ograničenja i sporosti u postupanju nadležnih organa, izvršiti analizu formalnosti i identifikovanje propisa koji su zastarjeli, neprimjenjivi i predstavljaju administrativno opterećenje za privredu, te ih treba pojednostaviti, a posebno smanjiti procedure vezane za investiranje.

Prilikom donošenja novih propisa treba uvesti procedure procjene uticaja propisa, te organizovanje rasprava kao dijela procesa donošenja propisa. To između ostalog podrazumijeva i jačanje kapaciteta institucija zaduženih za izradu i predlaganje zakonske i podzakonske regulative i uvođenje metodologije procjene uticaja propisa (RIA – Regulatory Impact Assessment) u cilju smanjenja rizika negativnih uticaja u primjeni regulative.

Potrebno je sprovoditi obuku zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave za poslove regulatorne reforme i online komunikaciju, informisati javnost o donesenim novim propisima i ukinutim/pojednostavljenim procedurama s ciljem poboljšanja poslovnog okruženja.

Potrebno je nastaviti reforme u oblasti direktnog oporezivanja i socijalnih doprinosa u cilju postizanja većeg stepena harmonizacije poreskog zakonodavstva između kantona u Federaciji BiH.

Jedan od temeljnih principa jedinstvenog tržišta je da sve firme moraju imati jednaku priliku za dobijanje javnih ugovora. Kod javnih ugovora potrebno je, bilo da se radi o radovima, snabdijevanju, ili uslugama, sprovođenje sveobuhvatne kontrole regularnosti postupka javnih nabavki, od planiranja javnih nabavki do kontrole izvršenja ugovora poslije završenih tendera. U cilju podizanja nivoa konkurentnosti i ravnopravnosti ponuđača u postupku javnih nabavki treba predvidjeti redovno savjetovanje poslovnog sektora o načinu učešća u postupku javnih nabavki.

Korupcija nameće značajne ekonomske troškove firmama i usporava proces ukupnog ekonomskog razvoja, stoga je neophodno preduzeti snažne mjere na njenom suzbijanju, prije svega u oblasti otpočinjanja poslovanja (registracija firme itd.) te vođenje poslovnih sporova pred sudskim organima.

Neophodno je ukloniti prepreke većoj geografskoj mobilnosti radne snage uzrokovane različitim unutrašnjim zakonodavstvom o radu i sistemima socijalne sigurnosti.

Za dostizanje efikasnije zaštite neophodno je jačanje institucija i organa nadležnih za implementaciju zakona, organizovanje obuke i jačanje svijesti o štetnosti piraterije kako za domaću tako i za međunarodnu ekonomiju. Potrebno je raditi i na edukaciji policije, carinskih i inspeksijskih službi, i pravosudnih organa (posebna pažnja se treba posvetiti edukaciji i specijalizaciji sudija i tužilaca).

ODRŽIVI RAZVOJ

U okviru održivog razvoja, kao jednog od strateških ciljeva utvrđeni su slijedeći podciljevi:

- Razvoj poljoprivrede, proizvodnja hrane i ruralni razvoj
- Razvoj ekologije i razvoj energetske potencijala
- Razvoj transporta i komunikacije

U okviru zacrtanih podciljeva u mandatnom periodu radit će se na slijedećim prioritetima, realizujući ih kroz predviđene mjere.

Poljoprivreda, proizvodnja hrane i ruralni razvoj

Prioritet 1: Uspostavljanje funkcionalnog institucionalnog kapaciteta za poljoprivredu i ruralni razvoj

Mjera 1: Kadrovsko jačanje postojećih institucija

Mjera 2: Formiranje nedostajućih institucija za poljoprivredu i ruralni razvoj

Mjera 3: Harmonizacija sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja s EU

Pri izradi ovih mjera, polazi se od toga da manjak institucionalnog kapaciteta na svim nivoima potkopava konkurentnost poljoprivrednog i prehrambenog sektora, što za posljedicu ima stalno uvećanje trgovinskog deficita u vanjskom prometu primarnim i prerađenim poljoprivrednim proizvodima. Međutim, uspostavljanje funkcionalnog i odgovornog institucionalnog kapaciteta za poljoprivredu i ruralni razvoj svakako bi vodilo poboljšanju takvog stanja. Takav manjak institucionalnog kapaciteta sprečava i brže uvođenje principa Zajedničke poljoprivredne politike EU.

Mjere ovog prioritetnog područja trebalo bi da ojačaju generalnu koordinaciju kapaciteta na entitetskom i državnom nivou i omoguće postepeno usaglašavanje politike i mjera podrške potrebnih za zadovoljavanje uslova za članstvo u EU i STO-u. I na državnom i na entitetskom nivou potrebno je više ljudskih potencijala i jačanje kapaciteta osoblja, kako bi se osiguralo adekvatno efektivno poznavanje, planiranje i

koordinacija brojnih različitih kompleksnih komponenti opšte reforme trenutnog pravnog okvira, politike i javnih institucija.

Zato je i na državnom i na entitetskom nivou potrebno kadrovsko jačanje postojećih institucija kako bi se osigurala adekvatna institucionalna infrastruktura. To je svakako neophodan preduslov za efikasno planiranje, sprovođenje i koordinaciju različitih kompleksnih aktivnosti iz oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Nesporno je da nedovoljna institucionalna izgrađenost i nepostojanje akreditovanih laboratorija predstavljaju slabosti koje imaju zajednički nazivnik u nepostojećoj institucionalnoj infrastrukturi. Takvo stanje stvara ozbiljne prepreke za normalno funkcionisanje sektora.

Prioritet 2: Poboljšanje konkurentnosti u proizvodnji, preradi i trgovini uz podizanje nivoa kvaliteta i sigurnosti domaćih proizvoda

Mjera 1: Investicije u poljoprivredna gazdinstva/organizacije i investicije u modernizaciju postojećih i izgradnju novih kapaciteta za preradu i doradu poljoprivrednih proizvoda

Mjera 2: Uređenje poljoprivrednog zemljišta

Mjera 3: Uspostavljanje i unapređenje saradnje u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda

Mjera 4: Unapređenje sistema kontrole zaraznih bolesti životinja, posebno zoonoza

Mjera 5: Podrška za uvođenje sistema kontrole i kvaliteta

Mjera 6: Podrška organizacijama poljoprivrednih proizvođača

Mjera 7: Politika za unapređenje domaćeg i izvoznog tržišta u oblasti ribarstva

Pri realizaciji ovih mjera treba poći od toga da poboljšanje konkurentnosti u potpunosti uvažava privrednu strukturu BiH u kojoj još uvijek značajno mjesto zauzima poljoprivreda i šumarstvo, kao i bogata resursna podloga koju čine površine poljoprivrednog zemljišta. Predviđene mjere trebalo bi da doprinesu poboljšanju konkurentnosti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Boljom opremom i savremenom mehanizacijom moguće je podići nivo tehnologije proizvodnje i znatno bolje upravljati troškovima proizvodnje, te upravljati kvalitetom proizvoda koji je u direktnoj zavisnosti od vremena potrebnog za obavljanje određenih radnih operacija.

Pri tome, treba polaziti od toga da veza između primarne i sekundarne proizvodnje i stvaranje lanca opskrbljivanja predstavlja šansu za unapređenje produktivnosti i konkurentnosti poljoprivrede. Mnogi postojeći prerađivački kapaciteti, pored osiguranja sirovinske osnove, zahtijevaju značajna ulaganja u obnovu i modernizaciju tehnologije proizvodnje i marketing. Jedan broj prerađivačkih kapaciteta mora se prilagoditi standardima EU, kada je riječ o kvalitetu i sigurnosti hrane. Prerađivački kapaciteti predstavljaju značajan potencijal za zapošljavanje radne snage u ruralnom području i razvoj malog i srednjeg preduzetništva. Za sistemski pristup razvoju ovog područja potrebno je izgraditi operativni investicioni program za poljoprivredu i ruralni razvoj koji će predstavljati podlogu za EU IPA 5 kada BiH postane kandidat.

Isto tako, usitnjena i parcelizovana poljoprivredna gazdinstva su glavna prepreka unapređenja konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje. Budući da je većina poljoprivrednog zemljišta u privatnom vlasništvu, organi upravljanja moraju pronaći način da stimulišu poljoprivredne proizvođače da razmjenjuju svoje parcele, ukupnjavaju svoje posjede i da investicijama u meliorativne radove unaprijede kvalitet i plodnost zemljišta. Osim toga, poznavanjem karakteristika zemljišnih profila i agroklimatskih karakteristika teritorije, bio bi omogućen sistematičniji pristup u planiranju poljoprivredne proizvodnje. Da bi se ovo postiglo potrebno je razvijati projekat digitalizacije zemljišno-informativnog sistema.

Uvezivanje primarne i sekundarne proizvodnje u sektoru poljoprivrede i prehrane u smislu planske organizacije proizvodnje onih kultura koje su potrebne prehrambenoj industriji znatno bi olakšalo poljoprivrednim proizvođačima put do tržišta. Viši nivo ove saradnje postigao bi se udruživanjem proizvođača, otkupljivača i prerađivača poljoprivrednih proizvoda u lanac opskrbljivanja (npr. klaster zdrave hrane).

Uvođenje međunarodnih standarda i sistema kvaliteta (ISO, HACCAP) obaveza je svih prerađivača koji žele plasirati svoje proizvode kako na domaćem tako i na inostranom tržištu. Uvođenje standarda kvaliteta u prerađivačke objekte podrazumijeva dodatne investicije za vlasnike prerađivačkih kapaciteta, angažovanje konsultantske kuće za uvođenje sistema kontrole, a i sam proces certifikacije podrazumijeva dodatne investicije.

Nesporno je da je jedna od glavnih slabosti sektora poljoprivrede okarakterisana u neorganizovanom tržištu poljoprivrednih proizvoda, sistemu otkupa, malom obimu proizvodnje i nezaštićenom položaju poljoprivrednih proizvođača pred konkurencijom. Šansa za prevazilaženje ovih slabosti ogleda se u povezivanju proizvođača u zadruge, udruženja, klastere i druge vidove interesnog organizovanja proizvođača. U tom smislu, predviđeno je da se u ovom mandatnom periodu grupe poljoprivrednih proizvođača podrže kroz pružanje stručnih usluga u pogledu načina i oblika organizovanja, pravne podrške, te u izradi poslovnih planova. Intenzifikacija poljoprivredne proizvodnje zahtijeva i podrazumijeva uvođenje novih tehnologija, a samim tim i sticanje novih znanja i vještina od strane poljoprivrednih proizvođača kako bi bili u stanju primijeniti nove tehnologije na vlastitim gazdinstvima.

Kada se, pak, radi o ribarstvu, treba reći da izvjestan broj bh firmi ispunjava visoke zahtjeve i standarde, od stepena opremljenosti do uzimanja uzoraka i pravljenja analiza, te im je omogućen izvoz očišćene i prerađene ribe u EU. Dalji razvoj tih firmi treba biti omogućen donošenjem odgovarajućih zakona i strategija o slatkovodnom i pomorskom ribarstvu.

Prioritet 3: Očuvanja prirode i racionalno gazdovanje prirodnim resursima

Mjera 1: Podrška mjerama zaštite životne sredine

Mjera 2: Podrška mjerama zaštite biodiverziteta i održivo korištenje genetičkih resursa

Očuvanje prirode i racionalno gazdovanje resursima dobija na značaju zbog rastućeg konflikta između intenziviranja poljoprivredne proizvodnje i korištenja modernih tehnologija u poljoprivredi (npr. eko-poljoprivreda, permakultura) i prerađivačkoj industriji kao potrebe očuvanja prirode i njene zaštite od dalje degradacije.

Bez obzira što se na sadašnjem nivou privrednog i društvenog razvoja ovom cilju u Federaciji BiH ne pridaje dovoljno pažnje, u budućem periodu će dobijati sve više na značaju, što zbog sazrijevanja svijesti o značaju i potrebi očuvanja prirode to i zbog obaveza koje proizilaze iz brojnih međunarodnih konvencija koje je BiH potpisala ili će ih potpisati.

Održivo upravljanje prirodnim resursima označava takav oblik korištenja zemljišta, voda, šuma, koji će zadovoljiti potrebe sadašnjih generacija i neće ugroziti potrebe budućih generacija. Pored toga, zdravstvena ispravnost hrane postaje odlučujući faktor u opredjeljenju potrošača pri kupovini prehrambenih proizvoda. U tom smislu mjere iz ove oblasti podrazumijevaju niz aktivnosti na podizanju ekološke svijesti stanovništva, edukaciji i kontroli proizvođača u pravilnoj primjeni pesticida, promociji integralne i organske proizvodnje i drugo.

Pri tome, treba polaziti od toga da su ovi prostori izuzetno bogati biljnim i životinjskim svijetom. Izuzetno je bogat i genetički fond sorti i rasa koje se već nalaze u poljoprivrednoj proizvodnji. Ta činjenica obavezuje organe upravljanja da se biodiverzitetu u oblasti poljoprivrede pokloni dužna pažnja.

Prioritet 4: Poboljšanje uslova života i diverzifikacije prihoda ruralne zaposlenosti

Mjera 1: Poboljšanje ruralne infrastrukture

Mjera 2: Podrška razvoju ruralnog i posebno ženskog preduzetništva

Mjera 3: Podrška proizvodnji specifičnih geografski brendovanih proizvoda i

Mjera 4: Promocija ruralnog turizma

Poboljšanje uslova života i uvođenje veće raznolikosti kod ostvarivanja prihoda u ruralnoj ekonomiji je i do sada bilo prepoznato kao izuzetno značajno za zaustavljanje dalje depopulacije seoskih prostora i stvaranja pretpostavki za dislokaciju i diverzifikaciju raznih vidova nepoljoprivrednih djelatnosti iz urbanih prema ruralnim područjima. Zapravo, razvijena infrastruktura u ruralnim područjima je jedan od elementarnih pretpostavki za poboljšanje uslova života i privređivanja na selu. Na drugoj strani, slaba saobraćajna povezanost i loše stanje ili nepostojanje osnovne infrastrukture je razlog za migraciju seoskog stanovništva, naročito iz rubnih, udaljenijih, dijelova općina. Indirektno, bolje stanje infrastrukture utiče pozitivno na lokaciju nekih proizvodnih objekata u ruralnim umjesto u gradskim i prigradskim zonama.

Prema tome, razvoj biznisa na selu treba usmjeravati prema korištenju sirovina koje se već nalaze u ruralnom prostoru, te razvoju usluga koje su potrebne ruralnom području. Iako je značajan postotak ruralnog stanovništva potvrdio da ima određena znanja, iskustvo i vještine za bavljenje određenim zanimanjima, nužna je i dodatna obuka o tome kako započeti s nekom od djelatnosti kao što su: prerada drveta, obrada kamena, prerada poljoprivrednih proizvoda, šumskih plodova, ljekovitog bilja i sl. sirovina na samom seoskom gazdinstvu.

U svakom slučaju, treba polaziti od činjenice da su ruralna područja još uvijek u dobroj mjeri opterećena tradicionalnom podjelom poslova na muške i ženske, u kojoj su ženama namijenjeni fizički, teži, a manje plaćeni poslovi. Također, bavljenje nekom poslovnom djelatnošću u pogledu vlasništva nad poslovnim sredstvima, upravljanja i rukovođenja po definiciji je predodređeno muškarcima. Sve je više žena u ruralnim područjima koje imaju obrazovanje (čak i visokoškolsko) i znanje da uspješno započnu i vode određenu poslovnu aktivnost na samom poljoprivrednom gazdinstvu ili u domenu obavljanja zanatske ili neke druge preduzetničke djelatnosti. U tome im treba pružiti određenu podršku u pogledu održavanja specifičnih obuka kojima će se one upoznati s uslovima i načinima započinjanja nekog vlastitog biznisa te ih podsticati na preuzimanje takvih koraka.

Veliki broj ruralnih domaćinstava u BiH ima dugu tradiciju prerade različitih stočarskih i biljnih proizvoda direktno na poljoprivrednom gazdinstvu. Proizvodi kao što su razne mesne prerađevine, sir i kajmak, te med i prerađevine od voća i povrća predstavljaju važan dio ruralne ekonomije i doprinose unapređivanju ekonomskog položaja porodičnih gazdinstava. Preradom, poljoprivredni proizvodi, odnosno poljoprivredne sirovine dobijaju dodatnu vrijednost, a time i bolju cijenu na tržištu. Dodatnu vrijednost također stvara ime, kvalitet, poseban okus, oblik i druge osobine, kao i poseban vid tehnologije proizvodnje.

Zahvaljujući bogatom prirodnom naslijeđu, nezagađenim rijekama, raznovrsnoj flori i fauni, blagoj klimi, ali i jednako značajnom kulturno-historijskom naslijeđu, ruralna područja posjeduju odlične preduslove za razvoj ruralnog turizma. U širem smislu, ruralni turizam podrazumijeva skup aktivnosti i usluga, osiguranih od strane ruralnog stanovništva, s ciljem privlačenja domaćih i inostranih turista, kao i promocije tradicije, običaja, ambijentalnih i drugih vrijednosti u ruralnim područjima.

Ekologija i razvoj energetske potencijala

Prioritet 1: Korištenje obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa za osiguravanje održivog razvoja

Mjera 1: Harmonizacija okvira i jačanje kapaciteta institucija na svim nivoima u BiH i FBiH

Mjera 2: Osigurati izradu strateških dokumenata, planova i programa istraživanja, te tendera za dodjele koncesija u oblasti održivog korištenja prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije

- Mjera 3: Razraditi, harmonizovati i primjenjivati već usvojene strategije relevantnih oblasti, a za one oblasti ili dijelove oblasti, gdje nisu donesene, usvojiti iste
- Mjera 4: Usaglasiti prostorne i urbanističke planove raznih nivoa, te za sve sprovesti strateške procjene uticaja na okoliš i
- Mjera 5: Kroz proces približavanja EU usavršavati okolinsko zakonodavstvo na principima održivog razvoja BiH uz pomoć odgovarajućih institucija EU.

Postizanje optimalnih blagodati od prirodnog okruženja znači kretanje od slabe k snažnoj okolinskoj održivosti.

Potrebno je ukloniti slabosti u funkcionisanju sistema i pripremiti zajednički strateški okvir očuvanja i boljeg upravljanja okolišem, kao podlogu za pripremu investicionih planova, te izgraditi kapacitete za njenu implementaciju. Mjera je potrebna radi otklanjanja uočenih slabosti te neharmonizovanog rada institucija na nivou BiH, entiteta, u FBiH kantona i općina.

Potrebno je preispitati i učiniti efikasnijim i transparentnijim rad na svim nivoima u BiH na dodjelama koncesija za iskorištavanje prirodnih resursa.

Zakoni o koncesijama u oblasti korištenja prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije uglavnom se primjenjuju bez izrađenih strateških dokumenata, planova i programa, a najčešće se reaguje na samoinicijativne ponude investitora, najčešće posrednika, ili se tenderi raspisuju potpuno nepripremljeni. Potrebno je izraditi investicioni plan iz oblasti korištenja prirodnih resursa i pripremiti funkcionalnu analizu primjene zakona o koncesijama kao podlogu za pokretanje investicionog ciklusa.

Većina donesenih strategija je suviše uopštena, načelna i neproaktivna u smislu aktiviranja neiskorištenih prirodnih resursa. Zato ih treba razraditi, harmonizovati (npr. razvoja poljoprivrede i upravljanja vodama ili turizma i zaštite okoliša itd) i početi primjenjivati. Za one oblasti ili dijelove oblasti, gdje strategije nisu donesene, ne postoji prihvatljivo opravdanje, te se predlaže priprema i usvajanje odgovarajućih razvojnih dokumenata – strategija i planova implementacije.

Prostorni plan FBiH je već duže vrijeme u izradi. Pet ili šest kantona u FBiH je već donijelo svoje prostorne planove, dok se u ostalim rade. Svi će se morati međusobno usaglasiti, naročito u graničnim područjima. Za „posebna područja“ (autoput na koridoru Vc, postojeći ili eventualni novi nacionalni parkovi i druga zaštićena područja i sl.), također su većinom u izradi novi prostorni planovi. Po entitetskim zakonima o okolišu/životnoj sredini, a posebno evropskim direktivama o okolišu, obavezna je strateška procjena uticaja na okoliš ovih planova, što se u BiH još nigdje nije ni počelo raditi – osim u naznakama kod apliciranja na sredstva međunarodnih finansijskih institucija. Potrebno je unaprijediti koordinaciju i usaglasiti prostorne i urbanističke planove unutar BiH, koji će slijediti evropske direktive prema kojima je potrebna procjena uticaja na okoliš.

Okolinsko zakonodavstvo je u oba entiteta i Distriktu Brčko djelimično usaglašeno s pravnim stečevinama EU. Koristeći pomoć odgovarajućih institucija EU, dograđivati i usavršavati okolinsko zakonodavstvo BiH na principima održivog razvoja izuzetno je važna mjera, koja nas vodi ispunjenju strateškog cilja održivog razvoja.

Prioritet 2: Razviti koncepciju mjerenja održivosti razvoja i razvoja okolinske infrastrukture

Mjera 1: Razvijati, podsticati i mjeriti razvoj okolinske infrastrukture koja doprinosi održivosti razvoja, te

Mjera 2: Definisati sektorske, uključujući institucionalne obaveze za prikupljanje relevantnih podataka, te koordinacione aranžmane za njihovo objedinjavanje unutar statističkih agencija u BiH.

Neophodno je razviti set relevantnih indikatora za praćenje napretka održivog razvoja, kroz svima pristupačne i uporedive indikatore stanja i trendova. Zapravo, kompetentno odlučivanje je nemoguće bez relevantnih indikatora kao pomoći donosiocima odluka na svim nivoima.

Prema tome, potrebno je napraviti detaljnu analizu nedostajućih podataka radi njihovog izračunavanja i praćenja.

Razvoj svih segmenata društva zavisi od razvijenosti okolinske infrastrukture (vodoopskrba, kanalizacija, tretman otpadnih voda, upravljanje čvrstim otpadom, itd). Mjerenje razvoja okolinske infrastrukture je pretpostavka upravljanju njenim razvojem, a time i ukupnom razvoju. „Razvoj“ kojim se (prekomjerno) zagađuje okoliš može eventualno kratkoročno izgledati uspješan, ali se na duže staze vraća drastičnim opadanjem kvaliteta života. Odabrani set indikatora održivog razvoja u Federaciji BiH mora biti usaglašen sa indikatorima u BiH i uporediv s već razvijenim indikatorima u drugim zemljama, regionalnim i UN organizacijama, ali prilagođen situaciji i unutrašnjoj organizaciji BiH.

Statističke agencije u BiH i FBiH su, po prirodi svoje djelatnosti, mjesta za prikupljanje relevantnih podataka, njihovu obradu i objedinjavanje u sistem za praćenje održivosti razvoja. Međutim, odgovarajućim zakonskim i koordinacionim aranžmanima, mnoge druge institucije na nivou BiH, te entitetske, BD, kantonalne i općinske moraju biti uključene i odgovorne za ovaj proces. Potrebno je razviti mehanizam korištenja indikatora za smanjenje poteškoća kod ocjene stanja, kvantitativne evaluacije progresa, te planiranja i donošenja odluka kod implementacije strateških dokumenata.

Prioritet 3: Osigurati jače integrisanje politika zaštite okoliša politikama ostalih sektora

Mjera 1: Transponovati okolišne zahtjeve EU u sve relevantne sektorske politike

- Mjera 2: Razvijati ekonomske instrumente koji će podsticati primjenu principa „zagađivač plaća“ i „korisnik plaća“ te principa „prevencije“ i „ponovne upotrebe“
- Mjera 3: Uspostaviti i učiniti operativnim entitetske i kantonalne fondove za okoliš
- Mjera 4: Završiti prethodne pravne i ekonomske analize kako bi se pristupilo okolišnim i s njima povezanim konvencijama i protokolima kojima BiH još nije pristupila te regulisati njihovu implementaciju na relaciji entitet – kantoni
- Mjera 5: Uspostaviti odgovarajuće kapacitete na nivou Federacije BiH radi realizacije međunarodnih ugovora o okolišu, posebno onih kojima su pristupile i BiH i EU, te donijeti potrebne zakone na nivou entiteta i kantona
- Mjera 6: Razvijati okolinski odgovorno tržište u Federaciji BiH, te
- Mjera 7: Uspostaviti partnerstvo između vlasti, poslovne zajednice, industrije i akademske zajednice, te građana, na rješavanju okolinskih pitanja.

Pri realizaciji ovih mjera treba polaziti od toga da politika zaštite okoliša ne smije biti kočnica razvoja, naprotiv, stvarni razvoj je moguć jedino uz adekvatne mjere zaštite okoliša. Zato politike svih sektora, a posebno onih koji se direktno dotiču prirodnih resursa, moraju u sebi integrisati i politiku zaštite okoliša.

Potrebno je da Federacija BiH integriše okolišne pravne stečevine u gotovo sve sektore (energija i rudarstvo, transport, poljoprivreda i šumarstvo, industrija, turizam, prostorno uređenje, zdravstvo, obrazovanje, finansije i drugo). To je siguran put i za BiH i njena obaveza u procesu pristupanja EU.

Ekonomske instrumente koji će podsticati zaštitu okoliša, a u suštini održivi razvoj, u Federaciji BiH su potpuno nerazvijeni. Potrebno ih je hitno razvijati, jer su, uz pravne instrumente (npr. okolišne i druge dozvole, saglasnosti, planove prilagođavanja i slično), to komplementarni mehanizmi za upravljanje razvojem, tako da bude stvarno održiv.

Potrebno je ugraditi okolinske komponente u razvoj te u svim sferama djelatnosti osigurati veće učešće mladih i žena. Partnerstvo je jedina prava garancija uspješnosti rješavanja postojećih okolišnih problema (npr. upravljanja čvrstim otpadom, tretmanom komunalnih i industrijskih otpadnih voda i drugo). Mladi i žene su posebno osjetljivi na ove probleme, pa ih se mora podsticati na znatno veće učešće u njihovom rješavanju. Potrebno je uspostaviti mehanizme dobrog upravljanja koji će omogućiti razvoj partnerstva.

Prioritet 4: Podsticati razvoj energetskega sektora

- Mjera 1: Ojačati institucionalni okvir
- Mjera 2: Usvojiti strateška dokumenta

Mjera 3: Poboljšati regulativu i

Mjera 4: Poboljšati sigurnost sistema

Kako bi se ovi ciljevi i ostvarivali, neophodno je u Federaciji BiH i na nivou države donijeti odgovarajuće zakone, osnovati institucije i formirati baze podataka koje se bave energetske pitanjima koje mogu osigurati transparentan i stručan proces razvoja energetske sektora zemlje. Potrebno je realizovati preostale preporuke iz Ugovora o energetske zajednici – Mapa puta za električnu energiju i gas (sastanak Ministarskog vijeća EZ-a, Skoplje, 2006).

Svjetska banka je u svom dokumentu “Infrastruktura i energetska strategija” (2004) ukazala da BiH plaća tešku ekonomsku cijenu svoje neumjerene fragmentacije i decentralizacije infrastrukture, elektroprivreda i javnog nadzora nad njima. Potrebno je stoga uspostaviti institucionalni okvir za praćenje i strateško planiranje u energetske sektoru u BiH u skladu s preporukama Svjetske banke.

Naravno, treba ukazati na to da u Federaciji BiH i BiH nedostaju osnovna strateška dokumenta koja bi usmjerila razvoj energetske sektora zemlje, prije svega strategiju razvoja i akcione planove koji bi prije svega tretirali pitanje energetske sigurnosti, te da, nedostaju zakoni i drugi pravni izvori koji bi regulisali oblast energije, djelovanje regulatora (npr: način određivanja cijena električne energije i drugih energetske proizvoda), olakšali ulaganje u energetske sektor. U Federaciji BiH bi trebalo uspostaviti sistem energetske sigurnosti, utvrditi izvore i pravce uvoza energetske proizvoda i ustanoviti norme i minimalne zalihe u skladu s EU standardima.

Prioritet 5: Podsticati razvoj svih obnovljivih izvora energije

Mjera 1: Implementirati Konvenciju o klimatske promjenama

Mjera 2: Oformiti jedinice za energetske efikasnost i obnovljive izvore energije pri relevantnim ministarstvima kako bi se ubrzalo donošenje relevantne legislative u skladu s *acquis-om* Evropske unije

Mjera 3: Unaprijediti mehanizme za promociju korištenja obnovljivih energetske resursa, učiniti ih tržišno konkurentnim i osigurati mehanizme za implementaciju

Mjera 4: Priprema i kompletiranje mape vjetrova, geotermalne mape, mape malih hidroelektrana, potencijala sunčeve energije i mape proizvodnje i distribucije drveta

Od iznimne je važnosti za Federaciju BiH ustanoviti godišnje ciljeve proizvodnje energije iz obnovljivih energetske izvora. Ovo je još uvijek veoma nerazvijen sektor opterećen praktično svim slabostima organizacije sistema, a ogromni prirodni potencijali u BiH su praktično potpuno neiskorišteni. Ti ciljevi bi uvezali u zajedničke aktivnosti i javni i privatni sektor. Proizvodnja energije iz obnovljivih izvora predstavlja veliku razvojnu šansu za BiH jer je to trend u EU.

Zato je potrebno ojačati svijest o mogućim posljedicama klimatske promjena, preduzeti mjere adaptacije na moguće klimatske promjene, posebno za povećanje energetske efikasnosti, odnosno korištenje obnovljivih izvora energije.

Ove jedinice, ili već postojeće organizacione forme, moraju ubrzati donošenje relevantne legislative i osiguranje odgovarajućih ekonomskih instrumenata.

Potrebno je koristiti pozitivna iskustva susjednih zemalja i EU te ih prilagoditi i primijeniti u Federaciji BiH.

To podrazumijeva uvođenje evropskih standarda i regulative za goriva iz biomase kako bi se olakšalo njeno energetske korištenje, što rezultuje neophodnošću donošenja propisa koji bi olakšali razvoj tržišta, te povećali povjerenje potrošača.

Federacija BiH u ovoj oblasti raspolaže ogromnim potencijalom, koji je, za sada, praktično potpuno neiskorišten.

Zato je neophodno da se odgovarajuće institucije, od komisija za koncesije do vlada i parlamenata ili općinskih vijeća, pripreme na tržišno, konkurentno davanje koncesija na korištenje prirodnih resursa za obnovljive izvore energije. Ova mjera treba omogućiti aktivan i transparentan odnos nadležnih institucija i javnog sektora, do razvoja novih izvora energije kako bi proces dodjele koncesija bio ekonomski i okolišno optimalan, socijalno prihvatljiv i dugoročno održiv.

Transport i komunikacije

Prioritet 1: Povećanje mobilnosti roba i ljudi, te doprinos ukupnom održivom društvenom i ekonomskom razvoju

Mjera 1: Izgraditi nedostajuću transportnu infrastrukturu, naročito planirane autoputeve i brze puteve koji povezuju velike privredne i administrativne centre u FBiH i BiH u cjelini, te povećavaju regionalnu povezanost u FBiH

Mjera 2: Rekonstruisati i modernizovati postojeću infrastrukturu (puteve, željezničku mrežu, riječne luke, te aerodrome), kao i

Mjera 3: Povećati i modernizovati mobilne transportne kapacitete te racionalizovati njihovo korištenje

Za realizaciju ovih projekata treba koristiti kreditna sredstva i modele javno privatnog partnerstva kako bi se izbjegla prevelika zaduženost države. Neophodno je povećati učinak rada u pogledu boljeg planiranja realizacije projekata, efikasnijeg rada i znatno povećati rezultate izgradnje puteva, koji je trenutno na godišnjem nivou, 15 do 20 kilometara autoputa.

Potrebno je ubrzati sprovođenje dogovorenih reformi, koje su veoma često uslov korištenja finansijskih sredstava, te pospješiti pripremu investicionih projekata. Kod određivanja prioriteta za rekonstrukciju i modernizaciju potrebno je rukovoditi se stepenom veće ekonomske i finansijske isplativosti i rješavanja transportnih problema, kao što je slučaj korištenja riječnog i željezničkog transporta, koji su trenutno veoma zapostavljeni. Prilikom realizacije ove mjere posebnu pažnju treba posvetiti sigurnosti u prometu i zaštiti okoliša.

Mobilni kapaciteti u nekim vidovima transporta, kao što su željeznice, zračni i vodni transport, u veoma su slabom kvalitativnom stanju i kapacitetima. Potrebno je

povećanje kapaciteta i modernizacija mobilnih kapaciteta. Neki aranžmani su već postignuti, kao što je lizing i dokapitalizacija u zračnom transportu, te ugovoreni nagibni vozovi. U cestovnom transportu potrebna je modernizacija i prilagođavanje EU standardima, kao i racionalno korištenje, što se može postići uspostavljanjem logističkog centra FBiH, te drugim mjerama, kojima se regulišu redovi vožnje, dozvole i sl.

Prioritet 2: Optimalan razvoj svih vidova transporta i pružanje najboljeg nivoa usluga pri najnižim troškovima

Mjera 1: Razvijati transportni sistem prema strateškim dokumentima koji se odnose na ovu oblast (politike, strategije, akcioni planovi)

Mjera 2: Unaprijediti domaće propise i primjenjivati standarde i propise EU

Mjera 3: Jačati regionalnu saradnju i povezanost

Pri realizaciji ovih mjera, treba poći od činjenice da je BiH jedna od rijetkih zemalja, a vjerovatno i jedina u Evropi, koja u oblasti transporta nema razvojnih strateških dokumenata, ni investicionih programa s prioritetima projekata i aktivnosti. Da bi izvršila obaveze iz zaključenih međunarodnih sporazuma, te poboljšala planiranje transportne infrastrukture na državnom i entitetskom nivou u svjetlu dosljednog utvrđivanja prioriteta transportnih projekata duž zajedničke regionalne transportne mreže Jugoistočne Evrope i drugih internih mreža, tri važna dokumenta su u procesu pripreme i usvajanja: Transportna politika BiH, Transportna strategija BiH i Akcioni plan BiH.

Prioritet 3: Interna usaglašenost u oblasti transporta te harmonizacija s EU standardima i propisima uključujući aspekte sigurnosti i zaštite okoliša

Mjera 1: Ostvariti funkcionalan i ekonomičan transport uz minimalno negativan uticaj na okoliš

Mjera 2: Pratiti i evaluirati negativne uticaje i procese u sektoru transporta i preduzeti potrebne aktivnosti i mjere za postizanje sigurnog i pouzdanog transporta

Mjera 3: Preduzeti aktivnosti nadzora i kontrole primjene propisa, te uspostaviti finansijsku disciplinu naplate adekvatnih naknada za sve vidove transporta

Mehanizmi inspeksijske i interne kontrole su prisutni kod mnogih subjekata i operacija, ali je to nedovoljno za potpunu primjenu propisa i uvođenje novih direktiva i standarda. Nadležna ministarstva su obavezna na primjenu propisa i obaveza stečenih sporazumima i zakonima za cijeli sektor transporta, a isto moraju tražiti od transportnih organizacija i institucija.

Podsektori transporta se razlikuju jedan od drugog i pristup je različit. U cestovnom saobraćaju je sve privatizirano, dok u željezničkom nije. U cestovnom saobraćaju je potpuna konkurencija, izuzev urbanog transporta, dok u željezničkom nije. Svaki vid

transporta treba posebno analizirati i preduzeti tražene aktivnosti u cilju postizanja sigurnosti i pouzdanosti transporta.

Postojeći transport ne zadovoljava društvene i ekonomske potrebe na način kako je to u razvijenim zemljama Evrope i zbog toga su neophodni veliki naponi za povećanje funkcionalnosti i ekonomičnosti transporta.

Prioritet 4: Povećanje spremnosti za informaciono-komunikaciono umrežavanje i razvoj informacionog društva

Mjera 1: Izgraditi i razviti IKT infrastrukturu

Mjera 2: Jačati e-zakonodavstva i e-vlade, te

Mjera 3: Sprovoditi "eSEE Agendu +"

Neophodno je, prema tome, osigurati izgradnju i razvoj informaciono-komunikacionih tehnologija, zasnovanih što više na optičkim vezama, i njihovu upotrebu od što većeg broja građana, posebno mladeži, i organizacija da bi se zemlja što bolje uključila u e-Evrope i globalne informaciono-komunikacione procese. Posebno je važno osigurati što bolji pristup širokopoljnom internetu u osnovnom i srednjim školama te fakultetima.

Takođe je neophodno definisati i poduzeti korake kojima bi se omogućilo racionalnije korištenje postojeće komunikacione infrastrukture, kao i izgradnja nove širokopoljane infrastrukture. Racionalnije korištenje postojeće infrastrukture se podjednako odnosi na prenosnu i na pristupne mreže. S tim u vezi potrebno je: uspostaviti ICT magistrale i akademske mreže na nivou BiH, intenzivirati izgradnju nove širokopoljane pristupne infrastrukture: (omasovljenjem digitalne pretplatničke mreže xDSL priključaka (x Digital Subscriber Lines), izgradnjom bežičnih širokopoljanskih pristupnih mreža, razvojem i izgradnjom optičkih mreža u pristupu i razvojem i implementiranjem novih širokopoljanskih tehnologija), harmonizirati plan frekvencije BiH za potrebe civilnog korištenja, državnih institucija i razvoja digitalnog radija i televizijskog emitovanja.

Uspješno sprovođenje ovih koraka rezultiralo bi povećanjem stepena konkurentnosti između pružaoca telekomunikacionih usluga, omogućavanjem pružanja novih usluga uz racionalnije korištenje postojeće i razvojne nove TK infrastrukture.

Uprkos značajnom napretku glede donesenih propisa u IKT području, koherentan i sveobuhvatan pravni okvir za upotrebu IKT-a još uvijek nije zadovoljavajući. Neophodno je zakonodavnu regulativu razvijati cjelovito i u skladu sa zahtjevima *acquis*-a i potrebama savremenog informacionog društva. Razvoj IKT sektora će biti posebno potaknut aktivnostima vlada na usvajanju i razvoju najboljih praksi u oblasti usluga e-vlada. To će uticati na poboljšanje produktivnosti javnog sektora i performansi privatnih preduzeća koja koriste te usluge. Razvoj e-vlada će iziskivati dalje napore na osnivanju i razvoju formalnih organa odgovornih za njenu koordinaciju i izvršenje.

Federacija BiH će raditi dosljedno na sprovođenju zaključka iz "eSEE Agenda +", potpisane od strane ministara vlada zemalja Jugoistočne Evrope, u Sarajevu 2007, i ohrabrivati razvoj širokopojasne mrežne infrastrukture i na njoj baziranih širokopojasnih elektronskih servisa kako bi se ubrao razvoj informacionog društva i postigli postavljeni ciljevi iz Akcionog plana "eSEE Agenda +".

Postizanje postavljenih ciljeva iz "eSEE Agenda +" u domeni širokopojasne mrežne infrastrukture i odgovarajućih servisa ostvarivat će se kroz: osiguranje širokopojasnih mreža velikih bitskih brzina i pouzdanih servisa koji će osigurati siguran pristup bogatim sadržajima; podsticanje razvoja digitalnih sadržaja i servisa kao i prevođenje konvencionalnih sadržaja u digitalni format; harmonizovanje pravila i politika iz oblasti telekomunikacija i medija koji će biti tehnološki neutralni i koji će omogućiti lakšu konvergenciju informacionog društva i medija servisa; osiguravanje kompjutera i širokopojasnog pristupa internetu za sve škole i obrazovne institucije; i daljnji razvoj akademske širokopojasne mreže koja će uvezati sve naučne institucije u BiH i omogućiti im saradnju na važnim projektima za razvitak informacionog društva, kao i na drugim projektima od zajedničkog interesa.

ZAPOŠLJAVANJE

U oblasti zapošljavanja kao jednog od šest strateških ciljeva definisani su sledeći podciljevi:

- Razvoj malih i srednjih preduzeća i otvaranje radnih mjesta
- Funkcionisanje tržišta rada i aktivne mjere zapošljavanja
- Poboljšanje vještina na tržištu rada, strukovnog obrazovanja i treninga

U okviru navedenih podciljeva utvrđeni su slijedeći prioriteti i mjere za njihovo ostvarenje:

Razvoj malih i srednjih preduzeća i otvaranje radnih mjesta

Prioritet 1: Poboljšanje uslova za razvoj postojećih MSP

Mjera 1: Razvijati instrumente finansijske podrške razvoju MSP

Mjera 2: Razvijati ljudske resurse kroz konsultantsku i trening podršku

U cilju poboljšanja zaposlenosti, a s obzirom da MSP čine važan institucionalni dio ekonomije koji zapošljava velik broj radnika, potrebno je poduzeti niz mjera kako bi se stvorila preduzetnička infrastruktura i omogućilo širenje i razvoj MSP. Kako bi se navedeno ostvarilo neophodno je jačati sistem podrške i edukacije za MSP.

Najveći problem s kojim se suočavaju postojeća MSP je nedostatak kapitala. Do dodatnih izvora finansiranja se uglavnom teško dolazi jer bankarski sektor nije spreman da preuzme rizik finansiranja ovih preduzeća zbog činjenice da su izložena

visokom stepenu nestajanja, naročito u prve dvije godine rada. Iz ovog razloga neophodni su povoljni finansijski podsticaji. Podsticaji su također neophodni za podršku posebnim programima: za mlade, žene, ruralno i socijalno preduzetništvo.

Takođe, postojećim MSP je neophodna podrška u vidu konsultantskih usluga za izradu biznis planova, apliciranja za kredite i podsticajna sredstva, obuku zaposlenih, uspostavljanje sistema međunarodnih standarda poslovnog kvaliteta, promocije i dr. Posebnu pažnju treba posvetiti edukaciji i obuci preduzetnika kao i zaposlenih, a istovremeno pratiti dostupnost i kvalitet ponude konsultantskih i trening usluga i uspostaviti sistem podrške koji će značajno unaprijediti oboje.

Prioritet 2: Poboľšavati uslove za stvaranje novih MSP

Mjera 1: Osiguravati finansijsku podršku osnivanju MSP

Mjera 2: Podsticati razvoj inkubatora

Mjera 3: Podsticati razvoj konsaltinga i usluga treninga

Osnivanje novih MSP izuzetno je značajno. Stoga je neophodno osmisliti mehanizme za lakše osnivanje novih MSP ili prerastanje postojećih zanatskih radnji u preduzeća. Za osnivanje novih preduzeća potrebno je obezbjediti podsticaje koji se odnose na bespovratna sredstva iz budžeta u vidu početnog kapitala (seed capital) i povoljnih kreditnih linija za rast start-up preduzeća, posebno u oblasti naprednih tehnologija. Potrebno je proučiti mogućnost formiranja fondova rizika kapitala (joint venture) kao javno-privatnog partnerstva.

Neophodno je izvršiti analizu funkcionisanja postojećih poslovnih inkubatora i ustanoviti barijere njihovom razvoju kao i stepen postojeće efikasnosti. Posebno je važno razmotriti koje usluge iz „paketa usluga“ (prostor, zajedničke poslovne funkcije, informacije, usmjeravanje, konsalting, trening, finansije, transfer tehnologija) pružaju inkubatori, izraditi nacrt daljeg razvoja uz unapređenje usluga inkubatora, početi promovisati sistem „poslovnih anđela“.

Preduzećima u osnivanju (start-up) neophodan je paket podrške i kroz obuke, pogotovo besplatne, ili barem obuke pod povoljnim uslovima te osmisliti programe podrške zavisno od područja koje je najneophodnije. Potrebno je napraviti analizu mogućnosti uvođenja vaučer sistema.

Funkcionisanje tržišta rada i aktivne mjere zapošljavanja

Prioritet 1: Povećanje fleksibilnosti i sigurnosti (fleksigurnosti) i poboljšanje funkcionisanja tržišta rada

Mjera 1: Unaprijediti zakonodavni i regulatorni okvir

Mjera 2: Unaprijediti socio-ekonomski dijalog

Mjera 3: Poboljšati funkcionisanje institucija tržišta rada

Mjera 4: Unaprijediti statistički sistem tržišta rada

Povećanje fleksigurnosti tržišta rada u FBiH se prvenstveno odnosi na unapređenje pravnog okvira kroz jednostavniju regulativu zapošljavanja i otpuštanja radnika, fleksibilnije oblike ugovora o radu, fleksibilnost radnog vremena, kolektivno pregovaranje koje neće voditi plate i troškove zapošljavanja na nivo koji limitira dinamiku tržišta rada, te efikasnije institucije tržišta rada koje neće biti prepreka u razmjeni na tržištu rada. Potrebno je donositi politike usklađivanja privatnog, porodičnog i profesionalnog života, te spriječiti diskriminacije između muškaraca i žena na tržištu rada.

Takođe, jedan od preduslova za uspostavu stabilnog i fleksibilnog tržišta rada je socio-ekonomski dijalog i ravnopravno učešće i odnos sindikata, poslodavaca i države u određivanju ključnih politika vezanih za tržište rada.

Kroz unapređenje funkcionisanja ključnih institucija kao što su zavodi za zapošljavanje omogućiće se bolje pružanje usluga nezaposlenima za njihovu bržu i lakšu integraciju na tržištu rada.

Potrebno je unaprijediti statistički sistem praćenja stanja na tržištu rada po rodним kategorijama s posebnim fokusom na indikatore ravnopravnosti te uskladiti statistički sistem tržišta rada s Eurostat principima. Kroz efikasan sistem prikupljanja informacija i praćenja stanja na tržištu rada stvoriće se uslovi za upravljanje tržištem rada i donošenje politika zasnovanih na dokazima.

Prioritet 2: Poboljšati upravljanje aktivnim mjerama zapošljavanja (AMZ)

Mjera 1: Unaprijediti organizacione i administrativne strukture unutar zavoda za zapošljavanje radi uspostave efikasnog sistema upravljanja AMZ-a

Mjera 2: Unaprijediti nivo kontakata i saradnje s poslodavcima i kreirati nove usluge za poslodavce

Kako bi se poboljšalo upravljanje aktivnim mjerama zapošljavanja posebnu pažnju potrebno je posvetiti uspostavi struktura s jasnim zaduženjima i dovoljnim resursima za efikasno upravljanje AMZ-a. Naročito pažnju treba posvetiti uspostavi odjela za nadzor i evaluaciju s obzirom da postojeće organizacione i administrativne strukture unutar zavoda za zapošljavanje nisu dovoljne za efikasno upravljanje AMZ-a.

Takođe, postojeći nivo kontakata i saradnje zavoda za zapošljavanje s poslodavcima nije na zadovoljavajućem nivou. Potrebno je preduzeti aktivnosti koje će unaprijediti saradnju s poslodavcima i pri tome slijediti najbolje evropske prakse, te kreirati nove usluge koje će zavodi pružati poslodavcima.

Prioritet 3: Predupređivati dugoročnu i strukturnu nezaposlenost

Mjera 1: Uspostaviti institucije i programe za brzu doobuku i prekvalifikaciju

Mjera 2: Podsticati samozapošljavanje

Pored problema dugoročne nezaposlenosti, FBiH se sve više suočava s problemom neusklađenosti ponude i potražnje za radnom snagom. Kako bi se preduprijedila dugoročna i strukturna nezaposlenost potrebno je izraditi program i plan uspostave novih centara za brzu obuku, dodatnu edukaciju i prekvalifikaciju nezaposlenih lica. Mjera dodatne edukacije, obuke i prekvalifikacije nezaposlenih se odnosi na osiguranje subvencija za obrazovanje nezaposlenih i redukovanje troškova edukacije, pružanje mogućnosti nezaposlenima da učestvuju u programima obuke i prekvalifikacije, osiguravanjem mogućnosti za sticanje kvalifikacija kroz rad itd.

Jedna od mjera koja omogućava prevenciju i smanjenje dugoročne nezaposlenosti je i podrška samozapošljavanju. Promocija samozapošljavanja kao jedne od opcija, te pružanje finansijske i tehničke podrške i preduzetničke obuke nezaposlenima ključni su mehanizmi koji mogu povećati stopu ekonomske aktivnosti i smanjiti stopu dugoročne nezaposlenosti.

Poboljšanje vještina na tržištu rada, strukovnog obrazovanja i treninga

Prioritet 1: Poboljšavati djelovanja tržišta rada kroz razvoj preduzetničke kulture

Mjera 1: Uključivati programe preduzetničkog obrazovanja u obrazovne programe

Mjera 2: Promocija javno-privatnog partnerstva u razvoju i finansiranju programa poduzetničko-obrazovne infrastrukture u skladu s principom cjeloživotnog učenja

Ovaj prioritet se bazira na činjenici da su preduzetnička znanja osnov preduzetničke kulture koja može omogućiti dinamiziranje tržišta rada u modernoj ekonomiji i time stvaranje radnih mjesta. Stoga treba kroz sve vidove obrazovanja razvijati preduzetnička znanja, vještine, a time i sklonost preduzetništvu. Iz tog razloga potrebno je obogaćivanje nastavnih planova i programa (za mlade i odrasle) sadržajima koji bi stvarali preduslove razvoja preduzetničke kulture, a ona bi dalje bila uvod u promovisanju sklonosti samozapošljavanja. Teorijsko preduzetništvo, kao i praktično (obuka pisanja biznis planova), treba postati sastavnim dijelom srednjoškolskih i većine fakultetskih nastavnih planova i programa. Treba pokrenuti programe promocije preduzetništva, obrta, stvaranja novih biznisa i samozapošljavanja među učenicima i studentima. Generisanjem novih start-up preduzeća koji uspostavljaju mladi diplomci osigurava se uspostava malih i srednjih firmi zasnovanih na znanju. Uspostavom različitih programa moguće je podići preduzetničku kulturu. Naročito je važno usmjeravati mlade na preduzetništvo kroz otvaranje virtuelnih kompanija u školama. Vrlo značajno za smanjivanje raskoraka među ponudom i potražnjom je otvaranje centara za razvoj karijere u osnovnim, srednjoškolskim i visokoškolskim ustanovama ili pri zavodima za zapošljavanje. Na taj način navedena populacija bi se fokusirala na sticanje znanja i vještine kroz

aktivno planiranje razvoja svoje profesionalne karijere, gdje jedan pravac može biti i vlastita inicijativa kroz samozapošljavanje i preduzetništvo.

Takođe, da bi se osigurali potrebni resursi za razvoj preduzetničke kulture i uvođenje preduzetničkih vještina u širok krug mladih i radno sposobnih odraslih, potrebno je promovisati javno-privatno partnerstvo u razvoju i finansiranju programa cjeloživotnog učenja, tj. potrebno je promovisati mehanizme javno-privatnog partnerstva u oblasti obrazovne infrastrukture (koja uključuje pružaoce treninga, savjetnike za razvoj sektorskih tehnoloških kompetencija), koji će razvijati potrebne kompetencije za uspješno zapošljavanje ili vođenje poslovanja unutar pojedinih privrednih sektora i u raznim regionima BiH.

Prioritet 2: Nastaviti reforme srednjeg stručnog obrazovanja

Mjera 1: Poboljšavati ambijent učenja u obrazovnim institucijama i razvijati profesionalne kompetencije nastavnika

Mjera 2: Jačati institucije za uspostavu sistema kvaliteta, dinamičke evaluacije i monitoringa srednjeg stručnog obrazovanja

Ovaj prioritet pretpostavlja kontinuiranu podršku svim daljnim reformama u srednjem stručnom obrazovanju. Obuka nastavnika za primjenu modernih nastavnih i trening metodologija shodno promjenama na tržištu rada mora doprinijeti pozitivnom ambijentu, pa samim time i boljim rezultatima u stručnom obrazovanju. Dakle, potrebne kompetencije za efikasnije funkcionisanje modernog tržišta rada pretpostavljaju obučeni nastavni kadar u srednjem obrazovanju koji u svakom momentu i kroz različite vidove nastavnih i trening programa za mlade i radno sposobno stanovništvo (u vidu cjeloživotnog učenja) može da produkuje potrebne kompetencije radne snage za fleksibilno tržište rada.

Za očekivati je da državni kvalifikacioni okvir omogući, prije svega, uspostavu međusobno skladnog sistema institucija na različitim nivoima upravne nadležnosti u BiH, koji će primjenjivati iste standarde kvaliteta te tako osigurati sistem kvaliteta u srednjem stručnom i visokom stručnom obrazovanju uključujući i postizanje jačanja već postojećih takvih institucija.

Da bi se uspostavio sistem standarda zanimanja, neophodno je uspostaviti sistem eksternog vrednovanja postignuća koji će se bazirati na važećim EU standardima i važiti za cijelu BiH. To je neophodno da bi se došlo do zajedničkih standarda kvaliteta u srednjem stručnom obrazovanju kako na nivou BiH tako i FBiH. Dakle, državna matura je ono što proizlazi iz ovakvog oblika vrednovanja postignuća.

EUROATLANTSKE INTEGRACIJE

Zaključcima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine iz aprila 2003. godine potvrđeno je da je pridruživanje Evropskoj uniji strateški cilj Bosne i Hercegovine. Potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju ostat će trajno ubilježeno u historiju evropskog puta BiH. Sporazum promoviše okvir za reforme osmišljene kako bi se potaklo usvajanje EU standarda, s ciljem da se bosansko-hercegovačko društvo u svim svojim suštinskim aspektima približi tekovinama evropskih vrijednosti na kojima je Unija zasnovana.

Sto se tiče aktuelne situacije, preuzimanje *acquis-a* predstavlja najkompleksniji i najdugotrajniji posao u cjelokupnom procesu evropskih integracija. Imajući na umu kompleksnost organizacione strukture BiH i brojne aktere uključene u proces predlaganja i donošenja zakona, ključni izazov bliske budućnosti predstavlja uspostavljanje jedinstvene metodologije preuzimanja pravne stečevine EU, kako bi se osigurala sprovedba iste na jedinstveni način u cijeloj zemlji.

Partnerstvo Evropske unije s Bosnom i Hercegovinom stoga promovira okvir za finansijsku pomoć usmjerenu u pravcu udovoljavanja prioritetima i identifikovanim ciljevima. Pomoć Zajednice BiH u procesu stabilizacije i pridruživanja uopšteno se promovira kroz za tu svrhu osmišljene finansijske instrumente.

U mandatnom periodu će se raditi na jačanju demokratskih institucija i vladavini zakona, reformisanju javne administracije, sprovođenju ekonomskih reforme, poštovanju ljudskih, kao i manjinskih prava, raditi na unapređuju jednakosti spolova, podržavanju regionalne saradnje, kao i na pomirenju i rekonstrukciji te doprinijeti održivom razvoju i smanjenju siromaštva.

Procesom stabilizacije i pridruživanja zahtijevane reforme povlače za sobom potrebu jačanja administrativnih i institucionalnih kapaciteta na svim nivoima organizacije vlasti u BiH u skladu sa postojećim ustavnim rješenjima za što je neophodno izdvojiti značajna finansijska sredstva.

U mandantnom periodu Vlade FBiH, u okviru pristupa euroatlantskim integracijama definisani su slijedeći prioriteti:

- Ispunjavanje obaveza koje proizlaze iz SSP-a (Zakon o državnoj pomoći, presuda Sejdić – Finčić) i rješavanje prioriteta iz evropskog Partnerstva za BiH,
- Usvajanje „EU klauzule“ kako bi se ubrzale reforme koje BiH vode ka EU i NATO,
- Podnošenje aplikacije za članstvo u EU,
- Preuzimanje upitnika za ispitivanje spremnosti BiH za članstvo u EU i dostava odgovora,
- Davanje odgovora na upitnik,
- Dobijanje kandidatskog statusa,
- Ispunjavanje uslova za MAP,

- Knjiženje 69 perspektivnih vojnih lokacija na BiH, a neperspektivnu vojnu imovinu tretirati kao državnu imovinu,
- Ispunjavanje uslova za punopravno članstvo u NATO,
- Pitanje državne imovine neće se prevoditi sa pravnog na politički teren i sva imovina koja je predmet Zakona o zabrani raspolaganja nametnutog od strane OHR-a, treba da bude uknjižena na državu BiH,
- Po upisu državne imovine na državu BiH, imovina koja nije potrebna za normalan rad institucija BiH u vezi sa članstvom u euroatlanskim integracijama, daće se nižim nivoima vlasti, javnim ustanovama, uključujući i lokalne zajednice,
- Ustavne reforme raditi u tri faze

U okviru prve faze predviđeno je: usklađivanje sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljnim slobodama u čitavom sistemu, sa ciljem izjednačavanja prava svih građana na cijeloj teritoriji BiH, odnosno konstitutivnih naroda i ostalih; evropska klauzula; definiranje izvornih i podijeljenih nadležnosti; uspostava Vrhovnog suda BiH; prenos ovlasti OHR-a na institucije BiH; ugrađivanje instrumenta deblokade odnosno sprečavanja zloupotrebe entitetskog glasanja (u slučaju da ni u drugom krugu glasanja nije osigurana potrebna entitetska većina za donošenje odluke, Ustavni sud bi bio nadležan utvrditi da li je takvom odlukom povrijeđen entitetski interes).

U okviru druge faze predviđene su ustavne reforme koje proilaze iz obaveza u procesu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj Uniji.

U okviru treće faze predviđena je teritorijalna reorganizacija u mjeri u kojoj se ukaže potreba kroz prethodne faze ili po ostvarivanju potrebnih političkih uslova i konstituisanje Ustavnog savjeta kao savjetodavnog tijela Ustavno-pravne komisije u kojem učestvuju eksperti političkih partija članica BiH Parlamenta, predstavnici članica zemalja PIC i Venecijanske komisije, vodeći svjetski eksperti za ustav, predstavnici NVO sektora iz BiH. Ustavni savjet bi radio kontinuirano i imao bi funkciju da iznosi ekspertno mišljenje o zakonima koji su potrebni za EU i NATO integracije te da pomaže ustavno-pravnoj komisiji u formulisanju prijedloga tokom procesa ustavnih reformi,

- Usvajanje Zakona o popisu stanovništva tako da se popis izvrši tokom 2011. godine, a da se podaci o etničkoj strukturi stanovništva prema popisu iz 1991. godine primjenjuju do okončanja pregovora sa EU o sticanju statusa punopravnog člana, ili do ulaska u NATO.
- Izjašnjavanje o jeziku, etničkoj i vjerskoj pripadnosti, kao i kategoriji ostalih, treba da bude fakultativno.

SOCIJALNO UKLJUČIVANJE

U okviru strateškog cilja socijalno uključivanje utvrđeno je šest podciljeva:

- Socijalna politika u funkciji zapošljavanja
- Poboljšati položaj porodica s djecom
- Poboljšati obrazovanje
- Poboljšati zdravstvenu zaštitu
- Poboljšati penzionupolitiku
- Poboljšati položaj osoba s invaliditetom

Socijalna politika u funkciji zapošljavanja

U okviru podcilja socijalne politike u funkciji zapošljavanja zacrtani su sljedeći prioriteti i mjere za ostvarenje:

Prioritet 1: Osigurati uključivanje socijalno isključenih kategorija u aktivno tržište rada

Mjera 1: Srednjoročno planiranje uključivanja socijalno isključenih kategorija u aktivno tržište rada

Mjera 2: Razviti sistem podrške socijalnom preduzetništvu

Mjera 3: Razviti programe za samozapošljavanje uz podsticajne mjere

Mjera 4: Reforma sistema socijalne zaštite u funkciji podsticanja aktivnog traženja posla

Procjenjuje se da je u Federaciji Bosne i Hercegovine preko pola radno sposobnog stanovništva radno neaktivno, što ukazuje na neadekvatnu razvijenost mehanizama tržišta rada. Potrebna je reforma socijalne zaštite u smislu da ista podstiče aktivno traženje posla.

Nadležni organi na svim nivoima vlasti u FBiH se trebaju obavezati da izrade i osiguraju implementaciju srednjoročnih planova za uključivanje socijalno isključenih kategorija u aktivno tržište rada.

Za uključivanje socijalno isključenih kategorija u aktivno tržište rada potrebno je osigurati podršku socijalnom poduzetništvu, jednom od oblika zapošljavanja koje pruža velike mogućnosti za zapošljavanje ovih kategorija.

Jedan od bitnih koraka pri uključivanju na tržište rada je podsticanje samozapošljavanja isključenih kategorija kroz programe za samozapošljavanje uz određene poreske beneficije i druge olakšice koje treba da osiguraju nadležni organi u FBiH.

Uključivanje socijalno isključenih kategorija u aktivno tržište rada takođe zahtijeva reforme u sistemu socijalne zaštite.

Finansijska primanja iz sistema socijalne zaštite u BiH ne smiju negativno uticati na incitament lica iz isključenih kategorija za aktivno traženje posla.

Prioritet 2: Osigurati pristup svim dobrima, uslugama, resursima i pravima koje će poboljšati aktivno učešće na tržištu rada socijalno isključenih kategorija

Mjera 1: Unaprediti instrumente aktivnog tržišta rada za uključivanje socijalno isključenih kategorija

Mjera 2: Osigurati adekvatan sistem informisanja za socijalno isključena lica o javnim programima koji podržavaju socijalnu i radnu integraciju socijalno isključenih kategorija

Uključivanje socijalno isključenih kategorija u aktivno tržište rada zahtijeva ravnopravan, brži i efikasniji pristup svim dobrima, uslugama, resursima i pravima koja će poboljšati njihovo aktivno učešće na tržištu rada. Treba osigurati plansko razvijanje mjera za uključivanje ovih kategorija u aktivno tržište rada definišući načine tog uključivanja koji će osigurati uključivanje u tržište rada. Pri tome treba imati u vidu specifičnosti svake od isključenih grupa (OSI, nezaposleni, manjine/Romi, starija lica, izbjeglice/IDP).

Nadležni organi i institucije treba da unaprijede sistem informisanja socijalno isključenih kategorija putem javnih kanala i kanala u civilnom društvu.

Prioritet 3: Jačati mehanizme socijalnog dijaloga i razviti partnerstva i participaciju svih relevantnih aktera na različitim nivoima

Mjera 1: Razvoj i podrška uvođenju mehanizama javnog, privatnog i civilnog partnerstva u finansiranju programa socijalnog uključivanja

Mjera 2: Unapređenje politika socijalne uključenosti, socijalne zaštite, ravnopravnosti, jednakih mogućnosti i poštovanje različitosti

Mjera 3: Uspostaviti institucionalni okvir za unapređenje ekonomsko socijalnog dijaloga u Bosni i Hercegovini u skladu s EU principima

Socijalni dijalog i partnerstvo su neophodni u svim oblicima društvenog, ekonomskog i političkog života i na svim nivoima vlasti u FBiH. Partnerstvo javnog, privatnog i civilnog sektora u sprovođenju i finansiranju politika socijalnog uključivanja prvenstveno može realizovati kroz stvaranje okvira za partnerstvo javnog i privatnog sektora i uvođenje finansijskih mehanizama za podršku finansiranja aktivnosti civilnog sektora u sprovođenju politika socijalnog uključivanja.

Neophodno je osigurati da svi nadležni organi preduzmu odgovarajuće aktivnosti i doprinesu unapređenju već postojećih mehanizama socijalnog dijaloga a u skladu s EU principima.

Prioritet 4: Povećati bolju ciljanost socijalnih transfera prema siromašnim i ugroženim kategorijama stanovništva

- Mjera 1: Razvijati sistem baziran na stvarnim potrebama korisnika, unaprijediti sisteme registracije korisnika i stalnog praćenja njihovih potreba
- Mjera 2: Jačati centre za socijalni rad i razviti mješoviti sistem socijalne zaštite i njene vaninstitucionalne oblike u lokalnim zajednicama
- Mjera 3: Razvijati mreže socijalne zaštite kroz jačanje intersektorske saradnje sa zdravstvom, obrazovanjem, institucijama tržišta rada i NVO-ima
- Mjera 4: Razvijati aktivnu socijalnu zaštitu i socijalne usluge u pravcu prevencije socijalne isključenosti

Osnovni problem socijalne zaštite u FBiH je njena neefikasnost, neusmjerenost na stvarne potrebe korisnika te veoma mali uticaj na smanjenje siromaštva. Adresiranje navedenih problema podrazumijeva mjere i aktivnosti kojima bi se unaprijedio sistem i povećala efikasnost upravljanja socijalnom zaštitom. Treba osigurati prelazak na sistem novčanih davanja i usluga prema specifičnim potrebama korisnika, kroz bolji sistem registracije korisnika i praćenja njihovih potreba.

Jedan od značajnih segmenata dobre socijalne politike se odnosi na jačanje centara za socijalni rad i razvijanje sistema socijalne zaštite i njenih vaninstitucionalnih oblika, koji pružaju širu mogućnost i veću obuhvatnost isključenih kategorija socijalnim uslugama.

Poboljšanje položaja porodica s djecom

U okviru podcilja poboljšanja položaja porodica s djecom utvrđeni su sljedeći prioriteti i mjere za ostvarenje podcilja:

Prioritet 1: Jačanje intersektorske saradnje javnog, privatnog i civilnog sektora u cilju poboljšanja položaja porodica s djecom

- Mjera 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta za kvalitetnu implementaciju mjera dječije, socijalne zaštite i zaštite ugroženih porodica s djecom
- Mjera 2: Osiguranje resursa za funkcionisanje institucija javnog, privatnog i civilnog sektora
- Mjera 3: Razvijanje modela intersektorske saradnje javnog, privatnog i civilnog sektora

Jačanje institucionalnih kapaciteta je jedan od bitnih preduslova kako bi se kvalitetno implementirale mjere usmjerene prema ugroženim porodicama s djecom ali i samoj djeci.

Obuka ljudskog kapaciteta bi se trebala fokusirati na procese planiranja, upravljanja i razvoja politika, kako bi se unapredio položaj ugroženih porodica s djecom.

Funkcionalni pristup budžetiranju trebao bi osigurati lakše sagledavanje usmjerenih sredstava za određene procese. U cilju stvaranja uslova za efikasno djelovanje u prevenciji i borbi protiv nasilja u porodici izradit će se i provesti Strategija za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2013-2017).

Prioritet 2: Razvijanje programa socijalne i ekonomske podrške djeci i porodicama koje su u stanju socijalne isključenosti

- Mjera 1: Identifikovanje potrebnih programa socijalne i ekonomske podrške djeci i porodicama koje su u stanju socijalne isključenosti
- Mjera 2: Senzibilizacija svih učesnika u programima socijalne i ekonomske podrške djeci i porodicama s djecom koje su u stanju socijalne isključenosti
- Mjera 3: Monitoring programa socijalne i ekonomske podrške djeci i porodicama s djecom koje su u stanju socijalne isključenosti

Programima socijalne i ekonomske podrške djeci i porodicama koje su u stanju socijalne isključenosti treba omogućiti njihovu samoodrživost. Potrebno je sprovesti javne kampanje kako bi se podigao nivo svijesti o potrebama sprovođenja programa i projekata kojima se pruža neposredna socijalna i ekonomska podrška.

Unapređenje monitoringa i evaluacije postignutih rezultata potrebna je za održivost programa socijalne i ekonomske podrške djeci i porodicama s djecom koje su u stanju socijalne isključenosti.

Poboljšanje obrazovanja

U okviru podcilja poboljšanja obrazovanja zacrtani su sljedeći prioriteti i mjere za ostvarenje istog:

Prioritet 1: Povećati obuhvat stanovništva obrazovanjem, posebno ranjivih grupa

- Mjera 1: Osiguranje preduslova za uvođenje besplatnog predškolskog obrazovanja
- Mjera 2: Osiguranje preduslova za uvođenje besplatnog osnovnog obrazovanja
- Mjera 3: Osiguranje preduslova za sprovođenje odredbi o srednjem obrazovanju
- Mjera 4: Osigurati podršku sistemskom povećanju broja upisa u visokom obrazovanju, naročito lica iz ranjivih grupa stanovništva
- Mjera 5: Uspostaviti sistem za obrazovanje i obuke odraslih

Pristup obrazovanju u BiH nije osiguran za cijelo stanovništvo. Pojednim ciljnim grupama (siromašni, Romi, osobe s invaliditetom) zbog lošijih materijalnih uslova, fizičkih barijera, kao i zbog neadekvatne prilagođenosti obrazovnih programa njihovim specifičnim potrebama dostupnost obrazovanju je smanjena. Izjednačavanje dostupnosti do svih nivoa obrazovanja za sve grupe stanovništva je zbog toga razvojni prioritet obrazovanja kroz aspekt socijalne uključenosti.

Neophodno je osigurati sve potrebne mjere kako bi se model osnovnoškolskog obrazovanja u potpunosti sproveo te uvesti program podrške koji ekonomski i socijalno stimulise i omogućava roditeljima iz ranjivih grupa stanovništva da uključe djecu u osnovnu školu. Osposobljavanje starijih osoba za tržište rada se može realizovati kroz programe koji bi ovoj kategoriji stanovništva pružali kvalitetnu obuku koja bi kontinuisano omogućavala nadograđivanje vještina i znanja u skladu s potrebama zapošljavanja i aktivne participacije u društvenoj zajednici.

Prioritet 2: Reformisati sistem finansiranja obrazovanja u cilju efikasnijeg obrazovanja

Mjera 1: Uspostaviti dodatne modele finansiranja obrazovanja

Mjera 2: Utvrditi okvirne obrazovne normative i standarde

U oblasti obrazovanja postoji nedostatak materijalnih sredstava tako da je reforma u sistemu finansija u obrazovanju neophodna da bi sredstva optimalno došla do svojih korisnika, osigurala efikasnost sprovođenja različitih nivoa obrazovanja te povećala dostupnost i kvalitet obrazovnih profila u skladu s potrebama tržišta rada. Potrebno je uvesti sistem u visokom obrazovanju koji će osigurati direktan transfer novca iz budžeta do korisnika na osnovu predloženih programa obrazovanja te osigurati sistem praćenja kako sredstva ne bi odlazila u nekorisne djelatnosti.

Neophodno je izvršiti reformu zaposlenih u obrazovanju s finansijskog aspekta i s aspekta racionalnosti. Neodrživo je postojanje odjeljenja s malim brojem učenika, kao i mnogih drugih obrazovnih institucija s velikim brojem nastavnog kadra i tendencijom smanjenja novopristiglih učenika. Racionalnije korištenje finansijskih sredstava u obrazovanju će povećati njihov kvalitet.

Prioritet 3: Uskladiti sistem obrazovanja s potrebama tržišta rada te potrebama ekonomskog i socijalnog razvoja

Mjera 1: Uspostaviti socijalno partnerstvo u obrazovanju

Mjera 2: Uspostaviti efikasan sistem certifikovanja i prekvalifikacije

Mjera 3: Omogućiti fleksibilnost planova, programa i strukture upisa

U pogledu uključenosti u obrazovno-odgojni sistem potrebno je osigurati prilagođavanje obrazovnih profila srednjoročnim i dugoročnim potrebama tržišta rada kako bi se smanjila visoka stopa i dugotrajna nezaposlenost.

Potrebe tržišta rada zahtijevaju dinamičnu prekvalifikaciju zanimanja, kao i stalno usavršavanje već postojećih zanimanja shodno promjenama koje se dešavaju u nauci, tehnologiji i ostalim dijelovima društvenog razvoja. Zato je sistem certifikovanja novih znanja i vještina i sistem brzih dokvalifikacija i prekvalifikacija, kao sastavni dio obrazovnog sistema, neophodna mjera izgradnje efikasnog obrazovnog sistema i omogućavanja prohodnosti kroz različite nivoe i strukture obrazovanja.

Poboljšanje zdravstvene zaštite

Radi poboljšanja zdravstvene zaštite utvrđeni su sljedeći prioriteti i mjere za ostvarenje podcilja:

Prioritet 1: Povećati obuhvat stanovništva zdravstvenim osiguranjem

Mjera 1: Unaprediti sistem registracije, kontrole i naplate obveznika plaćanja doprinosa

Mjera 2 : Razvijanje i jačanje drugih oblika zdravstvenog osiguranja izvan obaveznog zdravstvenog osiguranja

Potreban je efikasniji sistem registracije obveznika plaćanja doprinosa u smislu da postoje bolje evidencije i kvalitetne baze podataka o svakom obvezniku, sa svim relevantnim podacima o osnovicama, stopama i iznosima sredstava koja se uplaćuju za osiguranje. Kontrola naplate doprinosa, osim finansijske kontrole, imat će za efekat i kontrolu prijave određenih kategorija na zdravstveno osiguranje i određivanje obveznika doprinosa za te kategorije.

Implementacijom Odluke o utvrđivanju osnovnog paketa zdravstvenih prava („Službene novine Federacije BiH“, broj 21/09) i donošenjem novog Zakona o zdravstvenom osiguranju stvorit će se osnovi za razvijanje i drugih oblika zdravstvenog osiguranja, kao što su prošireno i dobrovoljno zdravstveno osiguranje.

Prioritet 2. Jačanje promocije zdravlja i prevencije bolesti

Mjera 1: Osigurati nove redovne izvore finansiranja

Mjera 2: Razvijanje preventivnih i promotivnih programa u skladu sa zdravstvenim stanjem stanovništva

Sprovođenjem preventivnih i promotivnih programa popravljaju se zdravstveno stanje stanovništva i smanjuje rast troškova u zdravstvu. Osiguranjem dijela sredstava iz akciza kroz izmjenu zakonskih normi, a za finansiranje promocije zdravlja i prevencije bolesti, ostvaruje se veza između ovog izvora i troškova koje upotreba ovih artikala donosi zdravstvenom sistemu. Povećanje cijene duhana i alkohola bi, ako se usvoji prijedlog o usmjeravanju dijela akciza u promociju zdravlja i prevenciju bolesti, donijelo i više sredstava, a isto tako bi uticalo i odvrćalo od prekomjerne potrošnje ovih artikala.

Prioritet 3. Unaprediti primarnu zdravstvenu zaštitu s fokusom na porodicu i zajednicu

Mjera 1: Povećati dostupnost usluga u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Mjera 2: Unapređenje i kontrola kvaliteta zdravstvene zaštite

Mjera 3: Unaprediti zdravstveno planiranje i jačanje ljudskih resursa u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

U cilju unapređenje dostupnosti usluga domovi zdravlja treba da pripreme i izrade, a jedinice lokalne uprave da usvoje, lokalnu mrežu ambulanti porodične medicine. Potrebno je osigurati uslove prostora u kojima se pruža zdravstvena zaštita, a koji će omogućiti nesmetan pristup licima s posebnim potrebama.

Unapređenje i kontrola kvaliteta primarne zdravstvene zaštite treba da ide u dva smjera. Jedan je pozicionisanje fondova kao aktivnih kupaca koji kontrolišu šta kupuju, a drugi je razvoj sistema akreditacije i kontrole kvaliteta primarne zdravstvene zaštite kroz regulatorne agencije.

Prioritet 4: Uvođenje novih mehanizama plaćanja

Mjera 1: Razvijati i testirati mehanizme plaćanja

Mjera 2: Uvesti nove načine ugovaranja zdravstvenih usluga

Najvažniji rezultat ostvarivanja ovog prioriteta je racionalizacija raspodjele finansijskih resursa u svrhe povećanja produktivnosti. Razvoj i testiranje mehanizama plaćanja treba da bude kontinuiran proces kako bi se izabrao onaj koji adekvatno vrednuje učinke zdravstvenih ustanova i timova porodične medicine.

Razvoj i testiranje novih modela plaćanja zahtijevat će i nove dizajne ugovora zdravstvenih usluga, gdje treba ići na sve veću fragmentaciju djelatnosti i s jasnijim definisanjem ugovornih obaveza fondova i domova zdravlja.

Poboljšanje penzione politike

U okviru podcilja poboljšanja penzione politike zacrtani su sljedeći prioriteti i mjere za ostvarenje:

Prioritet 1: Poboljšati finansijsku stabilnost i adekvatnost penzionih sistema

Mjera 1: Povećati kontrolu uplate, kao i naplatu doprinosa za penziono i invalidsko osiguranje

Mjera 2: Proširiti obuhvat broja osiguranika

Mjera 3: Povećati starosnu dob odlaska u penziju

Mjera 4: Reaktivirati mlađe kategorije penzionera uvedenih u pravo pod povoljnijim uslovima na tržištu rada

Finansijska stabilnost i adekvatnost penzionog sistema u FBiH je najvažniji prioritet s obzirom na veoma složenu socijalnu situaciju. Rast broja penzionera, te stagnacija i

smanjenje broja osiguranika prijavljenih na penziono osiguranje, ozbiljno ugrožavaju finansijsku stabilnost penzionih sistema. Prema odredbama zakona o doprinosima, isključivu nadležnost za kontrolu ubiranja prihoda po osnovu doprinosa za vanbudžetske fondove socijalnog osiguranja imaju poreske uprave.

Također, veoma izražena pojava *sive ekonomije* smanjuje obuhvat broja osiguranika, kao i minimalno uplaćivanje doprinosa u privatnom sektoru. Stoga je neophodna efikasnija kontrola svih nosilaca osiguranja od strane nadležnih institucija. U cilju proširenja obuhvata predlaže se proširenje na dodatne kategorije i uvođenje obaveznog osiguranja za lica koja, u skladu sa zakonom, obavljaju privremene i povremene poslove, u slučaju da nisu osigurana po drugom osnovu, te da se kroz pravni akt precizira praćenje takvih ugovora.

U cilju sprečavanja erozije finansijske stabilnosti, neophodno je povećati starosnu granicu odlaska u penziju na najmanje 65 godina i time oslabiti pritisak na uvođenje u penziono pravo.

Prioritet 2. Stvaranje uslova za osiguranje zaštite stečenih penzionih prava

Mjera 1: Zadržati postojeće oblike obaveznog penzionog i invalidskog osiguranja

Mjera 2: Iznos minimalne penzije u dugoročnijoj perspektivi uskladiti s evropskim standardima

Mjera 3: Zaštititi lica koja su ostvarila pravo na penziju kroz puni staž osiguranja

Mjera 4: Definisati penziona prava poljoprivrednika i slobodnih zanimanja

U postojećim penzionim sistemima jedna od glavnih karakteristika usmjerena je na starosne, invalidske i porodične (nasljedne) penzije. Reformski procesi, koji bi išli u pravcu izgradnje sistema dodatnim vidovima kapitalizovanih osiguranja, ničim ne bi smjeli ugroziti ova tri tradicionalna vida penzionog i invalidskog osiguranja.

Poljoprivrednici i poljoprivredni sektor se ne uklapaju u postojeća pravila i propise penzionih sistema koji je uglavnom prilagođen potrebama i uslovima radnika u industrijskom sektoru. Poljoprivrednici nisu u zavisnom radnom odnosu i po vrsti aktivnosti koje obavljaju najbliži su kategoriji samozaposlenih. U cilju rješavanja ovog problema, neophodno bi bilo uspostaviti posebne penzije šeme s posebnim računima za poljoprivrednike i samozaposlene u sklopu postojećih penzionih fondova.

Prioritet 3: Uključiti u sistem dodatne vidove penzionih osiguranja na bazi kapitalizacije

- Mjera 1: Omogućiti budućim generacijama penzionera dodatne izvore prihoda u trećoj životnoj dobi
- Mjera 2: Uspostavljanje dobrovoljnih penzionih fondova
- Mjera 3: Primijeniti međunarodne organizacione standarde u poslovanje nosilaca penzionih osiguranja

Činjenica je da penzioni sistem finansiran na principu tekućeg finansiranja ne može osigurati adekvatan standard u trećoj životnoj dobi. Ova činjenica navodi na potrebu uvođenja dodatnih vidova dugoročne štednje s mogućnošću ostvarivanja privatne penzije. Time bi se odgovornost za životni standard lica u trećoj životnoj dobi s države postepeno transferisala na pojedinca. Za to je potrebno izgraditi adekvatne pravne regulative, osnivati privatne penzione fondove i staviti u funkciju ostale regulatore finansijskog tržišta.

Modernizacija je preduslovi za uspostavu novog sistema penzionog i invalidskog osiguranja. Treba pristupiti uvođenju ISO standarda u sve poslovne procese nosilaca penzionih osiguranja.

Poboljšanje položaja osoba s invaliditetom

Za podcilj poboljšanja položaja osoba s invaliditetom zacrtani su slijedeći prioriteti i mjere za ostvarenje:

Prioritet 1: Razviti politike i budžete senzitivne prema osobama s invaliditetom u svim podsistemima društvenog djelovanja

- Mjera 1: Uključivanje i izjednačavanje mogućnosti OSI u planovima i budžetima vlada
- Mjera 2: Razvijanje OSI senzitivnih politika u socijalnoj i zdravstvenoj zaštiti
- Mjera 3: Razvijanje OSI senzitivnih politika u obrazovanju
- Mjera 4: Razvijanje OSI senzitivnih politika u tržištu rada
- Mjera 5: Unaprediti fizičku i komunikacionu pristupačnost za OSI u skladu s EU standardima

Većina javnih ustanova u FBiH nije fizički prilagođena OSI, dok komunikacionu pristupačnost praktikuju samo neke NVO. Programi rada i budžeti za ovu svrhu trebaju predvidjeti specifične aktivnosti i neophodna sredstva. Mogućnosti ostvarenja prava OSI neujednačene su u FBiH unutar kantona. Razlika postoji i između OSI po uzroku invaliditeta. Najveća razlika je između RVI i ostalih OSI, ne samo po mjesečnim beneficijama već i po drugim oblicima ostvarenja prava, kao što su ortopedska pomagala, banjska liječenja, itd. Propisi koji predviđaju standarde pristupačnosti sredine osobama s invaliditetom, kao što su Zakon o planiranju i uređenju prostora i Zakon o izgradnji, ne poštuju se u praksi.

Jedan od veoma izraženih problema je nedostupnost informacija OSI, posebno onima s oštećenjem vida i sluha, zbog čega će se raditi na unapređenju fizičke i komunikacione pristupačnosti za OSI.

Prioritet 2: Razviti inkluzivni socijalni model s usklađenim kriterijima u oblasti otkrivanja, registracije i evidencije

Mjera 1: Razvijanje mehanizama koji bi umjesto vrednovanja po medicinskom modelu prihvatili ocjenu preostale sposobnosti kod OSI kroz socijalni model koji vrednuje svaku mogućnost i sve resurse

Mjera 2: Uspostavljanje OSI statistike

Mjera 3: Osigurati sistem ranog otkrivanja, evidentiranja i praćenja OSI, posebno djece s invaliditetom

Postojeći modeli procjene invalidnosti se zasnivaju na utvrđenju zdravstvenog nedostatka, ali ne i preostalih sposobnosti. Model ocjene preostalih sposobnosti dio je EU prakse u ovoj oblasti. Da bi se ostvarila bolja registracija, potrebno je uspostaviti adekvatnu OSI statistiku. Osnovni problem ne leži u nepostojanju podataka o OSI nego u njihovoj nedostupnosti. Uz evidenciju osiguraće se sistem ranog otkrivanja invaliditeta, koji će pomoći pri pravovremenom registrovanju i kategorisanju invaliditeta.

Prioritet 3: Razvijati modele lokalne zajednice koji osiguravaju jednake mogućnosti osobama s invaliditetom

Mjera 1: Unaprediti saradnju svih nivoa vlasti radi koordinisane brige o OSI

Mjera 2: Razvijanje podrške za pomoć porodicama koje brinu o OSI

Mjera 3: Jačanje institucija lokalnih vlasti i centara za socijalni rad

Pretpostavlja se da je u FBiH svako treće lice direktno ili indirektno pogođeno invaliditetom. Porodice OSI u većini slučajeva su obavezne i prisiljene da se same brinu o OSI bez značajne podrške u vidu usluga zdravstvene, socijalne zaštite i obrazovanja.

Neophodno je aktivno razvijanje podrške za pomoć porodicama koje brinu o OSI.

Takođe je od velikog značaja mjera jačanja centara za socijalni rad. Trenutno su centri za socijalni rad opterećeni čestim zakonskim promjenama te njihov rad sve više postaje administrativan i klijenti dolaze njima umjesto da sami centri vrše monitoring stanja na terenu i idu klijentima.

POLITIKA DJELOVANJA PO MINISTARSTVIMA

FEDERALNO MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Osnovna opredjeljenja i glavni pravci djelovanja Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova u mandatnom periodu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine 2011.– 2014. godina, biće usmjereni na smanjenje stope kriminaliteta i poboljšanje sigurnosne situacije kako u Federaciji BiH, tako i u Bosni i Hercegovini u cjelini. Doprinos Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova u ostvarivanju strateških ciljeva Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u ovom mandatnom periodu, ogledat će se kroz povećanje efikasnosti u radu policije, a u nastojanju ispunjenja zadatih ciljeva radić će se uporedo i na poboljšanju uvjeta za rad u smislu što bolje materijalno-tehničke opremljenosti i kadrovske osposobljenosti.

Ciljeve Ministarstva u mandantnom periodu moguće je definirati u nekoliko tačaka:

- Pojačane aktivnosti pripadnika Federalne uprave policije i Ministarstva u cjelini, u borbi protiv organiziranog kriminala, sa krajnjim ciljem, podizanja stepena sigurnosti na viši nivo,
- Aktivnosti na uspostavljanju bolje povezanosti i saradnje sa drugim agencijama za provođenje zakona,
- Podrška reformskim procesima u okviru nadležnosti Ministarstva,
- Poduzimanje aktivnosti na održanju dostignutog i u skladu sa realnim mogućnostima Federacije BiH, poboljšanju materijalnog statusa pripadnika policije,
- Poduzimanje aktivnosti na poboljšanju materijalno-tehničke opremljenosti i kadrovske osposobljenosti Federalne uprave policije i Ministarstva u cjelini.

Kada su u pitanju aktivnosti Federalne uprave policije u mandatnom periodu usmjerene su u tri strateška pravca:

- Rad na provođenju svih odluka koje donese Vijeće ministara i Vlada FBiH u okviru sigurnosne politike u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- Rad na unapređenju unutrašnje organizacije Federalne uprave policije u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima FBiH, te donošenje izmjena i dopuna navedenih zakona u cilju stvaranja boljih uslova za operativno djelovanje i efikasnije rezultate Federalne uprave policije”,
- Provođenje Plana operativnih aktivnosti Federalne uprave policije i organizacionih jedinica u izvršavanju zakonskih nadležnosti i godišnjih planova za 2011. , 2012., 2013. i 2014. godinu.

Na osnovu zahtjeva koji se postavljaju iz strateškog i zakonskog okruženja, te na osnovu predviđenih trendova i dosadašnjih iskustava strateški prioriteta Federalne uprave policije su grupisani u pet osnovnih pravaca djelovanja:

- Doprinositi stvaranju sigurnijeg okruženja u Federaciji BiH,
- Smanjiti stopu kriminaliteta,
- Jačati zakonitost u radu na način koji osigurava i održava povjerenje javnosti u vladavinu zakona,
- Razviti kapacitet Federalne uprave policije da strateški upravlja promjenama u sektoru sigurnosti,
- Razvijati institucionalne kapacitete.

FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE

Osnovno opredjeljenje i glavni cilj u oblasti pravde je zalaganje za jačanje demokratskih odnosa, vladavinu prava, građanskih i vjerskih sloboda, jednakosti i ravnopravnosti naroda i građana, kao i prava pojedinaca na jednake životne prilike, koje će omogućiti pojedincu bolji status u društvu na način da mu instrumenti države budu podstrek za iskazivanje i aktiviranje ličnih potencijala za razvoj u svim oblastima društvenog života i spriječe svi mogući oblici sputavanja i diskriminacije.

Temeljna strateška opredjeljenja Ministarstva u mandantnom periodu rada Vlade FBiH su:

- Urgentno završavanje giljotinje propisa u oblasti pravosuđa, javnoj upravi i izvršenju kaznenih odredbi,
- Izgradnja i razvoj pravne regulative i institucija u skladu sa standardima EU,
- Digitalizacija zemljišno-knjižne administracije.

Strateški ciljevi u oblasti pravde, dakle pravosuđa, uprave i izvršenja kaznenih sankcija su slijedeći:

- Provođenje giljotinje propisa,
- Potpuna implementacija Strategije reforme sektora pravde u BiH,
- Okončanje reforme pravosuđa u FBiH u cilju efikasnijeg rada pravosuđa bez zaostalih predmeta,
- Okončanje reforme zemljišnoknjižne administracije s ciljem postizanja potpune ažurnosti zemljišnih knjiga, njihova digitalizacija i javna dostupnost putem Interneta, kao i implementacija drugih najsavremenijih tehnologija,
- Dovođenje procesa reforme javne uprave, s ciljem da se omogući rad javne uprave u FBiH, koji respektira profesionalnost, nepristrasnost, transparentnost i druga najviša dostignuća suglasno evropskim standardima,
- Potpuno reformisati sustav izvršenja kaznenih sankcija u FBiH s ciljem da sankcije budu transparentne, ostvarive i provodive,

- Povećanje izdvajanja za izgradnju maloljetničkih zatvora, s ciljem upućivanja maloljetnika u odgojno-popravne domove,
- Osiguranje dovoljnih kapaciteta ustanova za izvršenje kazne zatvora, kako bi se postigao cilj zadovoljavanja evropskih kriterija i obezbjeđivanja adekvatnih i zadovoljavajućih kaznenih kapaciteta,
- Primjena postojećih alternativnih načina izvršenja kaznenih sankcija i uvođenje i primjena novih, s ciljem postizanja najviših dostignuća u izvršenju kaznenih sankcija u Evropskim zemljama,
- Postizanje većeg stupnja sigurnosti kazneno-popravnih zavoda, posebno informatičkim umrežavanjem tih zavoda sa Federalnim ministarstvom pravde, s ciljem poboljšanja sigurnosti izvršavanja kaznenih mjera i sankcija za sve zatvorenike,
- Provođenje prevencija u domovima za maloljetničku delikvenciju, s ciljem smanjenja maloljetničke delikvencije,
- Finaliziranje Sporazuma o smještaju i boravku osoba kojima je izrečena mjera obaveznog psihijatrijskog liječenja koja će se izvršavati u specijalnoj bolnici Sokolac, s ciljem da svi pacijenti sa prostora BiH budu tu smješteni, te da im se osiguraju uslovi za normalan život, liječenje i boravak,
- Sprečavanje unošenja narkotika u kazneno-popravne zavode s ciljem smanjenja i onemogućavanja maloljetnih i drugih delikvenata u činjenju zakonom zabranjenih djela i postupaka,
- Renoviranje zemljišnih ureda u općinskim sudovima, s ciljem postizanja njihove efikasnosti, odnosno kvalitetnog zadovoljavanja interesa i potreba građana i institucija,
- Usaglašavanje propisa u sektoru zemljišne administracije, s ciljem harmonizacije normativa i prakse u ovoj oblasti,
- Otklanjanje normativnih i administrativnih zapreka za uspješnije poduzetništvo, s osnovnim ciljem da se poboljšaju i pojednostave propisi u F BiH u ovoj oblasti i tako olakša i pojednostavi ostvarivanje interesa građana.

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA

U mandatnom periodu osnovni strateški ciljevi Federalnog ministarstva finansija su:

- Održavanje fiskalne stabilnosti u Federaciji BiH
- Stvaranje uvjeta iz nadležnosti Federalnog ministarstva finansija – financija za brži ekonomski oporavak i izlazak privrede iz ekonomske krize
- Provođenje reformi na putu ka evropskim integracijama

S ciljem održavanja fiskalne stabilnosti, potrebno je efikasno upravljanje javnim financijama prije svega kroz daljnje unapređenje budžetskih procesa sa ciljem smanjenja javne potrošnje kroz kontrolu plaća i troškova administracije, reformama u

oblasti socijalnog sektora i većoj kontroli izdataka za socijalna prava te dovođenjem penzionog sistema na održive osnove kako bi se otvorio prostor za potrošnju na investicije i infrastrukturu.

Ukupni okvir rashoda u narednom periodu potrebno je uskladiti sa fiskalnom održivošću odnosno sa okvirom rashoda u skladu sa Stand by aranžmanom, ali i nakon isteka trajanja istog.

Osim navedenog potrebno je implementirati i reformske politike usaglašene sa Svjetskom bankom iz Kredita za razvojnu politiku (DPL), posebno u pogledu revizije socijalnih naknada, implementacije imovinskog cenzusa, uspostave zajedničkog registra-baze podataka za administriranje svih socijalnih i drugih novčanih naknada na svim nivoima vlasti uključujući i međuentitetsko praćenje i upoređivanje, kako bi se izbjegavala višestruka izdvajanja po istom osnovu.

Osim navedenih reformi, na nivou Vlade Federacije BiH donijet će se Program budžetskih ušteda za 2011. godinu koji bi se trebao ažurirati i u narednom periodu.

Stvaranje povoljnijeg ambijenta za poslovanje, kao jednog od strateških smjerova Federalnog ministarstva finansija u mandatnom periodu ostvarivaće se kroz :

- Iznalaženje modela rješavanja problema nagomilanih dugovanja poreznih obveznika, posebno onih koji su u većinskom vlasništvu Federacije BiH,
- Smanjivanje opterećenja poslodavaca uz postizanje fiskalne održivosti fondova za socijalno osiguranje u uvjetima ubrzanog privrednog rasta,
- Dogradnju i unapređenje poreznog sistema u oblasti direktnih poreza, prije svega donošenjem Zakona o porezu na imovinu i to na Federalnom nivou.
- Institucionaliziranje tijela na nivou Federacije BiH koje će pratiti rezultate rada javnih preduzeća i banaka u većinskom vlasništvu države s ciljem postizanja boljih rezultata upravljanja tim preduzećima,
- Ujednačavanje ambijenta privređivanja obveznika poreza na području cijele BiH kroz zaključivanje sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sa državama sa kojima ovi sporazumi nisu potpisani
- Jačanje finansijskog sektora kako bi se osigurala stabilnost bankarskog sektora, daljnji rast štednje stanovništva, dostupnost jeftinijeg novca za korisnike kredita (niže kamatne stope i povoljniji uvjeti za kreditiranje), i jačanje supervizije banaka.
- Jačanje banaka u većinskom vlasništvu Vlade Federacije BiH
- Jačanje Razvojne banke dokapitalizacijom,
- Utvrđivanje strategije upravljanja kapitalom u finansijskim institucijama koja su u vlasništvu Vlade Federacije BiH,
- Definiranje depozitne banke FBiH u koju bi se usmjeravala sredstva iz javnog sektora sa ciljem kreditiranja razvojnih projekata.

Ispunjenje uvjeta u procesu evropskih integracija, na putu ka sticanju kandidatskog statusa BiH, zahtijeva usjmerenost na sljedeće strateške podsmjerove:

- Usklađivanje pravnog sistema sa ACQUIS-om, posebno kada je u pitanju usklađivanje porezne politike iz oblasti direktnog oporezivanja i to poreza na dobit (oporezivanje pravnih lica) i dohotka (oporezivanje fizičkih lica) kao i politike iz oblasti finansijskog sistema i unutarnje finansijske kontrole,
- Priprema i praćenje realizacije Ekonomsko - fiskalnih programa i Izvještaja o napretku kao ključnih dokumenata,
- Razvoj kapaciteta iz oblasti strategija i politika evropskih integracija,
- Razvoj kapaciteta u cilju implementacije instrumenata programa pomoći Evropske unije (programiranje, projektno planiranje i implementaciju projekata).

FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije će u mandatnom periodu intenzivno raditi na uključivanju i ublažavanju tehnološkog zaostajanja i ograničenja u funkciji razvoja industrije i bržeg pristupa EU fondovima, te na stvaranju uslova za modernu, profitabilnu i konkurentno izvozno orijentiranu industrijsku proizvodnju. Institucionalni razvoj F BiH će biti usmjeren na razvoj industrijske proizvodnje koja promovira i osigurava ekonomski, ekološki, tehnološki održivi i potpun razvoj, odnosno koja osigurava efikasno korištenje prirodnih resursa, zaštitu okoliša, otvaranje radnih mjesta u sektorima koji su kompetitivni u bosanskohercegovačkim i regionalnim okvirima.

Temeljna strateška opredjeljenja u sektoru industrije su:

- Institucionalna podrška povećavanju konkurentnosti pojedinačnih sektora,
- Institucionalna podrška izvozno orijentiranim kompanijama sa povećanim stepenom finalizacije produkta (naročito metalno i elektro sektora, drvnog sektora) i kompanijama koje vrše supstituciju uvoza,
- Poticanje domaće proizvodnje sa kontrolom uvoza,
- Saradnja sa visokoškolskim i istraživačkim institucijama,
- Uvođenje standarda o kvalitetu i licenciranje stručnih zanimanja i preduzeća,
- Jačanje partnerskih odnosa između šumarskog i drvno-prerađivačkog sektora,
- Poticaj kroz selektivnu, cjenovnu i fiskalnu politiku,
- Okončavanje procesa privatizacije,
- Uvođenje novih tehnologija i obrazovnih kadrova.

U oblasti energije osnovni cilj je razvoj modernog, tržišno orijentiranog, okolinsko prihvatljivog sektora energije koji će biti pokretač ekonomskog razvoja, po čemu će

F BiH biti prepoznata u regionu. Na ovaj način stvaraju se uslovi za privlačenje novih investicija.

Temeljna strateška opredjeljenja u sektoru energije su:

- Uspostavljanje i razvoj pravno-institucionalnog kapaciteta koji je kompatibilan sa okolišnim i prometnim sektorom, te prostornim uređenjem,
- Efikasnije korištenje i poticanje razvoja svih obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa u proizvodnji energije,
- Implementacija usvojenih razvojnih strategija i puna integracija rudnika uglja sa EP BiH i EPHB,
- Nastavak istraživanja nafte u FBiH,
- Kvalitetnija nabavka i distribucija plina na cijelom području FBiH.

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije u periodu 2011. - 2014. godine radit će na pokretanju kapitalnih investicija u cilju dugoročnog osiguranja električne energije radi zadovoljavanja potreba Federacije Bosne i Hercegovine, pokrivanja budućeg deficita električne energije i snage koji će nastati uslijed gašenja postojećih termoblokova u TE Tuzla i TE Kakanj, te osiguranja pozicije Federacije Bosne i Hercegovine na unutrašnjem i regionalnom tržištu električne energije, a u skladu sa Strateškim planom i programom razvoja energetskeg sektora Federacije Bosne i Hercegovine koji je usvojen od strane oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine. Također će se osigurati i izgradnja i uspješno održavanje objekata po planu i odlukama „Elektroprijenos BiH“.

Nadalje, u mandatnom periodu 2011. – 2014. godine, Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije, u skladu sa opredjeljenjem Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u okviru svojih obaveza i nadležnosti, insistirat će na tekstu Dokumenta o politici dodjele koncesija uključujući i definisanje i utvrđivanje principa za donošenje novih ili doradu postojećih Pravila o postupku dodjele koncesija i Pravila o utvrđivanju koncesione naknade. Projekti u gasnom sektoru bit će nastavljeni i u ovom periodu kao i uređenje i pokretanje projekata u naftnom sektoru i njegovo zakonsko reguliranje.

U zacrtanom vremenskom periodu intenzivno će se raditi na stvaranju povoljnog ambijenta za razvoj industrijske proizvodnje, donošenjem novih zakonskih rješenja i usklađivanju već postojećih sa regulativom EU. U skladu sa dokumentom „Razvoj industrijske politike u Federaciji Bosne i Hercegovine“ („Službene novine Federacije BiH“, broj 40/10) bit će sačinjen Akcioni plan za realizaciju.

Imajući u vidu stanje privrede u Federaciji Bosne i Hercegovine, Ministarstvo će zajedno sa Vladom Federacije Bosne i Hercegovine raditi na:

- Bržem regulisanju i unapređenju propisa u oblasti geoloških istraživanja, eksploatacije mineralnih sirovina i rudarstva, industrijskog privređivanja i razvoja,
- Efikasnom upravljanju u privrednim društvima u okviru nadležnosti,
- Poticanju procesa privatizacije i revizije procesa privatizacije,
- Uređivanju komorskog sistema u Federaciji Bosne i Hercegovine,

- Podizanju nivoa kvaliteta tečnih energenata i gasa,
- Nastavku aktivnosti vezanih za prestruktuiranja energetskog sektora uključujući potpuno pripajanje rudnika uglja JP EP BiH,
- Poduzimanju aktivnosti za iznalaženje alternativnih izvora za snabdijevanje gasom i proširenje gasne mreže,
- Aktiviranju i intenziviranju dogovora na entitetskom i državnom nivou u smislu lakšeg regulisanja određenih oblasti iz nadležnosti Ministarstva,
- Povećanju stepena sigurnosti i podizanja nivoa lične i kolektivne zaštite rudara u rudnicima uglja i preventivnog djelovanja,
- Zakonskom regulisanju proizvodnje i prometa naoružanja i vojne opreme u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- Provođenju određenih mjera i aktivnosti za ublažavanje efekata recesije i konkretne pomoći privrednim društvima koja su imala ugovorene poslove u Libiji,
- Educiranju uposlenika u skladu sa potrebama i programima, odnosno i druge zadaće iz djelokruga svoje nadležnosti.

FEDERALNO MINISTARSTVO PROMETA I KOMUNIKACIJA

Osnovni cilj Ministarstva u mandantnom periodu je raditi na kreiranju modernog operativnog sistema koji će efikasno pružati usluge u robnom i putničkom prometu, kao kapitalne pretpostavke intezivnijeg ekonomskog razvoja FBiH i koji će doprinjeti rastu zaposlenosti i životnog standarda. Cilj je da saobraćajni sistem, razvojno i ekonomski poveže područja na teritoriji BiH i FBiH radi uravnoteženog ekonomskog, demografskog i ukupnog društvenog razvoja.

Strateška opredjeljenja Ministarstva u mandantnom periodu su sljedeća:

- Jačanje izgradnje nove transportne infrastrukture,
To podrazumijeva modernizaciju postojeće, ali i izgradnju nove prometne infrastrukture svih vidova prometa. S toga će Ministarstvo raditi na stvaranju uslova za razvoj pojedinih prometnih grana kroz otvaranje novih investicionih zahvata u direktnim domaćim i stranim investicijama,
- Interno povezivanje prostora FBiH sa drugim dijelovima BiH i susjednim zemljama, cestovnom, željezničkom, zračnom, vodnom, telekomunikacijskom, poštanskom i medijskom infstrukturuom,
- Društveno-ekonomski razvoj FBiH temeljiti na razvoju sistema prometa i komunikacija,
- Razvoj sistema prometa i komunikacija temeljiti na načelima zaštite prirodne okoline,
- Stvaranje sistema cjelovitog ijedinstvenog pristupa prometnoj i komunikacijskoj mreži u FBiH,

- Planirati i obezbijediti finansijska sredstva iz različitih izvora za finansiranje projekata prometa i komunikacija
Ministarstvo će u mandatnom periodu insistirati na ubrzanju implementacije već odobrenih sredstava međunarodnih finansijskih institucija. Takođe će biti uloženi dodatni naponi vezano za ujednačen pristup prema EU fondovima i međunarodnim finansijskim institucijama. Ministarstvo će putem predstavnika državnog kapitala u organima upravljanja u privrednim društvima, zadržati većinski državni kapital u javnim preduzećima iz svoje nadležnosti, naročito u oblasti telekomunikacija, pošta i infrastrukture željeznica, magistralnih cesta i autocesta. U slučajevima privatizacije operatera Ministarstvo će raditi na tome da obezbijedi mogućnosti redefinisavanja privatizacije.,
- Razvijati željeznicu sa ciljem da željeznica postane značajan prevoznik putnika i da ostane dominantan prevoznik u teretnom saobraćaju,
- Razvijati savremenu telekomunikacijsku i poštansku uslugu u cilju poboljšanja ekonomske i konkurentske pozicije Federacije BiH,
- Razvijati vodni, pomorski i kombinovani promet sa ciljem uspostavljanja rijeke Save kao međunarodne rijeke i Brčkog kao značajne međunarodne luke.

S obzirom na veliki značaj Bosne i Hercegovine u prometno-komunikacionom sistemu Južne i Centralne Evrope u predstojećem mandatnom periodu 2011-2014 postojat će potreba za modernizacijom postojeće, ali i izgradnjom nove prometne infrastrukture svih vidova prometa. U tom smislu će Federalno ministarstvo prometa i komunikacija nastaviti sa aktivnostima na stvaranju uslova za razvoj pojedinih prometnih grana kroz otvaranje novih investicionih zahvata u direktnim domaćim i stranim investicijama, te raditi na stvaranju osnova za stimulisanje malih i srednjih preduzeća i njihovoj konkurentnosti u ovoj oblasti.

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija planira preduzeti sve potrebne aktivnosti usklađivanja propisa iz svoje nadležnosti sa pravnom tečevinom (acquis-em) EU, a sve u cilju ispunjavanja uslova potrebnih BiH za dobijanja statusa države kandidatkinje za članstvo u Evropskoj uniji.

Postupajući u skladu sa Uredbom o vršenju ovlaštenja organa Federacije BiH u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala, Ministarstvu će jedan od osnovnih zadataka u mandatnom periodu biti da putem predstavnika državnog kapitala u organima upravljanja u privrednim društvima iz svoje resorne nadležnosti, zadrži većinski državni kapital u javnim preduzećima iz svoje nadležnosti, naročito u oblasti telekomunikacija, pošta i infrastrukture željeznica, magistralnih cesta i autocesta, a u slučajevima privatizacije operatera obezbijediti mogućnosti redefinisavanja privatizacije.

Federalno ministarstvo prometa i komunikacija će u skladu sa nadležnostima, putem sektora (željezničkog, vodnog i kombinovanog prometa, cestovnog prometa, stanica tehničkog pregleda i cjevovoda, telekomunikacija, pošta, informacionih i komunikacionih tehnologija, transportne infrastrukture prometnog sistema, upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj, upravno-pravne i opće poslove i

odjeljenje finansija) obavljati kontinuirano sve poslove i aktivnosti u ostvarenju zacrtanih ciljeva za mandatni period.

Potrebno je napomenuti da će se u mandatnom periodu nastaviti sa aktivnostima na realizaciji Strategije upravljanja zračnim prometom BiH – ATM strategije BiH. Planirano je provođenje transformacije institucija civilnog zrakoplovstva BiH u skladu sa Zakonom o zrakoplovstvu BiH i Zakonom o agenciji za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH koji su usvojeni u 2009. godini. Po navedenim zakonima predviđena je uspostava dvije institucije na državnoj razini, Direkcije za civilno zrakoplovstvo BiH i Agencije za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH (BH ANSA) . Predviđeno je da BHDCA preuzme svo osoblje zaposleno u Federalnoj direkciji za civilnu avijaciju – Federalnoj direkciji za civilno zrakoplovstvo i Republičkoj direkciji za civilnu zračnu plovidbu Republike Srpske koji obavljaju poslove iz nadležnosti BHDCA, kao i da BH ANSA preuzme sve zaposlenike iz BHDCA, FEDCAD-a i RSCAD-a koji obavljaju poslove iz djelokruga BH ANSA. Do sada je u više navrata prolongiran rok za završetak implementacije ATM strategije BiH, ali je potrebno napomenuti da se u mandatnom periodu očekuje reorganizacija Federalne direkcije za civilnu avijaciju, koja je trenutno u sastavu Federalnog ministarstva prometa i komunikacija.

FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

Ministarstvo će u mandatnom periodu primarno raditi na realiziranju strateških ciljeva, podciljeva, prioriteta i mjera Vlade Federacije BiH za mandatni period 2011.-2014. godina kroz definisanje i provođenje strategija, politika, zakona i drugih propisa iz nadležnosti, te usaglašavanje istih sa pravnom stečevinom EU i drugim međunarodnim sporazumima i obavezama zaključenim od strane BiH, u bliskoj saradnji sa vladinim i nevladinim partnerima, s ciljem osiguravanja održivog razvoja sektora poljoprivrede, prehrambene industrije, veterinarstva, šumarstva i vodoprivrede putem racionalnog korištenja i zaštite prirodnih resursa, podrške proizvođačima i razvoja ruralnih područja.

U oblasti poljoprivrede generalni cilj je konkurentan i tržišno orijentisan poljoprivredni sektor, čiji će se razvoj temeljiti na povećanju podrški i subvencija, poduzetničkom pristupu, zapošljavanju i edukaciji i povećanju poljoprivredne proizvodnje, a koji je usaglašen sa novim tehnologijama i trendovima, te usko povezan sa standardiziranim prerađivačkim kapacitetima uz poštovanje ekoloških standarda i afirmaciju ruralnih područja.

Strateška opredjeljenja Ministarstva u mandantnom periodu u sektoru poljoprivrede su sljedeća:

- Uspostava institucionalnog kapaciteta za podršku i razvoj poljoprivrede u cilju osiguranja uvjeta za korištenje predpristupnih sredstava EU (IPARD),
- Podizanje konkurentnosti u proizvodnji, preradi i trgovini kroz uređenje zemljišta i investiranje u poljoprivredu i unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima,
- Osiguranje snažne budžetske podrške domaćoj poljoprivrednoj i prehrambenoj proizvodnji, naročito izvozno orijentisanim proizvodnjama,
- Prepoznatljivost domaćih proizvoda i nacionalne kuhinje na domaćem i međunarodnom tržištu,
- Uspostavljanje i unapređenje saradnje u proizvodnji i preradi poljoprivrednih proizvoda (uvezivanje primarne i sekundarne proizvodnje, udruživanje proizvođača, otkupljivača i prerađivača poljoprivrednih proizvoda u lanac snadbijevanja),
- Harmonizacija sektora poljoprivrede i ruralnog razvoja sa standardima, direktivama i propisima EU;

U oblasti prehrambene industrije najznačajniji ciljevi u mandantnom periodu su:

- Modernizacija tehnoloških postupaka i smanjenje proizvodnih troškova te specijalizacija i povećanje stepena iskorištenja kapaciteta,
- Poticanje investicija u prerađivačke kapacitete,
- Unapređenje marketinga,
- Unapređenje propisa o kvaliteti i zdravstvenoj ispravnosti hrane u skladu sa savremenim međunarodnim standardima,
- Efikasniji inspeksijski nadzor nad kvalitetom i zdravstvenom ispravnosti hrane.

U oblasti veterinarstva strateško opredjeljenje Ministarstva u mandantnom periodu, u skladu sa poboljšanjem zdravstvene zaštite stanovništva u FBiH kroz provođenje mjera veterinarskog javnog zdravstva (zaštita zdravlja životinja u cilju zaštite stanovništva), je stvaranje dostupanog, kvalitetnog i efikasnog sistema kontrole zdravlja životinja i zdravstvene ispravnosti proizvoda životinjskog podrijetla koji se koriste za u prehrani ljudi na cijelom području Federacije BiH:

- Usklađivanju zakonodavnih okvira sa reformskim ciljevima i propisima EU,
- Poboljšanje sistema monitoringa putem sakupljanja podataka u skladu sa međunarodnim standardima i zahtjevima EU integrisanja,
- Potrebno je jačanje administrativnih kapaciteta kako bi oni mogli odgovoriti svim navedenim izazovima,
- Uspostava kontrole zaraznih bolesti životinja, posebno zoonoza, donošenje i realizacija akcionih i finansijskih planova na realizaciji Programa za iskorjenjivanje bruceloze ovaca i koza za period 2010. - 2016. godina, te stvaranje uvjeta za sticanje statusa područja slobodnog od bolesti životinja koje su bitne za omogućivanje međunarodne trgovine životinjama i proizvodima životinjskog portijekla (BSE; Leukoza, Bruceloza, Tuberkuloza i dr),

- Provođenje mjera veterinarskog javnog zdravstva koje se odnose na jačanje postojećih i uspostava novih dijagnostičkih kapaciteta, osiguranje uvjeta za uzgojne i prerađivačke objekte, u okviru animalne proizvodnje i prerade da se kao konkurentni mogu pojaviti na tržištu EU, te osiguranje preduvjeta da se konstantno i na adekvatan način provodi zbrinjavanje nus proizvoda životinjskog porijekla (veterinarska zaštita okoliša).

U oblasti vodoprivrede generalni cilj Ministarstva je zaštita voda i integrisano upravljanje vodama, kojim se postiže koordinirano upravljanje vodama, zemljištem i pripadajućim prirodnim resursima u cilju ostvarenja maksimalnih ekonomskih i socijalnih koristi bez ugrožavanja održivih vitalnih ekosistema.

Strateška opredjeljenja Ministarstva u mandantnom periodu u oblasti vodoprivrede su sljedeća:

- Jačanje pravno-institucionalnih kapaciteta u oblasti voda u skladu sa integrisanjem u evropski okvir upravljanja vodama,
- Povećanje stepena obuhvata stanovništva javnim vodosnabdijevanjem,
- Integrisano upravljanje vodama, zaštita voda, zaštita od štetnog djelovanja voda u saradnji sa drugim sektorima nadležnim za: prostorno planiranje, upravljanje šumama, upravljanje poljoprivrednim zemljištem, okoliš, industriju, energetiku i transport,
- Osiguranje budžetske podrške svih nivoa vlasti (općinskog, gradskog, kantonalnog i federalnog) projektima za izgradnju vodne infrastrukture.

U oblasti šumarstva i lovstva generalni cilj Ministarstva je efikasno upravljanje šumama i šumskim zemljištem na principima prostorne i funkcionalne centralizacije, uz potpuno korištenje prirodnih potencijala šumskih zemljišta i osiguranje uvjeta za gospodarenje populacijama divljači sa ciljem očuvanja njihovog genetskog potencijala, brojnosti i kvalitete, te osiguranje sustavnih kontrola upravljanja i gospodarenja populacijama divljači.

Strateška opredjeljenja Ministarstva u oblasti šumarstva i lovstva su sljedeća:

- Definiranje dugoročne politike i petogodišnje strategije šumarstva kroz donošenje Šumarskog programa Federacije BiH,
- Razvijanje institucija i zakonskog okvira za održivo gospodarenje šumama na razini FBiH,
- Usklađivanje zakonodavnih i institucionalnih okvira sa relevantnim međunarodnim propisima i evropskim zakonodavstvom,
- Razvoj tržišta drvnih i nedrvnih šumskih proizvoda,
- Provođenje stalne periodične inventure šuma,
- Definiranje optimalnog oblika upravljanja i gospodarenja divljači i posebnih mjera ekonomske politike,

- Održivi finansijski mehanizmi za unapređenje stanja, aktiviranje svih potencijala razvoja sektora šumarstva i lovstva,
- Osiguranje aktivnog učešća u međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama i programima.

FEDERALNO MINISTARSTVO TRGOVINE

U mandatnom periodu 2011.-2014. temeljna strateška opredjeljenja u oblasti trgovine su razvoj trgovine i kanala distribucije domaće proizvodnje, jačanje konkurencije domaće proizvodnje i jačanje trgovinskih lanaca za proširenje ponude domaćih proizvoda, kao i formiranje legislativnog prostora u oblasti trgovine. Ovakva strateška opredjeljenja omogućiće razvoj modernog trgovinskog sektora i održivog razvoja tržišta FBiH, koji će doprinijeti podizanju životnog standarda, većoj zaposlenosti i promociji domaće proizvodnje u smislu njene veće zastupljenosti u kanalima prodaje.

Iz uočenih potreba u sektoru trgovine proizašla su četiri strateška cilja:

- Povećanje i obogaćivanje proizvodnje za domaće tržište,
- Povećanje izvozno-konkurentne proizvodnje,
- Razvoj trgovine i kanala distribucije,
- Izgradnja pravno-institucionalne infrastrukture trgovine i domaćeg tržišta.

Kako bi se povećala i obogatila proizvodnja za domaće tržište potrebno je ojačati vezu između proizvođača i trgovaca, poboljšati kvalitet i povećati prepoznatljivost proizvoda u domaćoj ponudi. Zbog toga je nužna konsolidacija trgovačke mreže i infrastrukture koja bi potaknula domaću proizvodnju. Razvijanjem dugoročnih veza trgovaca i distributera s proizvodnim preduzećima postigla bi se veća zastupljenost domaćih proizvoda u trgovačkim lancima. Preuzimanjem proizvodnih preduzeća moguće je ostvariti takve veze jer preuzimanje omogućuje integrisanje kanala proizvodnje i kanala distribucije. Sa svojom većom kapitalnom moći, trgovački lanci ili distributeri mogu ulagati u daljnji razvoj proizvoda pa mogu stvarati vlastite trgovačke marke ili brendove u FBiH. Potrebno je osigurati efikasnu kontrolu primjene zakonskih propisa o akcizama i porezima kako bi se onemogućilo i djelovanje sive ekonomije u područjima u kojima se plaćaju akcize (prerada kafe, proizvodnja alkoholnih proizvoda, cigarete, naftni derivati i slično). Zastupljenost domaćih brendova na domaćem tržištu može se povećati i uvođenjem novih kanala distribucije kao što su franšiza i elektronska trgovina. Potrebno je raditi na jačanju preferencija domaćeg stanovništva prema domaćim proizvodima. Osnovni preduvjet ostvarenja toga cilja jest promocija kvalitete i proizvodnje kvalitetnih proizvoda koja mora biti usmjerena na proizvođače i na udruženja koja okupljaju domaće proizvođače ili izvoznike.

Za male trgovce važno je povezivanje u udruženja trgovaca na malo jer takva udruženja omogućuju bolje uslove nabavke zbog jedinstvenog nastupa prema dobavljačima i jedinstvenih narudžbi. Za sticanje takvih prednosti kod manjih trgovačkih lanaca postoji mogućnost dobrovoljnih udruženja. Trgovački savezi su se pokazali kao dobro rješenje za udruživanje domaćih trgovačkih lanaca u nabavne skupine bez potrebe za dodatnim kapitalom, čak i u zemljama u okruženju. Premda su klasteri tek u početnoj fazi u FBiH, trgovina na veliko morala bi se razvijati unutar klastera jer je (i zbog velikih skladišnih kapaciteta) osnova efikasnog poslovanja klastera.

Noviji kanali distribucije, kao što su franšiza i elektronska trgovina, mogli bi znatno unaprijediti trgovinu. Kako bi se izradio franšizni sistem potrebno je stvoriti široko poznate i prihvaćene proizvode-brendove. Za odvijanje elektronske trgovine prethodno je potrebno stvoriti odgovarajuće preduvjete - raširenu informatičku pismenost stanovništva jednostavan pristup Internetu, široku upotrebu kreditnih kartica, mora postojati odgovarajuća zakonska osnova koja regulira to područje i proizvođači moraju biti dobro upoznati s mogućnostima tog oblika trgovine.

Uspjeh izvoza ovisi o kvalitetu izvozne infrastrukture koju mora podržavati i unapređivati javni sektor u saradnji s privatnim sektorom. Osnovni preduvjet izvoza domaćih proizvoda u inostranstvo ipak je certificiranje i standardizacija proizvoda, a dobivanje certifikata moralo bi se ubrzati. Dugotrajne izvozne procedure i opsežna izvozna dokumentacija prepreke su bržem ostvarenju izvoza pa je prioritet smanjiti takva opterećenja. Afirmativne primjere preduzeća u plasiranju proizvoda više preduzeća pod zajedničkom markom, osobito u inostranstvu, potrebno je podržati i promovirati ih kao rješenja koja bi mogli slijediti ostali potencijalni izvoznici s nedovoljnom stručnom podrškom. Također je moguće oformiti udruženja proizvođača uz pomoć kojih bi se stvarali brendovi tako da se prvo stvori upečatljiv identitet koji se zasniva na potencijalu i karakteristikama proizvoda (npr. brend neke vrste zdrave hrane i sl.).

Osnovni preduvjet razvoja trgovine kao djelatnosti jest, poboljšanjem poslovnih uslova stvoriti povoljniju klimu u toj djelatnosti i ukloniti objektivne prepreke za njeno odvijanje. Trgovina kao djelatnost iznimno je važna za male i srednje poduzetnike koji najčešće svoja poduzeća osnivaju upravo u toj djelatnosti. Iako mala poduzeća svojim rastom i razvojem postupno prerastaju u srednje velika poduzeća, u trgovini je ipak potrebna jača konsolidacija mikro, malih i srednje velikih poduzeća kako bi se smanjila izražena usitnjenost u djelatnosti.

Pravna osnova, institucije i njihove nadležnosti, odnosi između institucija FBiH još uvijek se unapeđuju. Predstojeća prilagodba zakonodavstva FBiH, koje je iznimno složeno, s komunitarnim pravom EU, zahtijevat će i dodatno zalaganje institucija, u oblasti trgovine.

FEDERALNO MINISTARSTVO RAZVOJA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

Osnovni cilj Ministarstva u mandantnom periodu je stvaranje poslovnog okruženja koje će povoljno uticati na nastanak novih i razvoj postojećih malih i srednjih preduzeća, njihovo stabilno i uspješno poslovanje, te snažan zamah vlastite proizvodnje i zapošljavanja, jačanje duha poduzetništva praćenog socijalnom pravdom, jačanje samopouzdanja u vlastite snage popraćeno stručnim i postojećim institucijama, kao i jačanje i afirmacija porodičnog biznisa.

Temeljna strateška opredjeljenja ministarstva u mandantnom periodu su:

- Razvoj poduzetničke kulture na svim razinama obrazovanja javnih institucija,
- Izgradnja i razvoj poduzetničke infrastrukture: tehnološki parkovi, inkubatori i poslovne zone, instituti za razvoj poduzetništva, inovacijski centri,
- Promocija i finansijska podrška poduzetništvu,
- Podsticaj i razvoj poduzetništva ciljnih skupina (žene, mladi, invalidi).

U narednom periodu radiće su na ostvarenju slijedećih ciljeva:

- Smanjenje administrativnih prepreka za razvoj MSP,
- Promocija poduzetništva,
- Uspostava i jačanje mreže razvojnih ustanova,
- Veća Finansijska podrška MSP,
- Stručno usavršavanje svih relevantnih osoba za malo i srednje poduzetništvo
- Jačanje poslovne infrastrukture,
- Tehnološki razvitak,
- Podsticaj poduzetništva kod ciljanih skupina.

Prvi cilj je smanjenje administrativnih prepreka. Prioriteti u ostvarenju ovog cilja su stvaranje jedinstvene baze podataka poslovnih subjekata malog i srednjeg poduzetništva, praćenje učinaka potpora, analiza i provedba zakonodavne regulative za podsticaje i jačanje elektronskog poslovanja.

Cilj promocije poduzetništva podrazumijeva unapređivanje poduzetničke kulture i poslovanja, uspostavljanje pozitivnih odnosa prema privatnom poduzetništvu, informisanje poduzetnika o svim aktivnostima koje se poduzimaju vezano za podsticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva i promotivne aktivnosti.

Treći cilj, uspostava i jačanje mreže razvojnih ustanova ostvario bi se kroz realizovanje slijedećih prioriteta: uspostava središnje Agencije za malo i srednje poduzetništvo, unapređenje rada razvojnih agencija, edukacija poslovnih savjetnika za malo i srednje poduzetništvo.

Veća finansijska podrška kao četvrti cilj ostvarila bi se kroz uspostavu institucionalnog okvira za finansijsko tržište, djelovanje Razvojne banke FBiH, djelovanje garancijskih agencija, djelovanje poslovnih banaka kao i Agencije za koordinaciju pred-pristupnih fondova EU.

Formiranjem mreže nastavnika i obrazovnih ustanova za poduzetništvo, uključivanjem polaznika obrazovnih programa u privredi, dokvalifikacijom i prekvalifikacijom poduzetnika, obrtnika i njihovih zaposlenih omogućit će se ostvarenje stručnog usavršavanja svih relevantnih osoba za malo i srednje poduzetništvo što predstavlja peti cilj.

Mjere koje se trebaju poduzeti da bi se uspješno formirale i opremile poslovne zone su osiguravanje financijskih sredstava za izgradnju i opremanje, utvrđivanje modela ustupanja zemljišta investitorima, izrada promotivnih materijala i prezentacija poslovne zone poduzetnicima, izgradnja lokalne infrastrukture za funkcioniranje poslovne zone, povećanje kvalitete opremljenosti i usluga poslovnih zona.

Poticanje poduzetništva ciljanih skupina podrazumjeva davanje poticaja ciljanim grupama poduzetnika, poticanje zadružne privrede, poticaj tradicionalnih zanata, poticaji za zapošljavanje i poticaje poduzetnicima izvoznicima.

Ambijent povoljan za izgradnju, poslovanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva pretpostavlja izgradnju sistema koji će omogućiti nesmetan pristup povoljnim financijskim sredstvima, dugoročnim i kratkoročnim kreditima, s uvjetima koji realno omogućuju njihovu otplatu. Pored toga, neophodna je odgovarajuća bankovna i garancijska institucija, bespovratna poticajna sredstva za unapređenje poslovne sposobnosti preduzeća i stimulatивne porezne obaveze.

FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA

Osnovni cilj Ministarstva prostornog uređenja u mandatnom periodu je efikasna priprema za izradu i donošenje planskih dokumenata iz svoje nadležnosti kao i njihovo provođenje, odnosno korištenje zemljišta na nivou Federacije BiH na principima održivog razvoja u skladu sa zahtjevima savremenog ekonomskog razvoja kao osnove za uravnoteženo stvaranje ambijenta poželjnog za rad, život i investicijska ulaganja.

Osnovna strateška opredjeljenja Ministarstva u mandatnom periodu biće usmjerena na:

- izradu Prostornog plana FBiH i
- Izgradnju i razvoj pravnog okvira i institucijskih kapaciteta upravljanja, korištenje i zaštite zemljišta, spomenika kulture i prirodnih resursa u FBiH.

Pravci razvoja Federacije BiH u oblasti prostornog uređenja podrazumjevaju ostvarenje i primarnu odgovornost institucija Federacije BiH prema:

- smjernicama za primjenu evropskih standarda u Federaciji BiH (uvođenje Eurokodova), te implementacija evropske tehničke regulative iz oblasti projektovanja i građenja,

- izradi studije zaštite od požara visokih objekata, objekata za javnu upotrebu i klasifikacije objekata s aspekta ugroženosti od požara i eksplozije,
- Izradi Eleborata o formiranju Zavoda za prostorno planiranje i izradi Fizibiliti studije,
- izgradnji građevina i zahvata u prostoru iz nadležnosti Ministarstva,
- obnovi nacionalnih spomenika što podrazumjeva da je Federalno ministarstvo prostornog uređenja dužno osigurati pravne, naučne, tehničke, administrativne i finansijske mjere za zaštitu, konzervaciju, prezentaciju i rehabilitaciju nacionalnih spomenika,
- izgradnji novih stambenih jedinica, koje će se koristiti kao zamjenske stambene jedinice za bivše vlasnike nacionaliziranih stanova, kao i da se bivšim vlasnicima nacionaliziranih stanova može isplatiti novčana protuvrijednost u zamjenu za nacionalizirane stanove,
- rješavanju problema Roma u oblasti stambenog zbrinjavanja. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je potpisnik Deklaracije o pristupanju Bosne i Hercegovine „Dekadi uključenja Roma 2005 - 2015. godina,,. S tim u vezi svaka država potpisnica je u obavezi da donese Akcione planove za rješavanje pitanja Roma u oblasti zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite,
- pokretanju projekata energetske efikasnosti uključujući i energetske audite koji su zakonska obaveza za korisnike i vlasnike javnih zgrada, te je potrebno da sa jedne strane, Vlada Federacije BiH realizuje određen broj projekata na svojim objektima, i s druge strane sufinansira pojedine projekte nižih nivoa vlasti,
- razmjeni podataka jedinstvenog informacionog sistema prostornog uređenja na svim nivoima u skladu sa Uredbom o sadržaju i nosiocima Jedinstvenog informacionog sistema, metodologiji prikupljanja i obradi podataka, te jedinstvenim obrascima na kojima se vode evidencije.

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

Osnovni cilj u mandantnom periodu u oblasti okoliša je uspostaviti institucionalni okvir za reguliranje i upravljanje okolišem na principima održivog razvoja, harmoniziran s EU zakonodavstvom, sa transpozicijom pravne stečevine EU u području zaštite okoliša.

Ministarstvo će raditi na rješavanju pitanja u vezi racionalnih korištenja prirodnih resursa i na uspostavljanju institucija za zaštitu okoliša. Temeljna strateška opredjeljenja u mandantnom periodu su:

- Izgradnja i razvoj okolinsko-pravno-institucijske infstrastukture,
- Ugradnja okolinskih komponenti u društveno-ekonomski razvoj FBiH sa okolinski odgovornim tržištem,
- Integrisanje politike zaštite okoliša sa politikama ostalih sektora i prostornog uređenja u vezi zdravlja ljudi, biljnog i životinjskog svijeta.

Ministarstvo će u oblasti okoliša u mandantnom periodu raditi na slijedećem:

- Zaštita i racionalno korištenje prirodnih resursa,
- Uspostavljanje institucija za zaštitu i očuvanje okoliša,
- Ratifikacija i provedba relevantnih međunarodnih konvencija o procjeni uticaja na okoliš u prekograničnom kontekstu,
- Rad na projektima od državnog interesa i projektima sa mogućim prekograničnim efektima,
- Sanacija postojećih deponija i izgradnja novih sanitarnih deponija za odlaganje otpada,
- Jačanje napora u pogledu monitoringa i rješavanje provedbe integralnih okolišnih dozvola.

U oblasti turizma u mandantnom periodu cilj je jače pozicioniranje FBiH kao prepoznatljive turističke destinacije koja se diferencira na tržištu nudeći tradiciju, bogatstvo različitosti i raznovrsnosti. Ostvarenje cilja će biti temeljeno na načelima održivog razvoja, koji osigurava dugoročno blagostanje lokalnom stanovništvu s jedne strane, te zadovoljstvo turista s druge strane.

Okvirni strateški ciljevi u mandantnom periodu u oblasti turizma su slijedeći:

- Izgradnja i razvoj turističke infrastrukture,
- Razvoj institucionalnog sistema podrške i poticaja,
- Edukacija i osposobljavanje kadrova i razvoj svijesti stanovništva za održivi razvoj i turizam,
- Kreiranje novih i konkurentnih turističkih proizvoda,
- Promocija FBiH kao turističke destinacije.

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

Socijalni razvoj treba da obezbjedi veći nivo društvenog blagostanja stanovništva, unapređenje kvaliteta života i socijalne inkluzije, kvalitet i raznovrsnost socijalnih servisa pod jednakim uslovima za sve stanovnike uvažavajući principe ravnopravnosti spolova i efikasnost javnih servisa. Uvažavajući navedeno, definisani su slijedeći ciljevi razvoja ovog sektora u mandatnom periodu 2011.-2014.:

- Dimenzionirati socijalnu politiku u okviru ekonomskog kapaciteta Federacije;
- Socijalna politika mora biti stimulativna za one koji rade i žive od svog rada,
- Vraćanje dijelova socijalne politike u okviru porodice,
- Izgradnja standarda socijalne pomoći zasnovane na prirodnim-biološkim obilježjima.

Temeljna strateška opredjeljenja koja su zacrtana u oblasti socijalne zaštite porodica s djecom su:

- Usklađivanje pravno-institucionalnog okvira sa EU,
- Inkluzija maloljetnika i punoljetnika u sistem obrazovanja i tržišta rada,
- Jačanje nadzora nad porodicama s djecom.

Generalni cilj u oblasti socijalne zaštite porodica sa djecom može se definisati kao poboljšanje socijalnog razvoja djece kroz bolje mjere socijalne zaštite, pružanje boljih usluga pomoći roditeljima ili staraocima maloljetne djece, koje mogu pozitivno uticati na smanjenje zlostavljanja ili drugih devijacija.

U mandatnom periodu u oblasti socijalne zaštite porodica sa djecom, utvrđeni su slijedeći ciljevi:

- Praćenje položaja različitih grupa porodica sa djecom koje su u ili pod rizikom od socijalne isključenosti,
- Jačanje intersektorske saradnje javnog, privatnog i civilnog sektora u cilju poboljšanja položaja porodica sa djecom,
- Razvijanje programa socijalne i ekonomske podrške djeci i porodicama koje su u stanju socijalne isključenosti.

Temeljna strateška opredjeljenja u oblasti invalidske zaštite su slijedeća:

- Usklađivanje pravno-institucionalnog okvira sa EU,
- Socijalno inkorporiranje invalida u društvenu zajednicu,
- Obezbeđenje zdravstvene i obrazovne podrške i nadziranje egzistencije osoba sa invaliditetom,
- Uključivanje i integrisanje osoba sa invaliditetom na tržište rada,
- Osnažiti i razvijati organizacije osoba sa invaliditetom.

U oblasti invaliditeta, generalni strateški cilj može se definisati kao usklađeno djelovanje na području zaštite osoba sa invaliditetom sa dostignutim evropskim i

svjetskim standardima i svim trendovima koji imaju za cilj nastojanje da sva područja života i djelovanja budu otvorena i pristupačna osobama sa invaliditetom.

Na osnovu navedenog utvrđeni su slijedeći strateški ciljevi:

- Utvrditi egzistencijalni minimum za osobe sa invaliditetom (OSI), uvećan za troškove koje te osobe i njihove porodice imaju zbog invaliditeta,
- Obezbijediti sve oblike podrške socijalne zaštite, zasnovane na individualnim potrebama OSI, u svrhu izjednačavanja mogućnosti.

Glavni pravac u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja je provođenje reforme ove oblasti utemeljene na najboljim svjetskim praksama i standardima u ovoj oblasti, u cilju racionalizacije troškova, efikasnosti poslovanja i kvaliteta usluga.

Temeljna strateška opredjeljenja u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja su:

- Preduprijeti socijalnu ugroženost stanovništva u trećoj fazi životnog doba,
- Dugoročna održivost sistema PIO/MIO,
- Razvoj finansijskog tržišta,
- Uključivanje individualnih poljoprivrednih gazdinstava i drugih grupa u obavezni sistem PIO/MIO.

U mandatnom periodu 2011. – 2014. glavni pravci razvoja penzionog sistema biće usmjereni ka ostvarenju slijedećih ciljeva:

- Sistem penzionog osiguranja temeljiti na kombinaciji ekonomsko-finansijskih principa i generacijskoj solidarnosti,

Iz navedenih generalnih ciljeva proizlaze opšti specifični ciljevi razvoja PIO-a:

- Sprječavanje socijalne ugroženosti u poznijem životnom dobu i osiguranje dohotka u starosti za sve grupe stanovništva,
- Osnaživanje prvog stuba, kao i obezbjeđenje dodatnih oblika osiguranja, osiguralo bi socijalno adekvatniji dohodak za osobe u poznijem životnom dobu, te eliminisalo ili smanjilo prijetnju siromaštvom za ovu grupu stanovništva,
- Obezbeđenje dugoročne održivosti,
- Razvoj finansijskog tržišta kroz uvođenje novih oblika osiguranja, kao što su kapitalizirana (funded) osiguranja i sl. Ovakva rješenja značila bi priliv sredstava iz osiguranja na finansijsko tržište, što bi populariziralo ovaj oblik investiranja i dovelo do razvoja finansijskog tržišta,
- Veće uključivanje osiguranika i obuhvat penzijskim sistemom.

Trenutni obuhvat penzijskim sistemom je dosta nizak, i postoji veliki dio populacije koji nije uključen u bilo koji oblik osiguranja. Reforma penzijskog sistema povećala bi uključivanje zaposlenih iz neformalnog sektora, kao i obezbjeđenje primanja za one grupe stanovništva u poznijoj životnoj dobi koji sada nemaju nikakvih primanja.,

- Vraćanje povjerenja u penzijski sistem kod osiguranika i korisnika. Evidentan je nedostatak povjerenja u penzijski sistem, kako kod starijih, tako i kod mlađih generacija. Reforma penzijskog sistema bi pomogla da se penzijskom sistemu povrati kredibilitet, te da sistem ponovo bude posmatran kao izvor sigurnosti i obezbjeđenja u starosti,
- Harmonizovano funkcionisanje sistema socijalnog osiguranja. Potrebno je obezbijediti bolje i efikasnije funkcionisanje resornih ministarstava i institucija sistema socijalnog osiguranja. Potrebno je izvršiti racionalizaciju svih institucija socijalnog sektora, kao i pratećih institucija (npr. poreske uprave i sl.). Neophodno je izvršiti harmonizaciju funkcionisanja institucija, uskladiti baze podataka, te definisati protok sredstava i informacija kroz institucije sistema,
- Poboljšanje uslova za razvoj privatnog sektora i poslovnog okruženja, smanjenje troškova rada. Prebacivanjem dijela troškova za penzije na Budžet, ublažava se opterećenje javnog sistema međugeneracijske solidarnosti i stvara mogućnost za smanjenje stope doprinosa, a time i smanjenje troškova rada. Niži troškovi rada utiču na poboljšanje poslovnog okruženja, omogućavaju efikasnije poslovanje i razvoj privatnog sektora.

FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA BORACA I INVALIDA ODBRAMBENO - OSLOBODILAČKOG RATA

U mandantnom periodu rada Vlade FBiH, korisnicima prava koji uživaju ili će uživati zaštitu, shodno zakonskim odredbama, će se omogućiti pravilno korištenje propisanih prava prema legislativi iz oblasti branilačko - invalidske zaštite. Cilj je da se boračka populacija stavi u funkciju razvoja društva kroz radno angažovanje poštujući principe koji determinišu sistem tržišta radne snage u FBiH.

Temeljna strateška opredjeljenja ministarstva u mandantnom periodu su:

- Izgradnja i razvoj pravno-institucionalnih kapaciteta harmoniziranih sa EU,
- Obrazovanje i uključivanje boračko-invalidske populacije na tržište rada,
- Redizajniranje važećeg pravnog okvira iz oblasti boračko-invalidske zaštite.

U narednom periodu nastaviće se sa aktivnostima predviđenim zakonskim propisima i kontinuirano raditi na unapređenju postojeće zaštite i efikasnosti provođenja sistema zaštite, ali i na predlaganju donošenja Jedininstvenog zakona za ostvarivanje prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite, kojim bi prava bila dodatno unapređena.

Posebno će se obratiti pažnja na:

- Provedbu sistematske i temeljite revizije korisnika,
- Usvajanje jedinstvenog zakonskog okvira kojim se regulišu vrsta i obim prava utemeljena na boračkom statusu.

Da bi se zaštitila legalna prava branilaca po postojećim propisima neophodno je provesti reviziju načina sticanja statusa branioca, kao i reviziju svih korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite.

Nakon uspostave jedinstvenog informacionog sistema, te okončanja postupka revizije korisnika boračke populacije, stekli bi se uslovi za izradu jedinstvenog registra branilaca i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite.

I dalje će se nastaviti dodjela putničkih automobila RVI 100% prve grupe u skladu sa materijalnim mogućnostima FBiH, a cilj je da se do kraja 2020. godine obuhvati cjelokupna branilačka populacija ove kategorije.

Posebna pažnja će se posvetiti programima kojima se podstiče zapošljavanje demobilisanih branilaca, te pružati stručna pomoć kantonalnim i općinskim organima vlasti kod realizacije projekata koji se odnose za podsticaje poljoprivrede i poduzetništva, kroz legalne institucije.

Nastaviće se praksa dodjele jednokratne novčane pomoći za liječenje i rehabilitaciju branilačke populacije, njihovih porodica i porodica poginulih boraca u FBiH. Podstićeće se programi stipendiranja djece poginulih boraca i ratnih vojnih invalida radi obezbjeđenja njihovog ravnopravnog učešća u srednjoškolskom i visokoškolskom obrazovanju.

Nadležno ministarstvo će sarađivati sa nadležnim organima lokalne samouprave radi pokrića troškova dženaza, sahrana, pružati konkretnu finansijsku i stručnu pomoć udruženjima poginulih branilaca, ratnih vojnih invalida i demobilisanih branilaca. U tom pravcu Ministarstvo za pitanja branitelja i invalida odbrambeno-oslobodilačkog/ domovinskog rata će raditi na istraživanju mogućnosti kako aktuelne propise prilagoditi pravu EU, a da se ne umanje prava pripadnicima branilačkih populacija.

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

Stavljajući u prvi plan unaprijeđenje zdravstvenog stanja stanovništva kroz sveobuhvatan, dostupan, kvalitetan i efikasan zdravstveni sistem temeljen na održivosti i solidarnosti na cijelom području Federacije BiH, Vlada Federacije BiH će u ovom mandatnom periodu svoja temeljna, strateška opredjeljenja graditi na:

- Obuhvatu svog stanovništva kvalitetnom i efikasnom primarnom zdravstvenom zaštitom,
- Usklađivanju pravno-institucionalne infrastrukture sa EU i
- Jačanju javno-privatnog partnerstva u pružanju zdravstvenih usluga, korišćenju resursa i finansija.

U mandantnom periodu akcenti u radu Ministarstva će biti na:

- Savjesno upravljanje zdravstvenim sistemom, koje je moguće provesti samo u uvjetima stabilnog i finansijski održivog sistema zdravstva,
- Racionalno finansiranje zdravstvenih usluga, bazirano u primarnoj zdravstvenoj zaštiti na kapitaciji, a u sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti na DRG sistemu,
- Adekvatna raspodjela finansijskih resursa i sistem plaćanja davalaca usluga u nadležnosti kantona,
- Bolje stvaranje i raspodjela resursa (ljudski resursi, edukacija, informacione tehnologije),
- Kvalitetnije pružanje usluga (primarna zdravstvena zaštita, specijalistička zdravstvena zaštita, bolnička zdravstvena zaštita, javno zdravstvo, privatna praksa i sl).
- Reforme zdravstvenog sektora Federacije BiH, koje se moraju odvijati paralelno sa nužnim reformama u finansiranju zdravstva.

Aktivnosti Ministarstva će se usmjeriti na poboljšanje zdravstvenog stanja stanovništva kroz efikasan, dostupan i transparentan zdravstveni sistem, utemeljen na principima solidarnosti i pravičnosti. Neophodno je osigurati da se zdravstvene usluge i informacije mogu dobiti onda kada i gdje su potrebne. Težiće se ka osiguranju kupovine, razvoja i korišćenju usluga i objekata koje zadovoljavaju najviše moguće standarde i sigurnost kroz cijeli zdravstveni sistem.

Angažman će biti na povećanju efikasnosti u procesu prikupljanja, raspodjele i upravljanja raspoloživim resursima; na osiguranju pravične raspodjele novca i ostalih resursa u sistemu zdravstvene zaštite i to u skladu sa potrebama; na tome da se zdravstvena zaštita pruži onima kojima je potrebna, a ne da bogatstvo, pozicija, orijentacija i neki drugi faktori utiču na dostupnost zdravstvenoj zaštiti.

Četiri su poluge zdravstvenog sistema koje treba jačati u ovom mandatnom periodu. To su: savjesno upravljanje, zdravstvene usluge, resursi i finansiranje.

Kako bi se to postiglo, između ostalog, potrebno je:

- Jačati mehanizme neophodne za efikasno i savjesno upravljanje u zdravstvu, a to podrazumijeva poboljšanje koordinacije između kantona u Federaciji i između Federacije BiH i Distrikta Brčko,
- Usklađivanje zakonodavnih okvira sa reformskim ciljevima i proposima EU,
- Jačanje zaštite prava pacijenata i zdravstvenih profesionalaca,
- Unapređenje upravljanja zdravstvenim sektorom,
- Jačanje primarne zdravstvene zaštite, orijentisane ka porodici i zajednici, baziranoj na promociji zdravlja i prevenciji bolesti,
- Jačanje uloge javnog zdravstva i ljudskih resursa u sistemu zdravstvene zaštite;
- Unapređenje farmaceutskog sektora,
- Unapređenje ugovaranja i praćenja zdravstvenih usluga
- Unapređenje sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti u zdravstvu uz jačanje ugovaračkih sistema za osiguranje finansiranja,

- Jačanje informatizacije u sektoru zdravstva.

Značajni zadaci stoje i na planu unapređenja pravičnosti u finansiranju zdravstvene zaštite. Veća pravičnost omogućiće se kroz uspostavu održivih izvora finansiranja zdravstvene zaštite za sve stanovnike u Federaciji BiH, i implementaciju osnovnog paketa zdravstvenih prava. Povećanje obuhvata stanovništva zdravstvenim osiguranjem je značajan zadatak, a da bi se to postiglo potrebno je da se u ovom mandatnom periodu osigura dosljedna implementacija zakona o zdravstvenom osiguranju, da se unaprijedi sistem evidentiranja, prikupljanja i kontrole naplate doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje, kao i promocija obaveznog zdravstvenog osiguranja, te uvođenje dobrovoljnog i proširenog zdravstvenog osiguranja.

FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE

Obrazovanje predstavlja jedan od ključnih instrumenata za unapređenje cjelokupnog društveno-ekonomskog razvoja. Izgradnja kvalitetnog obrazovnog sistema i unapređenje općih kompetencija stanovništva ima pozitivne implikacije i na smanjivanje međugeneracijske reprodukcije siromaštva i socijalne isključenosti.

U skladu sa Strategijom razvoja obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2008-2015. godina i Strategijom razvoja Federacije Bosne i Hercegovine za period 2010-2020. godina, strateška opredjeljenja Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke u mandatnom periodu su:

- stvaranje pretpostavki za veći obuhvat djece sistemom obrazovanja i ujednačavanje uslova odgoja i obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- pokretanje inicijative za proces depolitizacije upravljanja sektorom obrazovanja i eliminisanja diskriminatorskih praksi i segregacije u obrazovanju,
- uspostavljanje novog sistema udžbeničke politike u Federaciji BiH, zasnovanog na principima transparentnosti, efikasnosti i kvalitete,
- u saradnji sa kantonalnim resornim ministarstvima izrada normativnih okvira za eksternu maturu u osnovnim i srednjim školama u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- ujednačavanje odredbi i kriterija Bolonjske deklaracije i Lisabonske konvencije u oblasti visokog obrazovanja, te
- stvaranje uslova za ujednačen naučni i tehnološki razvoj Federacije Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo svoje djelovanje ostvaruje koordiniranjem svih segmenata obrazovanja i nauke u Federaciji BiH, kao i provođenjem obrazovnih politika dogovorenih na nivou Bosne i Hercegovine. Na osnovu potpisanog Protokola o saradnji u oblasti

obrazovanja i nauke u Federaciji Bosne i Hercegovine, formirana je Koordinacija ministara obrazovanja i nauke u Federaciji BiH, koja će razvijati međusobnu saradnju radi unapređenja predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja, kao i nauke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

S obzirom na to da pristup obrazovanju u BiH nije jednak za sve, prioritete aktivnosti Ministarstva u predškolskom, osnovnom i srednjem obrazovanju podrazumijevaju:

- izjednačavanje dostupnosti svih nivoa obrazovanja za sve građane,
- obrazovanje bez diskriminacije,
- stvaranje uslova za povećanje obuhvata djece na svim nivoima odgojno-obrazovnog procesa,
- učešće u projektima koji afirmiraju značaj ranog rasta i razvoja djece,
- osiguranje besplatnih udžbenika za učenike prvog razreda osnovne škole,
- praćenje i poticanje razvoja programa obrazovanja i podučavanja za sve,
- u saradnji sa Agencijom za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje i kantonalnim ministarstvima obrazovanja evaluacija okvirnih nastavnih planova i programa i inoviranje istih u skladu sa rezultatima provedene evaluacije,
- uspostavljanje standarda udžbenika i drugog didaktičkog materijala u saradnji sa kantonalnim ministarstvima obrazovanja,
- donošenje Okvirnog nastavnog plana i programa za devetogodišnju osnovnu školu u Federaciji BiH,
- inoviranje i podržavanje novih nastavnih planova i programa,
- ujednačavanje nastavnih planova i programa za srednju školu u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- izrada elaborata o mogućnostima uvođenja obaveznog srednjeg obrazovanja u Federaciji BiH,
- usklađivanje obrazovnog sistema s potrebama tržišta rada,
- koordiniranje aktivnosti realizacije Operativnog plana aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede,
- uspostavljanje programa obavezne profesionalne orijentacije,
- podrška talentiranim učenicima u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- cjeloživotno učenje i obrazovanje odraslih, te učešće u izradi i primjeni Okvirnog zakona o obrazovanju odraslih u BiH,
- poboljšanje kvaliteta, informatizacija i modernizacija obrazovanja na svim nivoima,
- objedinjavanje podataka o predškolskom, osnovnom i srednjem odgoju obrazovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- učešće u svim aktivnostima Vijeća za djecu Bosne i Hercegovine,
- učešće u projektu Jačanje sistema socijalne zaštite i inkluzije za djecu u BiH.

Prioritetni ciljevi Ministarstva u oblasti visokog obrazovanja su:

- podići nivo mobilnosti studenata i nastavnika usaglašavanjem zakonskih rješenja i kvaliteta studiranja,
- donijeti kvalifikacijski okvir i utvrditi standarde zanimanja,
- podržati proces akreditiranja visokoškolskih ustanova u Federaciji BiH,
- kontinuirano raditi na osiguranju uvjeta za uključivanje studenata u naučno-istraživački i istraživačko-razvojni rad,
- utvrditi norme studentskog organizovanja i standarda, te podržati uključivanje studenata u sve procese odlučivanja u akademskoj zajednici u okviru legalno formiranih tijela.

Ministarstvo će u oblasti nauke i tehnologije svoje aktivnosti usmjeriti ka programima rekonstrukcije naučno-istraživačkih potencijala u Federaciji BiH i reintegracije njenog istraživačkog prostora. Posebna pažnja će se posvetiti usvajanju i implementaciji Strategije razvoja naučno-istraživačke i istraživačko-razvojne djelatnosti u Federaciji BiH za period 2011-2021. godina.

FEDERALNO MINISTARSTVO KULTURE I SPORTA

Strateška opredjeljenja Ministarstva kulture i sporta Vlade Federacije BiH u ovom mandatnom periodu definisana su u nekoliko glavnih pravaca:

- izgradnja i razvoj pravno-institucionalnih kapaciteta i jačanju kulturnog kapitala,
- finansijska podrška kulturno-prosvjetnim društvima i drugim kulturnim i sportskim institucijama,
- promocija kulturne baštine, obnova i zaštita graditeljskog naslijeđa i drugog modernog stvaralaštva u svim oblastima kulture i umjetnosti,
- urgentna uspostava pravne regulative u sportu,
- razvoj sporta kao posebnog socio-kulturnog sistema,
- organizovanje sporta na tržišnim osnovama,
- povezivanje sportskih organizacija sa zdravstvenim, kulturnim i obrazovnim institucijama.

Imajući u vidu dugoročnu viziju strategije kulturne politike – da je kultura razvojna komponenta ukupne politike FBiH, koja razmjenu i plasman proizvoda kulture i kulturne industrije prepoznaje i kao područje interesantno za ulaganje u vlastiti razvoj definisani su osnovni ciljevi kulture i sporta u ovom mandatnom periodu:

- Istraživanje, zaštita i razvoj svih vrijednosti koji čine kulturni kapital FBiH,
- Finansijska podrška nacionalnim kulturno-prosvjetnim društvima - „Preporod“, „Napredak“, „Prosvjeta“ i „Le Benevolencija“,

- Unapređenje statusa institucija kulture (arhivi, muzeji, biblioteke),
- Usklađivanje modela finansiranja kulturne djelatnosti,
- Zastupljenost kulturnih programa i projekata u svim dijelovima FBiH,
- Utvrđivanje strateških pravaca kulture u oblasti izdavaštva, štamparstva, knjižarstva i bibliotekarstva,
- Unapređivanje uslova za muzičko-scensko stvaralaštvo,
- Popravljanje materijalne i proizvodne baze filmske industrije,
- Osiguranje zaštite, protoka i daljeg razvoja likovnog stvaralaštva,
- Razvoj kritičkog dijaloga u oblasti kulture i sporta,
- Presentacija kulturne baštine i savremenog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva u svim oblastima kulture i umjetnosti.

FEDERALNO MINISTARSTVO RASELJENIH OSOBA I IZBJEGLICA

U mandatnom periodu 2011. - 2014. godine temeljna strateška opredjeljenja u oblasti raseljenih osoba i izbjeglica je realiziranje odredbi Anex-a VII Dejtonskog mirovnog sporazuma kroz obnovu devastiranog stambenog fonda, ekonomsku održivost, ruralni razvoj, obnovu infrastrukture u povratničkim naseljima i reintegraciju povratnika u lokalnu zajednicu.

Prema tome, glavni strateški ciljevi ovog ministarstva bi bili:

- Dogradnja i razvoj pravnog okvira i institucionalnog kapaciteta,
- Dovođenje procesa povratka izbjeglica iz BiH i raseljenih osoba osoba u BiH,
- Dovođenje procesa rekonstrukcije stambenih jedinica za potrebe povratka,
- Osiguranje uvjeta održivog povratka i procesa reintegracije u BiH.

Sagledavajući temeljne ciljeve Ministarstva u mandatnom periodu Vlade FBiH, pravci djelovanja biće usmjereni na sljedeće:

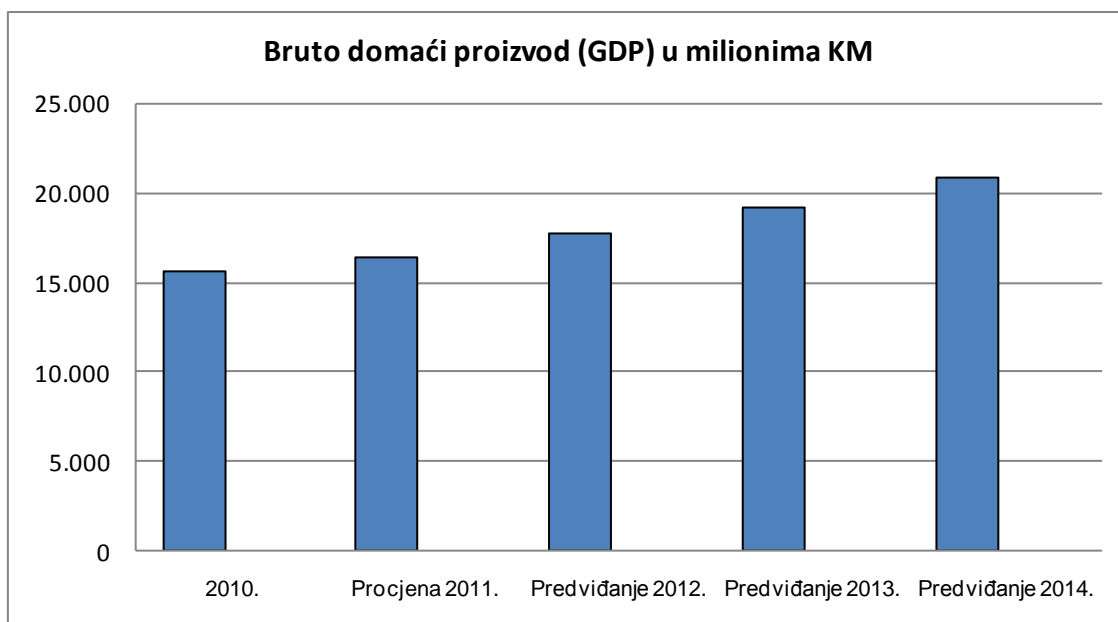
- Izrada i donošenje Strateškog plana ministarstva za period 2011. - 2014.,
- Harmonizaciju Federalnog zakona o raseljenim osobama i izbjeglicama i podzakonskih propisa nakon izmjene zakona i propisa na nivou BiH iz oblasti raseljenih osoba i izbjeglica,
- Koordinaciju aktivnosti harmonizacije kantonalnih zakona sa Zakonom o raseljenim osobama i izbjeglicama na nivou FBiH po njegovoj izmjeni,
- Raditi na poboljšanju uvjeta za bržu reintegraciju povratnika u lokalnu zajednicu a kroz iniciranje donošenja odgovarajućih zakona na nivou BiH,
- Izmjena Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave,
- Izmjenu Pravilnika o unutarnoj organizaciji Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica,

- Usklađivanje internih akata sa izmjenama u zakonu i pravilnika o unutarnoj organizaciji FMROI,
- Izrada godišnjih planova i izvještaja o povratku, obnovi, gradnji i razvoju održivog povratka,
- Intenziviranje interresorne saradnje sa drugim ministarstvima, institucijama i organizacijama, u oblasti obrazovanja, zdravstva, boračko invalidske zaštite, socijalne politike, izgradnje infrastrukture, privrednih sadržaja, a radi poboljšanja uslova života povratnika i njegove održivosti,
- Iniciranje i planiranje sufinansiranja projekata ekonomskog jačanja povratničkih zajednica od strane javnih preduzeća, vladinih institucija i nevladinih organizacija i fondacija,
- Jačanje saradnje sa višim i nižim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, Parlamentom Federacije BiH na svim poljima od značaja za realizaciju strateških ciljeva Aneksa VII DMS,
- Saradnju sa vladinim i nevladinim sektorom kao i nastavak razvoja dobrih odnosa sa institucijama OHR-a, OSCE-a, UNHCR-a, te ambasadama država u Bosni i Hercegovini,
- Trajno riješiti probleme raseljenih osoba smještenih u kolektivnim centrima i alternativnim smještajima na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine,
- Stvaranje ekonomskih pretpostavki za jačanje održivog povratka kroz samozapošljavanje, obezbjeđenje grant sredstava kao i povoljnih kreditnih linija od strane kreditora,
- Priprema Projekta „Podrška ugroženim korisnicima kolektivnih i alternativnih oblika smještaja” prema Razvojnoj banci Vijeća Evrope (CEB) radi osiguranja kreditnih sredstava za realizaciju Projekta,
- Sudjelovanje na ekspertnom nivou u pripremi Projekta BiH za Međunarodnu donatorsku konferenciju za pitanja rješavanja raseljeništa u zemljama regije (Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Srbija i Crna Gora),
- Priprema programa za realizaciju sredstava osiguranih kroz OPEC-ov kredit i iz sredstava IPA fondova,
- Nastavak aktivnosti na donošenju i usklađivanju zakonskih propisa i u ostalim kantonima koji nisu do sada donijeli Odluke o izmjeni i dopuni zakonskih propisa iz oblasti socijalne, zdravstvene i boračko-invalidske zaštite povratnika na područje RS,
- Nastavak rada na inicijativi za izmjenu Zakona o porezu na dohodak u dijelu koji se odnosi na pitanje oporezivanja dohotka osoba prijavljenih u RS a koji rade na području FBiH.

MAKROEKONOMSKE PROJEKCIJE OSNOVNIH EKONOMSKIH INDIKATORA

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD 2010. – 2014.

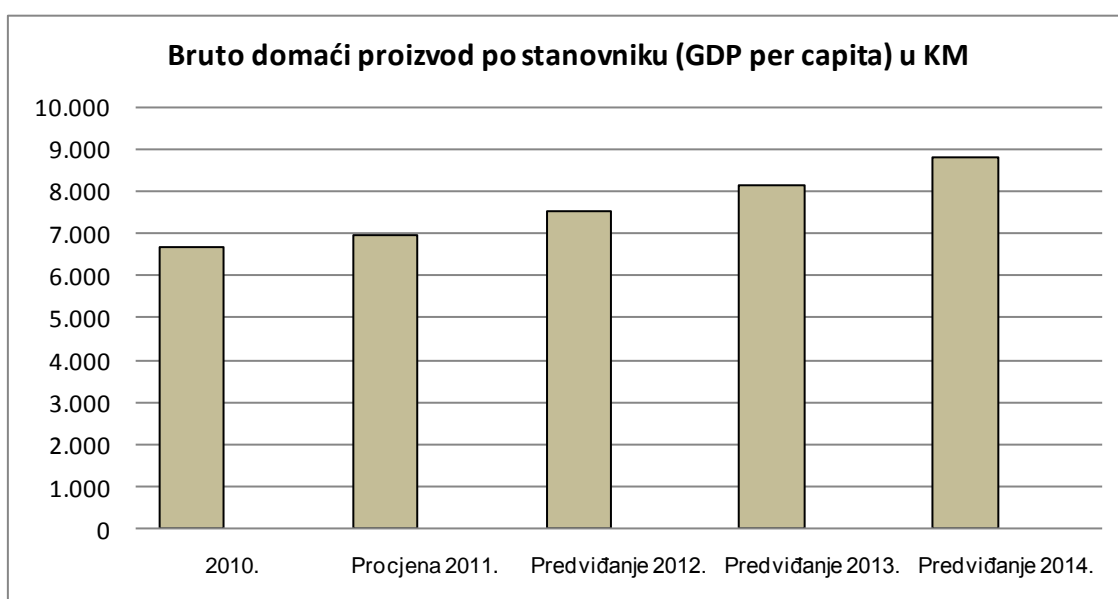
	2010. ¹	Procjena 2011.	Predviđanje		
			2012.	2013.	2014.
Ukupno (nominalni) u mil. KM	15.615	16.420	17.730	19.235	20.925
Indeksi - nominalni Prethodna godina = 100	102,5	105,2	108,0	108,5	108,8
BDP (GDP) deflator (Prethodna godina = 100)	101,8	101,6	102,0	101,9	101,7
Ukupno (realni) u mil. KM	15.329	16.160	17.370	18.880	20.580
Indeksi - realni Prethodna godina = 100	100,7	103,5	105,8	106,5	107,0

¹ Prvi rezultati, konačni podaci za GDP biće objavljeni u oktobru 2011.

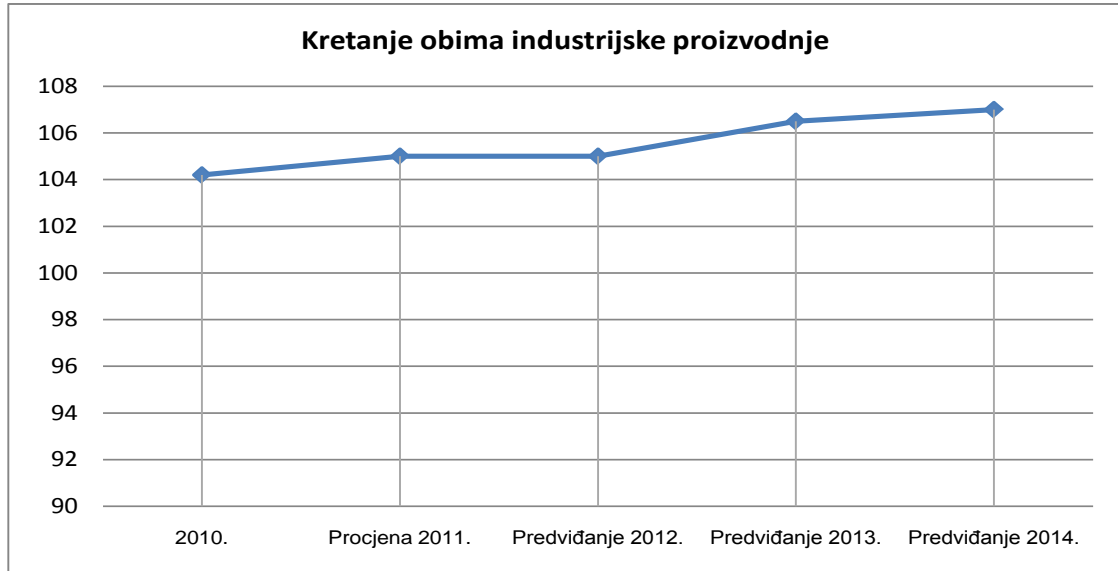
**GDP PO STANOVNIKU (prisutno stanovništvo) FEDERACIJE BIH
2010. – 2014.**

	2010. ¹	Procjena 2011.	Predviđanje		
			2012.	2013.	2014.
Ukupno u hilj. KM	6.679	6.987	7.522	8.133	8.818
Indeksi Prethodna godina = 100	102,1	104,6	107,7	108,1	108,4

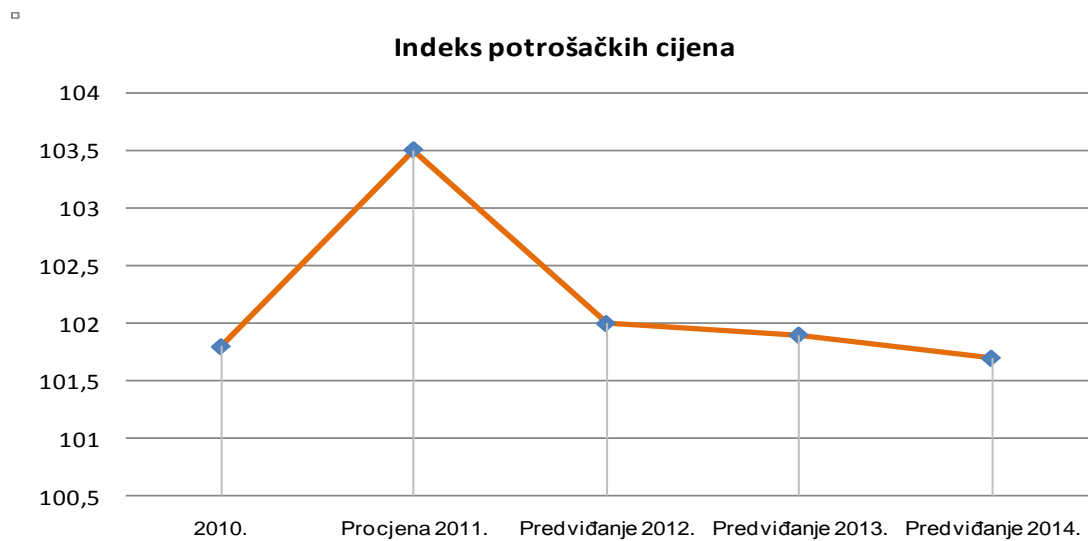
**INDEKS INDUSTRIJSKE PROIZVODNJE FEDERACIJE BIH
2010. – 2014.**

	2010.	Procjena 2011.	Predviđanje		
			2012.	2013.	2014.
Ukupno:	104,2	105,0	105,5	106,5	107,0

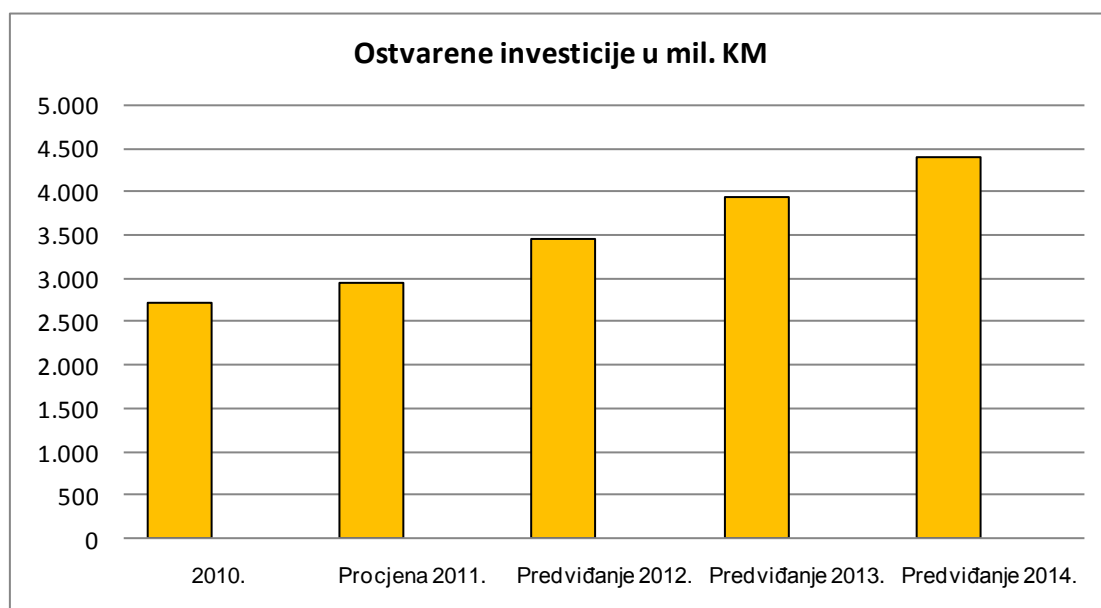
**INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
2010. – 2014.**

	2010.	Procjena 2011.	Predviđanje		
			2012.	2013.	2014.
Federacija BiH	101,8	103,5	102,0	101,9	101,7

**INVESTICIJE
2010. – 2014.**

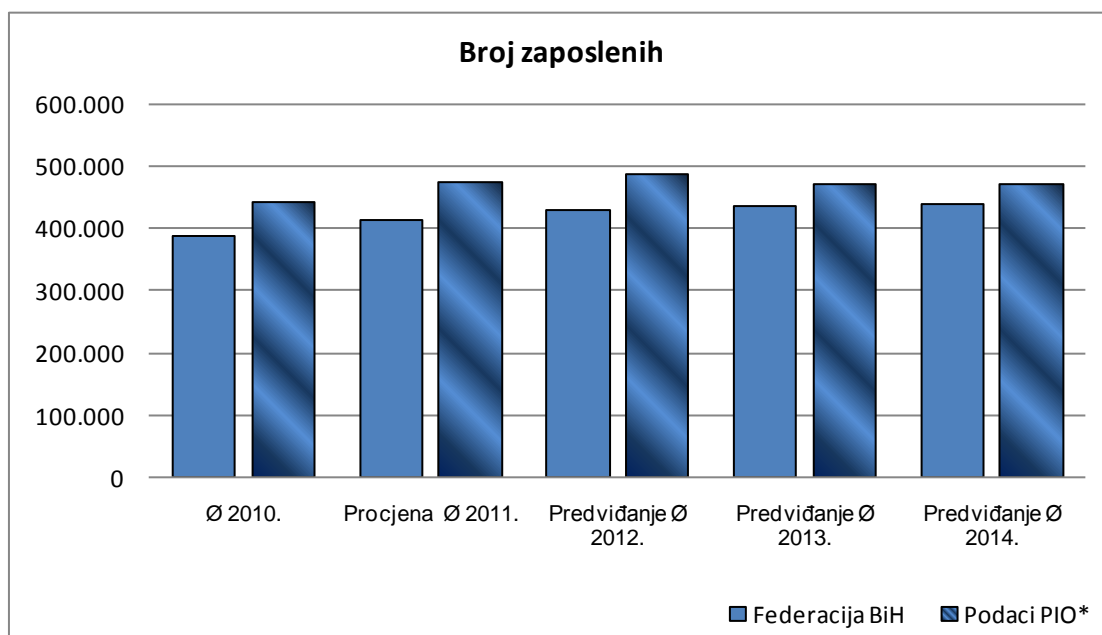
	2010. ¹	Procjena 2011.	Predviđanje		
			2012.	2013.	2014.
Ukupno u mil. KM	2.725	2.955	3.456	3.945	4.395
Indeksi Prethodna godina = 100	92,2	106,5	117,0	114,1	111,4
Učešće investicija u GDP (Stepen investiranja u %)	17,8	18,0	19,5	20,5	21,0

¹ Prvi rezultati, konačni podaci za investicije biće objavljeni u oktobru 2011.

**ZAPOSLENOST
2010. – 2014.**

	Ø 2010.	Procjena Ø 2011.	Indeks <u>2011.</u> 2010.	Predviđanje					
				Ø 2012.	Indeks <u>2012.</u> 2011.	Ø 2013.	Indeks <u>2013.</u> 2012.	Ø 2014.	Indeks <u>2014.</u> 2013.
Federacija BiH	438.949 ¹	443.340	101,0	452.200	102,0	465.760	103,0	484.390	104,0
Podaci PIO ²	472.573	477.300	101,0	486.365	101,9	498.520	102,5	513.475	103,0

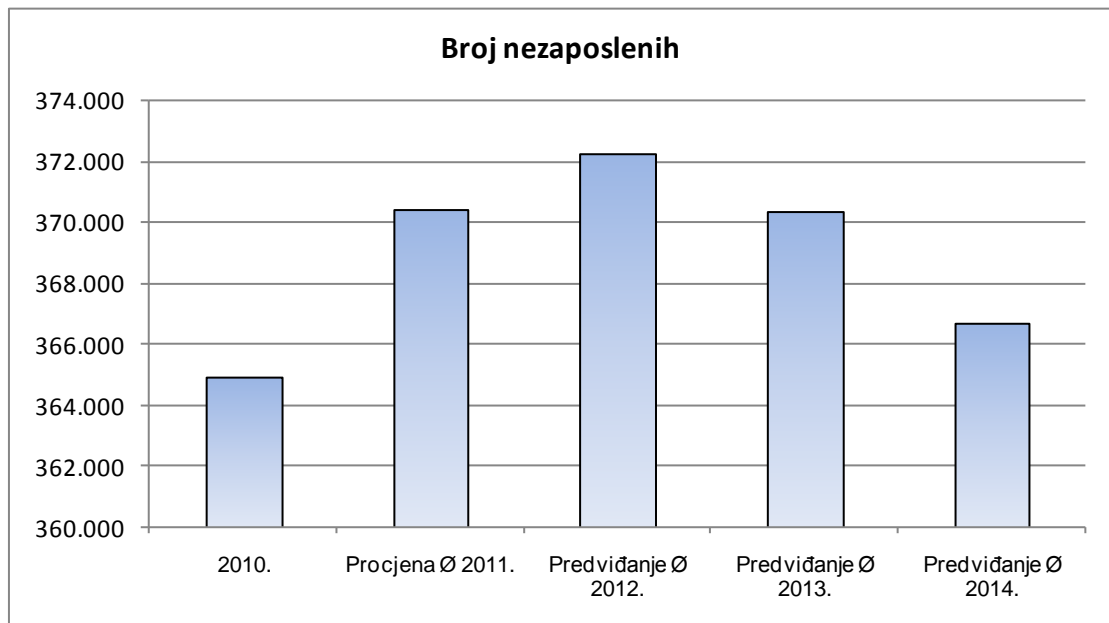

¹ Podaci o broju zaposlenih za 2010. godinu su korigovani brojem zaposlenih u poslovnim subjektima sa manje od 10 zaposlenih, na osnovu baze godišnjeg istraživanja Aneks za 2009. godinu.

² Podaci iz evidencije o osiguranim radnicima Federalnog Zavoda PIO-a.

**NEZAPOSLENOST
2010. – 2014.**

	2010.	Procjena Ø 2011.	Indeks <u>2011.</u> 2010.	Predviđanje					
				2012.	Indeks <u>2012.</u> 2011.	2013.	Indeks <u>2013.</u> 2012.	2014.	Indeks <u>2014.</u> 2013.
Federacija BiH	364.929	370.400	101,5	372.250	100,5	370.390	99,5	366.685	99,0
Radna snaga	803.878	813.740	101,2	824.450	101,3	836.150	101,4	851.075	101,8
Stopa nezaposlenih	45,4	45,5	100,2	45,1	99,1	44,3	98,2	43,0	97,3

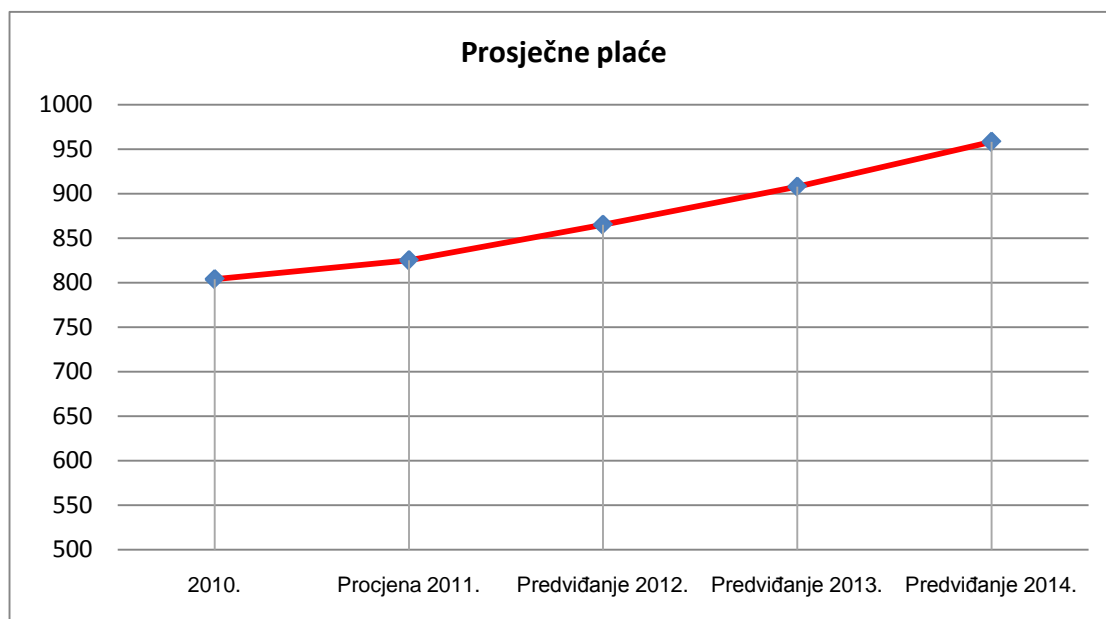

PROSJEČNE PLAĆE

2010. – 2014.

- U KM -

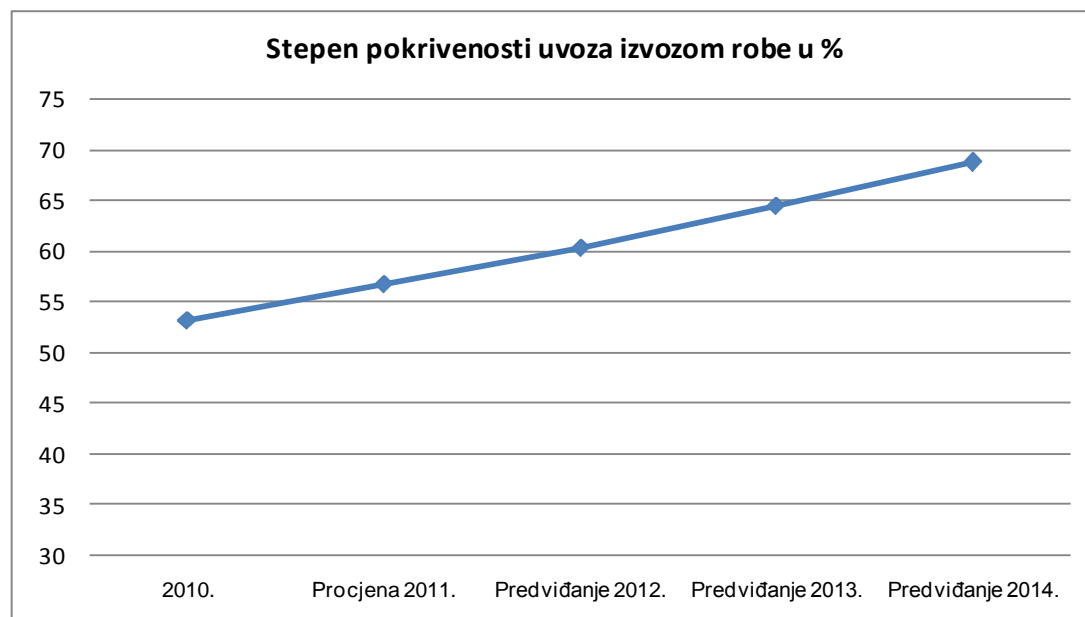
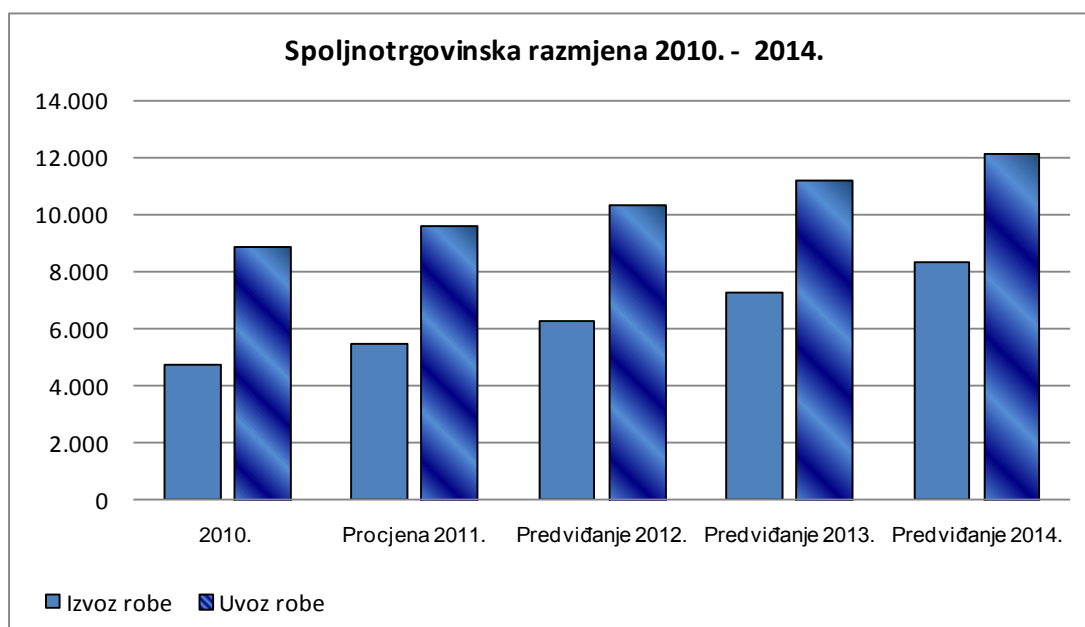
	2010.	Procjena 2011.	Indeks <u>2011.</u> 2010.	Predviđanje					
				2012.	Indeks <u>2012.</u> 2011.	2013.	Indeks <u>2013.</u> 2012.	2014.	Indeks <u>2014.</u> 2013.
Federacija BiH	804	825	102,5	865	104,8	908	105,0	958	105,5

**SPOLJNOTRGOVINSKA RAZMJENA
2010. – 2014.**

u mil. KM

	2010	Procjena 2011.	Indeks <u>2011.</u> 2010.	Predviđanje					
				2012.	Indeks <u>2012.</u> 2011.	2013.	Indeks <u>2013.</u> 2012.	2014.	Indeks <u>2014.</u> 2013.
Izvoz robe	4.732	5.440	115,0	6.255	115,0	7.255	116,0	8.340	115,0
Uvoz robe	8.898	9.600	108,0	10.365	108,0	11.245	108,5	12.140	108,0
Trgovinski bilans	- 4.166	-4.160	99,9	-4.110	98,8	3.990	97,1	-3.800	95,2
Stepen pokrivenosti uvoza izvozom robe u %	53,2	56,7	106,6	60,3	106,3	64,5	107,0	68,7	106,5

OPERATIVNI PLAN AKTIVNOSTI

FEDERALNO MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o unutrašnjim poslovima FBiH	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima Federacije BiH	+			
- Aktivnosti na donošenju Zakona za borbu protiv terorizma na nivou BiH	+			
- Aktivnosti na izmjenama Zakona o krivičnom postupku i krivičnih zakona	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine;	+			
- Zakon o ličnom imenu	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državljanstvu Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Zakon o prijevozu opasnih materija – inicijativa Federalne uprave policije	+			
- Zakon o privatnim detektivima u Federaciji Bosne i Hercegovine	+			
- Prijedlog Zakona o matičnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o policijskim službenicima Federacije Bosne i Hercegovine		+		
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o mjerama finansijskih institucija (Zakon o agencijama i unutrašnjim službama za zaštitu ljudi i imovine)	+			
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova	+			
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od požara i eksplozija	+			
- Pravilnik o sadržaju i načinu vršenja poslova inspekcijskog nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara u pravnim licima i drugim institucijama u privatnom i državnom vlasništvu	+			
- Pravilnik o zaštiti tajnih podataka FUP-e	+			
- Pravilnik o izboru i održavanju aparata za gašenje početnog požara i o određivanju aparata koji se mogu stavljati u promet	+			
INFORMATIVNO – ANALITIČKI DIO				
- Provedba Strategije rada po pitanju otkrivanja, hvatanja i procesuiranja izvršilaca ratnih zločina	+	+	+	+
- Raditi na usklađenosti sistema FMUP-a sa standardima ISO 9001:2008	+	+	+	+
- Program rada FMUP-a za mandatni period	+			
- Program rada FUP za period 2011-2014	+			
- Provođenja plana operativnih aktivnosti Federalne uprave policije i organizacionih jedinica za 2011. godinu u izvršavanju zakonskih nadležnosti i godišnjih planova za 2012., 2013. i 2014. godinu.	+	+	+	+
- Projekat nabavke pokretnog centra	+			

- Učestvovanje u radu i proširenju implementiranih projekata EUCARDS-a	kontinuirano			
- Uspostava kriptografskog sistema za obradu podataka od posebne važnosti i tajnosti kao i primjenjivanje zakonskih i podzakonskih akata i standarda u skladu sa zahtjevima NATO i EU. Uvezivanje u ovaj sistem Granične policije BiH, Interpola, MUP-a RS, Vlade FBiH, Tužilaštva BiH, Suda BiH i drugih institucija koje sarađuju sa policijskim strukturama	kontinuirano			
- Planirani projekti FMUP-a za period 2009-2012 godine kojim se podržava implementacija Akcionog plana za provođenje mjera iz dokumenta "Polazne osnove strategije sigurnosti drumskog saobraćaja 2008-2013 godine"	+	+	+	
- Organizaciono, materijalno-tehničko i kadrovsko jačanje policije u borbi protiv organiziranog kriminala 2010.-2012. godine;	+	+		
- Edukativni projekti: - „Rad policije u zajednici“, - „Borba protiv zloupotrebe droga“, - „Maloljetnički kriminalitet“.	+	+	+	+
- Nastavak sa realizacijom Programa obnove, rekonstrukcije i razvoja Policijske akademije u skladu sa Planom i programom razvoja Policijske akademije	+			
- Kontinuirani rad Policijske akademije FMUP-a na obuci polaznika-kadeta na visokom stručnom, informacionom i profesionalnom nivou, kao i stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika policije kroz kurseve, seminare itd	kontinuirano			
- Podrška projektu "Uspostava boljih mehanizama saradnje policije i tužilaštva"	kontinuirano			
- Provođenje Plana operativnih aktivnosti Federalne uprave policije i organizacionih jedinica za 2011. godinu u izvršavanju zakonskih obaveza: (stvaranje sigurnog okruženja, smanjenje stope kriminaliteta, jačanje zakonitosti u radu u cilju održavanja povjerenja javnosti u vladavinu zakona	+			
- Analizirati mjesečne, periodične i godišnje informacije o stanju sigurnosti na području Federacije BiH, informacije o stanju sigurnosti u BiH, kao i informacije o aktivnostima na otkrivanju i sprečavanju kriminala.	kontinuirano			
- Redovno će se analizirati materijali koji tretiraju sigurnosnu problematiku, a dostavljeni su od nadležnih državnih i entitetskih organa, EUPM-a, i drugih međunarodnih organizacija i dr.	kontinuirano			
- Analiza radnih mjesta uposlenika Federalnog ministarstva unutarnjih poslova radi uspostavljanja racionalne i efikasne organizacione strukture ministarstva	kontinuirano			
- Godišnji Izvještaj o radu Federalne uprave policije	+	+	+	+
- Učešće u izradi i provedbi Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2013-2017)			+	+

FEDERALNO MINISTARSTVO PRAVDE

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o izvršnom postupku u FBiH	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o sudovima u FBiH	+			
- Zakon o tužiteljstvima u FBiH	+			
- Zakon o stvarnim pravima	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o organizaciji organa uprave u Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o grbu i zastavi Federacije Bosne i Hercegovine (nakon usvajanja simbola u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine)	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o udrugama i fondacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine	+			
- Zakon o statusu uposlenih u jedinicama lokalne samouprave	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o plaćama				
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o slobodi pristupa informacijama u FBiH	+			
- Zakon o izvršenju kaznenih sankcija u FBiH	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima FBiH	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o namještenicima u organima državne službe u federaciji Bosne i hercegovine	+			
- Zakon o Federalnom pravobraniteljstvu				
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o upravnom postupku				
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o izboru, prestanku mandata, opozivu i zamjeni načelnika općina u Federaciji Bosne i Hercegovine				
- Zakon o izmjenama i dopunama zakona o notarima				
- Zakon o federalnim jedinicama				
- Zakon o ustanovama				
- Usklađivanje svih standarda i propisa koji uređuju izvršenje krivičnih sankcija u FBiH				
- Uredba o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije federalnih organa uprave i federalnih upravnih organizacija	+			
- Podzakonski akti nakon usvajanja ZIKS-a u FBiH	+			
- Prekategorizacija zavoda i klasifikacija unutar ustanova				
INFORMATIVNO – ANALITIČKI DIO				
- Nastavak aktivnog sudjelovanja u okviru provedbe Akcijskog plana Strategije za reformu sektora pravde u Bosni i Hercegovini (SRSP BiH) iz nadležnosti Federalnog ministarstva pravde	+			
- Analiza usklađenosti pravilnika o klasifikaciji osuđenih osoba u zavodima				
- Učešće u izradi i provedbi Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2013-2017)			+	+

FEDERALNO MINISTARSTVO FINANSIJA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o izvršenju proračuna budžeta FBiH za 2011. godinu i sve naredne godine	+	+	+	+
- Proračun- budžet FBiH za 2011. godinu i naredne godine	+	+	+	+
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansijskoj policiji	+			
- Izmjene i dopune Zakona o porezu na dohodak		+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Poreznoj upravi		+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o bankama	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH	+			
- Zakon o izmjeni Zakona o visini zatezne kamate na neizmirena dugovanja	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju proračuna budžeta FBiH za 2011.godinu i po potrebi naredne godine	+	+	+	+
- Rebalans proračuna- budžeta FBiH za 2011.godinu i po potrebi i naredne godine	+	+	+	+
- Izmjene i dopune Zakona o porezu na dobit		+		
- Izmjena Zakona o izmirenju obaveza po osnovi računa stare devizne štednje u Federaciji BiH	+			
- Izmjene i dopune Zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obaveza Federacije BiH	+			
- Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH		+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o mikrokreditnim organizacijama	+			
- Zakon o federalnim administrativnim taksama		+		
- Zakon o igrama na sreću	+			
- Zakon o izvršenju proračuna budžeta FBiH za 2012. godinu	+			
- Proračun- budžet FBiH za 2012.g	+			
- Izmjene i dopune Zakona o fiskalnim sistemima		+		
- Zakon o finansijsko – informatičkoj agenciji	+			
- Zakon o pripadnosti javnih prihoda			+	
- Zakon o preuzimanju dioničarskih društava		+		
- Zakon o bankama		+		
- Zakon o unutarnjoj finansijskoj kontroli		+		
- Izmjene i dopune Zakona o fiskalnim sistemima		+		
- Odluka o obustavljanju izvršavanja pojedinih rashoda i izdataka u Budžetu FBiH za 2011. godinu po potrebi i za naredne godine	+	+	+	+
- Računovodstvene politike za federalne budžetske korisnike i Trezor	+			
- Uputstvo o izmjeni Uputstva o otvaranju posebnih namjenskih transakcijskih računa, načinu planiranja, prikupljanja, evidentiranja i raspolaganja sredstvima sa posebnih namjenskih transakcijskih računa otvorenih kao podračuna u okviru Jedinstvenog računa trezora	+			
- Odluka regulisanju izvršenja pravosnažnih sudskih presuda po osnovu ratnih potraživanja	+	+		
- Izmjena Odluke o imenovanju komisija za verifikaciju računa	+			

stare devizne štednje				
- Odluke o gotovinskim isplatama verificiranih tražbina po osnovu stare devizne štednje u 2011., 2012. i 2013. godini	+	+	+	
- Izmjene Uredbe o postupku verificiranja tražbina i gotovinskih isplata po osnovu računa stare devizne štednje u FBiH	+	+		
- Odluka o trećoj emisiji obveznica po osnovu stare devizne štednje	+			
- Odluke o četvrtoj i petoj emisiji obveznica po osnovu stare devizne štednje		+		
- Odluka o drugoj emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja	+			
- Odluke o utvrđivanju i visini novih zaduženja i servisiranja duga u FBiH za 2012. godinu i naredne godine	+	+	+	+
- Odluke o davanju saglasnosti za prihvatanje kredita za finansiranje projekata u Federaciji BiH	+	+	+	+
- Rješenje o formiranju Komisije za reviziju verifikacije stare devizne štednje	+	+	+	
- Izmjena Rješenja o imenovanju komisije za dug	+			+
- Metodologija za identifikaciju, formulaciju i utvrđivanje Programa javnih investicija i prioriteta razvojnih programa i projekata	+			
- Uredba o uspostavi koordinacionog mehanizma za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj u Federaciji BiH	+			
- Instukcije i metodologije za kandidiranje projekata za Program javnih investicija 2012-2014	+			
- Rješenje o izmjenama Rješenja o imenovanju članova međuresorne Komisije za program javnih investicija u Federaciji Bosne i Hercegovine	+			
- Odluka o emisiji trezorskih zapisa	+	+		
- Odluka o zaduženju Federacije BiH putem emisije trezorskih zapisa	+	+		
- Pravilnik o načinu uplate javnih prihoda budžeta i vanbudžetskih fondova na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine		+		
- Izmjene i dopune Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak		+		
- Izmjene i dopune Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit		+		
- Pravilnik o dodjeljivanju identifikacionih brojeva i poreznoj registraciji poreznih obveznika na teritoriji FBiH (prečišćeni tekst)		+		
- Pravilnici za primjenu Zakona o igrama na sreću		+		
- Dokument okvirnog proračuna-budžeta (DOB-a) za period 2012-2014 godine, i sve naredne godine	+	+	+	+
- Odluke o izdvajanju sredstava iz Tekuće rezerve Budžeta FBiH	+	+	+	+
- Odluka o izdvajanju sredstava Budžeta FBiH za 2011. godinu sa pozicije "Učešće Vlade u projektima rekonstrukcije koje financija međunarodna zajednica"	+	+	+	+
- Odluka o preraspodjeli iz budžeta Federacije za 2011. godinu sa jednog budžetskog korisnika na drugog	+	+	+	+
- Odluka o izvršenju pravosnažnih presuda po osnovu ratnih potraživanja	+			
- Odluka o raspodjeli sredstava ostvarenog prometa Lutrije BiH za 2010. godinu	+			
- Priručnik za rad interne revizije	+			

- Povelja interne revizije	+			
- Etički kodeks interne revizije	+			
- Standardi interne revizije	+			
INFORMATIVNO – ANALITIČKI DIO				
- Izrada mjesečne informacije o ostvarenim i raspoređenim javnim prihodima u Federaciji BiH.	+	+	+	+
- Informacija o vanjskom i unutarnjem dugu FBiH sa stanjem 31.12.2010. godine i narednim godinama	+	+	+	+
- Informacija o vanjskom i unutarnjem dugu FBiH sa stanjem 30.06.2011. godine i narednim godinama	+			
- Kvartalno izvještavanje prema Vladi Federacije BiH o utrošku sredstava iz tekuće rezerve Vlade i tekuće rezerve ministra financija	+	+	+	+
- Izvještaj o izvršenju budžeta FBiH – kvartalno	+	+	+	+
- Izrada Plana razvojnih projekata, kao Aneksa Budžeta BiH za 2012. i naredne godine	+	+	+	+
- Program javnih investicija 2012-2014 i naredne godine	+	+	+	+
- Informacija o realizaciji razvojnih programa i projekata u implementaciji u 2010. i za naredne godine	+	+	+	+
- Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2010. godinu i za naredne godine	+	+	+	+

FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE, RUDARSTVA I INDUSTRIJE

OPIS	GODINA			
	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Prijedlog zakona o reviziji privatizacije državnog kapitala u privrednim društvima i bankama	+			
- Iniciranje donošenja novih zakona kao i izmjene i dopune postojeće zakonske regulative iz oblasti dokapitalizacije i privatizacije	+	+	+	+
- Prijedlog zakona o eksplozivnim materijalima u Federaciji Bosne i Hercegovine	+	+		
- Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme u Federaciji Bosne i Hercegovine (skraćeni postupak)	+	+		
- Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala	+			
- Izrada Zakona o električnoj energiji	+	+		
- Izrada Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije	+	+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o proizvodni i prometu NVO	+			
- Izrada zakona o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu 2009. do 2015. godine	+			
- Izrada Zakona o privrednoj komori Federacije Bosne i Hercegovine	+			

- Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima	+			
- Izrada Zakona o dopunama Zakona o javnim preduzećima u Federaciji Bosne i Hercegovine	+			
- Izrada Zakona o predmetima od plemenitih metala u Federaciji Bosne i Hercegovine	+	+		
- Izrada zakona o upravljanju državnim kapitalom u Federaciji Bosne i Hercegovine (novi zakon)	+	+		
- Izrada Zakona o nafti i naftnim derivatima Federacije Bosne i Hercegovine	+	+		
- Izrada Zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina F BiH	+	+		
- Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mjeriteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine	+	+		
- Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uslovima i načinu obavljanja djelatnosti rezanja drveta		+	+	
- Izrada Zakona o energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine	+	+		
- Izrada Zakona o energetskej efikasnosti	+	+	+	
- Iniciranje donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izdvajanju dijela prihoda privrednih društava ostvarenih korištenjem hidroakumulacionih objekata u F BiH	+	+		
- Učešće u izradi Zakona o gasu BiH	+	+	+	
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rudarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine		+	+	
- Izrada Zakona o gasu F BiH		+	+	+
- Izrada zakonske regulative za oblast toplotne energije				+
- Uspostava energetskog regulatora u F BiH (regulacije el.energije, prirodnog gasa, naftnih derivata i OIEiK)	+	+	+	
- Izvještaji o realizaciji Zakona o finansijskoj konsolidaciji Rudnika uglja u FBiH prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu 2009. do 2015.godine	+	+	+	+
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji Bosne i Hercegovine	+	+	+	
- Izrada zakona o uvezivanju staža osiguranja i/ili Akcionog plana za uvezivanje staža osiguranja zaposlenih u FBiH	+	+	+	+
- Izrada propisa za oblast tečnog naftnog gasa (LPG)	+	+		
- Propis o izgradnji stanica za snabdijevanje prevoznih sredstava gorivom i o uskladištenju i pretakanju goriva	+	+		
- Propis o izgradnji postrojenja za zapaljive tečnosti i uskladištenju i pretakanju zapaljivih tečnosti	+	+		
- Propis o izgradnji postrojenja za tečni naftni gas i uskladištenju i pretakanju tečnog naftnog gasa	+	+		
- Propis o stručnoj spremi i načinu provjere stručnog znanja lica koja mogu rukovati eksplozivnim materijama, zapaljivim tečnostima i gasovima u prometu, kao i mjerama zaštite od požara	+	+		
- Propis o smještaju i držanju ulja za loženje,	+	+		
- Propis o tehničkom nadzoru električnih postrojenja, instalacija i uređaja namijenjenih za rad u prostorima ugroženih eksplozivnom atmosferom	+	+		

- Preuzimanje direktiva EU u zakonodavstvo BiH (Direktiva o sigurnosti igračaka 2009/48/EZ, Direktiva o prenosivoj opremi pod pritiskom 1999/36/EC, Direktiva o Ambalaži i ambalažnom otpadu 94/62/EC, Direktiva o građevinskim proizvodima 89/106/EEC i 93/68/EC)	+	+		
- Učešće u radu radnih grupa za preuzimanje EU direktiva o industriji u zakonodavstvo BiH	+	+	+	+
- Izmjene i dopuna Uredbe o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije	+			
- Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o vršenju ovlaštenja organa Federacije Bosne i Hercegovine u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala	+			
- Uredba o izmjeni i dopuni Uredbe o vrsti i oblicima žigova koji su u upotrebi kod verificiranja mjerila u Federaciji BiH i uskladiti je sa propisima OIML-a i direktivama EU	+	+		
- Odluka o pokretanju procedure raspisivanja Javnog oglasa za izbor i imenovanje jednog člana Nadzornog odbora ArcelorMittal d.o.o. Zenica ispred Federacije BiH	+			
- Odluka o utvrđivanju kriterija za izbor i imenovanje jednog člana Nadzornog odbora ArcelorMittal d.o.o. Zenica ispred Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Odluka o proglašenju geoloških istraživanja nafte i plina na području Federacije Bosne i Hercegovine od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine	+			
- Odluka o proglašenju geoloških istraživanja plemenitih metala na području Federacije Bosne i Hercegovine od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine	+			
- Rješenje o imenovanju Komisije za provođenje postupka izbora kandidata za jednog člana Nadzornog odbora ArcelorMittal Zenica d.o.o. ispred Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Odluka o davanju saglasnosti Nadzornom odboru privrednog društva "Binas" d.d. Bugojno za imenovanje direktora Društva	+			
- Odluka o dopuni Odluke o raspodjeli dijela sredstava tekućih grantova „Poticaj proizvodnji i prestrukturiranje industrije i rudarstva“ Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za 2010. godinu	+			
- Prijedlog odluke o usvajanju Bilansa energetske potreba Federacije Bosne i Hercegovine - kontinuirano	+	+	+	+
- Prijedlog odluke o usvajanju Programa utroška dijela sredstava tekućih grantova za podsticaj proizvodnji i prestrukturiranje industrije i rudarstva, utvrđenih Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2011. godinu Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije	+			
- Donošenje Odluke Vlade FBiH o proglašenju istraživanja nafte od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine	+	+		
- Pravilnik za polaganje ispita za samostalno rukovanje eksplozivnim sredstvima u oblasti rudarstva	+			
- Izrada provedbenih propisa koji proističu iz Zakona o korištenju OIEiEK	+	+	+	

- Izrada provedbenih propisa koji proističu iz Zakona o električnoj energiji	+	+	+	
- Izrada provedbenih propisa koji proističu iz Zakon o nafti i naftnim derivatima		+	+	
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju kvaliteta tečnih naftnih goriva za 2011. godinu- prvi dio (ljetna sezona)	+			
- Pravilnik o načinu vođenja evidencije i izrade katastra ležišta mineralnih sirovina, geoloških pojava i odobrenih istražnih prostora	+			
- Pravilnik o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi podzemnih voda i vođenju evidencije o njima	+			
- Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita zaposlenika geološke struke	+			
- Pravilnik o načinu polaganja stručnog ispita za tehničko rukovođenje, nadzor nad rudarskim radovima i samostalno obavljanje rudarskih mjerenja u oblasti rudarstva	+			
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju ispunjavanja uslova za obavljanje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja na elektroenergetskim postrojenjima, električnim uređajima, električnim instalacijama i izdavanju isprava	+			
- Pravilnik o mjerama zaštite od požara pri izvođenju radova zavarivanja, rezanja i lemljenja	+			
- Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati pravna lica ovlaštena za certificiranje požarnih karakteristika materijala i elemenata građevinskih konstrukcija	+	+		
- Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje za automatsko zatvaranje vrata i klapni otpornih prema vatri	+			
- Pravilnik o tehničkim normativima za sisteme za odvođenje dima i toplote nastalih u požaru	+	+		
- Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva	+	+		
- Pravilnik o sistemima za automatsku dojavu požara	+	+		
- Pravilnik o uslovima za ispitivanje uvezenih uređaja za dojavu i gašenje požara	+	+		
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od požara i eksplozije pri čišćenju sudova za zapaljive tečnosti	+	+		
- Pravilnik o sistemima za automatsko gašenje požara vodom, gasom i drugim medijima	+	+		
- Pravilnik o osnovnim zahtjevima za opremu, zaštitne sisteme i komponente namijenjene eksplozivnoj atmosferi gasova, para, maglica i prašina	+	+		
- Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati pravna lica koja obavljaju kontrolu ispravnosti, servisiranje i održavanje aparata, sadržaju i načinu polaganja stručnog ispita za lica koja (neposredno) obavljaju poslove ispitivanja, servisiranja i održavanja aparata	+	+		
- Pravilnik o uslovima koja moraju ispunjavati privredna društva za izradu elaborata o kategorizaciji jama i jamskih prostorija po stepenu opasnosti od metana i opasne	+			

ugljene prašine, u pogledu osposobljenosti i opremljenosti za potrebna ispitivanja, način imenovanja članova komisije i naknadu za rad članova komisije				
- Pravilnik o minimalnim tehničkim uvjetima i načinu obavljanja registrirane djelatnosti industrijske proizvodnje	+	+		
- Pravilnik o načinu izdavanja potvrde o ispunjavanju mjeriteljskih i drugih uvjeta	+	+		
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju kvaliteta tečnih naftnih goriva za 2011. godinu- drugi dio (zimski sezona)	+			
- Pravilnik o katastru odobrenih eksploatacionih polja te o načinu vođenja zbirke isprava i propisa privrednih društava kojima su izdate dozvole za eksploataciju mineralnih sirovina	+			
- Pravilnik o načinu prikupljanja, evidentiranja, obrade, korištenja i razmjene podataka za geološku bazu podataka, formiranje fonda stručne dokumentacije o geološkim istraživanjima i organizacije geoinformacijskog sistema	+	+		
- Pravilnik o postupku ispitivanja ispravnosti otkopne metode, tehnologije i postrojenja	+			
- Pravilnik o načinu i uslovima za izvođenje rudarskih mjerenja izradu rudarskih planova i karata, njihova razmjera, izbor sistema koordinata i vođenje rudarsko-mjernačke i druge dokumentacije koja se upotrebljava pri izradi rudarske tehničke dokumentacije	+			
- Pravilnik o sadržaju, redoslijedu izrade, sastavnim dijelovima i načinu izrade rudarskih projekata	+			
- Pravilnik o sadržaju elaborata, načinu i postupku kategorizacije jame i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od metana	+	+		
- Pravilnik o sadržaju elaborata, načinu i postupku kategorizacije jame i jamskih prostorija prema stepenu opasnosti od opasne ugljene prašine	+	+		
- Pravilnik o načinu organizovanja, potrebne stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti službe spasavanja, vatrogasne službe i službe prve pomoći	+			
- Pravilnik o sadržini, načinu izrade i reviziji programa i projekta geoloških istraživanja i načinu izrade izvještaja o izvršenim geološkim istraživanjima	+	+		
- Pravilnik o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi čvrstih mineralnih sirovina i vođenju evidencije o njima	+	+		
- Pravilnik o sadržini, načinu izrade elaborata o izvršenim geološkim istraživanjima i postupku vršenja revizije elaborata	+	+		
- Pravilnik o načinu i uslovima dodjele odobrenja za vršenje geoloških istraživanja od interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine	+	+		
- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama		+		
- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade plana upravljanja mineralnim sirovinama		+		

- Pravilnik o sadržaju i načinu izrade strategije upravljanja mineralnim sirovinama		+		
- Pravilnik o uslovima koje moraju ispunjavati privredna društva za obavljanje registrovane djelatnosti u oblasti rudarstva	+	+		
- Izrada podzakonskih akata vezanih za Zakon o mjeriteljstvu u Federaciji BiH i Zakon o predmetima od plemenitih metala u Federaciji BiH	+	+	+	+
- Izrada prijedloga podzakonskih akata o sigurnosti snabdijevanja prirodnim gasom u skladu sa Uredbom o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede		+	+	+
- Izrada prijedloga opštih uslova za snabdijevanje prirodnim gasom u skladu sa Uredbom o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede		+	+	+
- Izrada prijedloga pravilnika o uslovima za obavljanje energetske djelatnosti (snabdijevanje gasom, transport, distribucija, skladištenje, upravljanje postrojenjem LNG) u skladu sa Uredbom o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede		+	+	+
- Pravilnik o tehničkim normativima i mjerama zaštite pri izvođenju rudarskih radova podzemne eksploatacije mineralnih sirovina				2014-2015
- Pravilnik o tehničkim normativima i mjerama zaštite za rudarske radove u površinskoj eksploataciji mineralnih sirovina		+		
- Pravilnik o tehničkim normativima i mjerama zaštite za eksploataciju mineralnih sirovina dubinskim bušenjem		+		
- Pravilnik o tehničkim normativima i mjerama zaštite za električna postrojenja i instalacije u rudnicima sa podzemnom i površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina		+		
- Pravilnik o tehničkim normativima i mjerama zaštite za radove prerade mineralnih sirovina		+		
- Pravilnik o tehničkim normativima i mjerama zaštite za radove koji se izvode na površini i /ili ispod zemlje, a koji nisu vezani uz radove eksploatacije mineralnih sirovina		+		
- Pravilnik o skladištenju i trošenju sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnih mineralnih sirovina dobijenih kroz istražne radove		+		
- Izrada Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva u skladu sa analizom (vodit će se računa sa stanovišta jačanja kapaciteta za strateško planiranje i javnih politika i kapaciteta za Evropske integracije)		+		
- Uputstvo za vođenje registra OIEiK (obnovljivi izvori energije i kogeneracije)	+			
- Uputstvo o istraživanju razvoja i osvajanju sredstava NVO	+	+		
- Uputstvo o kriterijima koje moraju ispunjavati privredna društva za dobivanje saglasnosti Vlade FBiH za proizvodnju NVO	+	+		
- Uputstvo o zaštiti na radu pri proizvodnji eksplozivnih materija (POZREM)	+	+		
- Izmjena i dopuna Uputstva o kriterijima koji moraju				

ispunjavati privredna društva za dobivanje saglasnosti FMERI za proizvodnju NVO	+	+		
- Izrada prijedloga pravilnika o preuzimanju tehničkih propisa za oblast prirodnog gasa	+	+	+	+
- Izdavanje licenci za obavljanje energetske djelatnosti u sektoru gasne privrede u skladu sa Uredbom o organizaciji i regulaciji sektora gasne privrede -kontinuirano po zahtjevu	+	+	+	+
- Davanje odobrenja kroz redovan postupak za izdavanje sagl. za obavljanje djel. rezanja drveta	+	+	+	+
- Izrada Pravilnika i tabela za dostavu podataka koje predviđa Zakon o nafti i naftnim derivatima		+	+	
- Izrada Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju kvaliteta tečnih naftnih goriva ljetna i zimska sezona kontinuirano	+	+	+	+
- Izrada i donošenje Pravilnika o prikupljanju i obradi podataka neophodnih za izradu Bilansa energetskih potreba FBiH		+	+	
- Izmjena i dopuna Uputstva o kriterijima koje moraju ispunjavati privredna društva za dobivanje saglasnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za obavljanje prometa NVO	+	+		
- Uputstvo o zaštiti na radu pri proizvodnji eksplozivnih materija	+			
- Izrada Pravilnika o postupku odobrenja izgradnje novih el.energetskih objekata i postupka javnog nadmetanja za izgradnju	+	+		
- Izrada Smjernica elektroenergetske politike za regulatora		+	+	+
- Izrada dokumenta o uspostavi unutrašnjeg tržišta električne energije	+	+	+	+
- Uputstvo za izradu osnovne hidrogeološke karte		+	+	+
- Uputstvo za izradu osnovne inženjerskogeološke karte,		+		
- Uputstvo za izradu osnovne geološke karte		+		
- Provođenje procedure provjere uskladenosti sa EU regulativom u oblasti rudarstva		+	+	+
- Pravilnik o tehničkim normativima o gromobranima		+		
- Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje i održavanje gasnih kotlovnica		+		
INFORMATIVNO - ANALITIČKI DIO				
- Izrada Strategije razvoja namjenske industrije u Federaciji Bosne i Hercegovine	+	+		
- Izrada dokumenta o energetske politici u FBiH	+	+		
- Izrada strategije razvoja drvne industrije u FBiH (izrada akcionog plana, zakonskih i podzakonskih akata, implementacija i praćenje aktivnosti sukladno akcionom planu)		+	+	+
- Izrada strategije razvoja industrije za tekstil, kožu i obuću u FBiH (izrada akcionog plana, zakonskih i podzakonskih akata, implementacija i praćenje aktivnosti sukladno akcionom planu)		+	+	+

- Izrada strategija razvoja industrije građevinskog materijala i nemetala u FBiH (izrada akcionog plana, zakonskih i podzakonskih akata, implementacija i praćenje aktivnosti sukladno akcionom planu)		+	+	+
- Izrada prijedloga strategije komunikacije sa javnošću			+	
- Akcioni plan za realizaciju projekta „Razvoj industrijske politike u Federaciji Bosne i Hercegovine“	+			
- Planovi razvoja proizvoda i tehnologije iz oblasti namjenske industrije, kao i investicija	+	+	+	+
- Ažuriranje planova implementacije elektroenergetske politike i planova razvoja elektroenergetskog sektora	+	+	+	+
- Ažuriranje, praćenje provedbe akcionog plana restrukturiranja el. energetskog sektora i izvještavanje	+	+	+	
- Ažuriranje, praćenje provedbe akcionog plana restrukturiranja gasnog sektora i izvještavanje	+	+	+	
- Učešće u realizaciji Akcionog plana prestrukturiranja i modernizacije Rudnika uglja u Federaciji BiH		+	+	+
- Učešće u izradi programa dodjele sredstava prema kriterijima i podkriterijima raspodjele tekućih transfera u cilju prestrukturiranja namjenske industrije u Federaciji BiH	+	+	+	+
- Prijedlog za uspostavu funkcija strateškog planiranja i javnih politika		+		
- Ažuriranje i vođenje registra projekata za OIEIEK	+	+	+	+
- Izdavanje saglasnosti za izgradnju postrojenja za koje je Ministarstvo nadležno	+	+	+	+
- Učešće u izradi procedura za komunikaciju sa svim interesno-uticajnim skupinama	+			
- Kroz Program zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, definiranje i početak realizacije projekata „Zaštita od postojećeg opasnog industrijskog otpada“. (ova zadaća je interresorska)	+	+		
- Sačinjavanje projekta, „Velike nesreće u rudnicima – procjena resursa i mogućnost odgovora centralnih stanica za spasavanje”, vođenje procedure u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH, nabavka opreme za centralne stanice	+	+	+	
- Izrada baze podataka projekata domaćih i međunarodnih finansijskih institucija i razvojnih agencija za osiguravanje investicija u sektoru industrije FBiH	+	+	+	+
- Realizacija aktuelnih projekata za osiguravanje investicija u sektoru industrije Federacije BiH	+	+	+	+
- Iznaženje novih projekata za osiguravanje investicija u sektoru Industrije Federacije BiH		+		
- Izrada prijedloga projekata za Program javnih investicija 2012. do 2014.	+			
- Projekat istraživanja nafte na području Federacije Bosne i Hercegovine: Formiranje komisije za izradu projektnog zadatka za izradu Studije opravdanosti istraživanja nafte na području FBiH, izrada projektnog zadatka, prihvatanje projektnog zadatka na Vladi FBiH, izrada tenderske dokumentacij, raspisivanje javnog poziva, tenderska	+	+		

procedura, Izrada geološke studije, revizija studije, izvještavanje Vlade				
- Izdavanje odobrenja za izvođenje geoloških istražnih radova		+	+	+
- Izdavanje rješenja o potvrđivanju količina i kvaliteta mineralnih sirovina		+	+	+
- Izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti iz oblasti geologije i uvođenja u rad geološke opreme		+	+	+
- Revizija studije opravdanosti istraživanja nafte na području FBiH		+		
- Izvještaj i prezentacija Vladi FBiH dobijenih rezultata studije opravdanosti istraživanja nafte na području FBiH – sa prijedlogom za daljnje aktivnosti		+		
- Izrada studije revizije rezervi uglja na području Federacije BiH (formiranje komisije, revizija studije)		+	+	
- Izrada Programa zaštite socijalno ugroženih kategorija kupaca u oblasti energije	+	+	+	
- Ažuriranje Strateškog plana i programa FBiH	+	+	+	+
- Plan popune tehničkim sredstvima Ministarstva u skladu sa izvršenom analizom		+		
- Izrada plana razvoja softverskih kapaciteta Ministarstva / sektora (elektr. interna komunikacija - email, calendar, licenc. softvera i dr.),	+	+		
- Uspostava Agencije za energiju BiH/FBiH		+	+	+
- Uspostava Operatora za energetske efikasnost BiH/FBiH		+	+	+
- Uspostava Agencije za obavezne zalihe nafte i naftnih derivata BiH/FBiH		+	+	+
- Redovno ažuriranje uspostavljenih sistema u FMERI	+			
- Uspostaviti bazu politika i propisa EU koji se odnose na FMERI		+		
- Uvodjenje sektorskog i međusektorskog umrežavanja u FMERI	+			
- Uspostaviti bazu propisa i podzakonskih akata iz djelokruga rada FMERI u Federaciji BiH			+	
- Uvođenje GIS softvera	+			
- Dodjela sredstava prema kriterijima i podkriterijima raspodjele tekućih transfera	+	+	+	+
- Izrada Bilansa energetske potrebe FBiH i određivanje kratkoročnih i dugoročnih mjera za ostvarivanje Bilansa	+	+	+	+
- Praćenje i izvještavanje izvršenja Bilansa energetske potrebe FBiH	+	+	+	+
- Izrada bilansa mineralnih sirovina (prikupljanje izvještaja od p/d, analiza pod.)	+	+	+	+
- Izrada katastra istražnih prostora i baze podataka o stepenu istraženosti mineralnih sirovina, tla i stijena u GIS formatu (prikupljanje podataka, vođenje baze podataka i izvještavanje)		+	+	+
- Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između Vlade FBiH i Shell Exploration Company B.V.-preduzeća - Kraljevina Holandija o digitalizaciji geoloških i geofizičkih podataka geoloških istraživanja nafte i plina na prostoru Federacije BiH	+			

- Formiranje stručne Komisije za Izradu Zakona o istraživanju i eksploataciji nafte i plina u F BiH	+			
- Uređenje oblasti rudarske djelatnosti i geoloških istraživanja u FBiH u svrhu održive eksploatacije mineralnih sirovina: Bilans energetske potrebe i praćenje realizacije, izrada i vođenje katastra eksploatacionih polja, izdavanje dozvola za eksploataciju mineralnih sirovina, za izvođenje radova po rudarskom projektu, za upotrebu izgrađenih rudarskih objekata, postrojenja i uređaja, za obavljanje periodičnih pregleda i izdavanja odgovarajućih isprava, vršenje kategorizacije i razvrstavanje jama i jamskih prostorija po stepenu opasnosti od metana i izdavanje rješenja, vršenje kategorizacije i razvrstavanje jama i jamskih prostorija po stepenu opasnosti od opasne ugljene prašine i izdavanje rješenja, davanje mišljenja i prijedloga u izradi prostorno-planske dokumentacije na nivou FBiH i priprema podataka za izradu programa upravljanja mineralnim sirovinama u FBiH i dr.)		+	+	+
- Izrada godišnjeg izvještaja o poslovanju privrednih društava iz oblasti NI za Vladu FBiH	+	+	+	+
- Izvještaj o stanju Bilansa rezervi mineralnih sirovina i podzemnih voda Federacije Bosne i Hercegovine, sa analizom naturalnih pokazatelja	+			
- Izvještaj Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije o utrošku sredstava – Tekućih grantova u 2010. godini sa Prijedlogom zaključka	+			
- Izvještaji o radu Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije	+	+	+	+
- Izvještaj o realizovanim investicijama i ostvarenom razvoju proizvoda i tehnologije u namjenskoj industriji	+	+	+	+
- Izvještaj o realizaciji proizvodnje i usluga namjenske industrije za domaće tržište	+	+	+	+
- Izvještavanje u skladu sa potpisanim Ugovorom o osnivanju energetske zajednice JIE	+	+	+	+
- Praćenje i izvještavanje u skladu sa potpisanim Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju BiH EU	+	+	+	+
- Izrada kvartalnih izvještaja o projektima u implementaciji iz domena sektora energije	+	+	+	+
- Izrada periodičnih informacija/biltena	+	+	+	+
- Izrada i održavanje web stranice FMERI	+	+	+	+
- Priprema prijedloga za program javnih investicija i projekata iz oblasti energije, analiza i evaluacija te izrada Izvještaja o implementaciji	+	+	+	+
- Praćenje, analiza i izvještavanje o poslovanju društava u nadležnosti FMERI (finansijski izvještaji)	+	+	+	+
- Izrada godišnjeg izvještaja o poslovanju privrednih društava sa većinskom državnim kapitalom iz oblasti industrije za Vladu FBiH	+	+	+	+
- Informisanje nadležnih organa o stanju i problemima u oblasti namjenske industrije, i predlaganje mjera radi utvrđivanja privredne politike i određenih pitanja kojima se osigurava izvršenje zakona i drugih propisa	+	+	+	+

- Davanje odobrenja u sklopu redovnog postupka za izdavanje saglasnosti za obavljanje proizvodnje i prometa NVO	+	+	+	+
- Učešće u radu radnih grupa za preuzimanje EU direktiva u oblasti namjenske industrije u FBiH	+	+	+	+
- Usaglašavanje sa zahtjevima acquies, SPP i EU partnerstva uključujući i aktivnosti na realizaciji i korištenju IPA fondova	+	+	+	+
- Analiza stanja namjenske industrije	+			
- Praćenje i analiziranje rada privrednih društava u oblasti industrije u FBiH	+	+	+	+
- Praćenje i analiziranje rada privrednih društava u oblasti NI	+	+	+	+
- Redovan i vanredan nadzor nad proizvodnjom i prometom privrednih društava NI u FBiH	+	+	+	+
- Analiza postojećeg stanja u smislu kadrovskih potreba u skladu sa obavezama Ministarstva i poređenje sa trenutnom sistematizacijom		+		
- Analiza postojeće sistematizacije radnih mjesta u FMERI		+		
- Analiza postojećeg stanja po pitanju IT kapaciteta u FMERI		+		
- Analiza dosadašnjih iskustava u odnosima sa javnošću FMERI		+		
- Izraditi analizu potreba za obukom u FMERI		+		
- Izraditi plan obuke FMERI		+		
- Osigurati budžetska sredstva za plan obuke FMERI		+		
- Vršiti godišnje uskladjivanje plana obuka u skladu sa identifikovanim potrebama FMERI	+	+	+	+
- Redovan i vanredan nadzor nad proizvodnjom i prometom privrednih društava NI u FBiH	+	+	+	+
- Informacija o provođenju nadzora u toku 2011. godine nad realizacijom Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine sa prijedlogom zaključaka	+			
- Informacija o realizaciji projekta „Velike nesreće u rudnicima - procjena resursa i mogućnost odgovora centralnih stanica za spasavanje“, koji je kao projekat prevencije uvršten u Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u Federaciji BiH za period 2007. do 2011. godina	+			
- Izrada odgovarajućih materijala kojima se vrši informisanje nadležnih organa o stanju i problemima u oblasti industrije i predlaganje mjera radi utvrđivanje privredne politike i određenih pitanja kojima se osigurava njihovo izvršenje	+	+	+	+
- Izrada provedbenih propisa iz Zakona o elektroenergetskoj inspekciji u Federaciji BiH	+	+	+	

FEDERALNO MINISTARSTVO PROMETA I KOMUNIKACIJA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o auto-moto klubovima u Federaciji BiH	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnom servisu radio-televizije Federacije Bosne i Hercegovine	+	+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Željeznicama Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Donošenje novog Zakona o finansijskoj konsolidaciji Željeznica FBiH		+		
- Zakon o javnom privatnom partnerstvu		+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Provesti pokrenutu inicijativu za izmjenu i dopunu Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 49/09)				
- Donošenje Zakona o unutrašnjoj i pomorskoj plovidbi BiH i implementacija, uz stvaranje državne Uprave za vodni i pomorski promet				
- Učešće u izradi Zakona o prevozu opasnih materija na području FBiH –radna grupa formirana od strane FBiH		+	+	
- Učešće u izradi Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona	+	+	+	+
- Učešće u izradi Zakona o radnom vremenu, obaveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona	+	+	+	+
- Učešće u izradi Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na cestama u Bosni i Hercegovini i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona	+	+	+	+
- Učešće u izradi Zakona o koncesijama i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona	+	+	+	+
- Stvoriti pravni okvir kojim bi Ministarstvo uredilo nadležnosti u pogledu izgradnje, korišćenja i nadzora nad privatnom željezničkom infrastrukturom u smislu Zakona o željeznicama BiH (industrijski kolosjerci i željeznice koje nisu povezane sa javnom mrežom). U tom smjeru pripremiti Pravilnik ili Upustvo kojim bi se propisali postupci i procedure za izdavanje dozvola za korištenje željezničkih vozila, opreme, djelova sistema i podsistema na takvoj mreži, uključivo legalizaciju postojeće opreme i mobilnih sredstava				
- Učešće u radu na izradi Zakona o cestama BiH i podzakonskih akata na osnovu tog Zakona i Zakona o sigurnosti saobraćaja na putevima u BiH	+	+	+	+
- Usaglašavanje propisa iz oblasti cestovnog prometa sa propisima i direktivama Evropske Unije	+	+	+	+
- Učešće u izradi pravnog okvira za identifikaciju, izradu i implementaciju investicionih programa i projekata Federalnog ministarstva prometa i komunikacija				

- Uredba o nastavku obavljanja funkcije pružanja usluga u zračnoj plovidbi BiH u okviru funkcija Federacije BiH	+			
- Uredba o mjerilima i kriterijima za kategorizaciju javnih cesta	+			
- Odluka o utvrđivanju interesa Federacije Bosne i Hercegovine za obavljanje usluga željezničkog putničkog saobraćaja u 2011.godini	+			
- Odluka o davanju saglasnosti na ugovor o finansiranju održavanja željezničke infrastrukture u 2011. godini između Federalnog ministarstva prometa i komunikacija i JP Željeznice Federacije BiH Sarajevo	+			
- Odluka o davanju saglasnosti na Odluku Nadzornog odbora Javnog preduzeća Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, d.o.o. Sarajevo o usvajanju Plana poslovanja Javnog preduzeća Željeznica Federacije Bosne i Hercegovine, d.o.o. Sarajevo za 2011. godinu	+			
- Odluka o davanju saglasnosti na Odluku Upravnog odbora Bosansko hercegovačke željezničke javne korporacije Sarajevo o usvajanju Osnova plana poslovanja BHŽJK Sarajevo za 2011. godinu	+			
- Odluka o davanju saglasnosti na odluku Nadzornog odbora Željeznica Federacije o usvajanju konačne situacije izvršenih radova po osnovu Ugovora o finansiranju održavanja željezničke infrastrukture za 2010. godinu	+			
- Odluka o davanju saglasnosti na odluku Nadzornog odbora Željeznica Federacije o usvajanju konačnog obračuna usluga u putničkom i kombinovanom saobraćaju za 2010. godinu	+			
- Odluka o davanju saglasnosti na Odluku Nadzornog odbora Javnog Preduzeća Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, d.o.o. Sarajevo o usvajanju Pravilnika o radu Javnog preduzeća Željeznice Federacije Bosne i Hercegovine, d.o.o. Sarajevo	+			
- Odluka o davanju saglasnosti na Odluku Skupštine JP Željeznice FBiH d.o.o. Sarajevo o usvajanju Srednjeročnog plana poslovanja za 2011.-2015. godinu	+			
- Odluka o utvrđivanju Prijedloga Upravnom odboru Uprave za indirektno oporezivanje za oslobađanje J.P. Željeznica Federacije BiH, d.o.o. Sarajevo od plaćanja putarine za dizel goriva koja se koriste za pogon šinskih vozila u 2012. godini	+			
- Odluka o raspodjeli sredstava subvencije javnim preduzećima Transfer Željeznicama FBiH za 2011. godinu	+			
- Odluka o dinamici prebacivanja i namjeni finansijskih sredstava prikupljenih po osnovu putničke takse–naknade za razvoj i unapređenje avio prometa u Federaciji BiH u 2011.godini	+			
- Odluka o programu utroška sredstava transfera za JP, B&H Airlines „ d.o.o. Sarajevo	+			
- Odluka o utrošku sredstava kapitalnog granta JP Autoceste Federacije BiH d.o.o. Mostar za početak izgradnje autoceste Orašje-Tuzla, dionica Orašje-Brčko	+			
- Odluka o utrošku sredstava kapitalnog granta JP Autoceste Federacije BiH d.o.o. Mostar za početak izgradnje brze ceste Lašva-Travnik	+			
- Odluka o usvajanju Izvještaja o realizaciji Programa prihoda i rashoda Federalne direkcije za civilnu avijaciju – Federalne	+			

direkcije za civilno zrakoplovstvo za 2010. godinu				
- Odluka o usvajanju Programa prihoda i rashoda Federalne direkcije za civilnu avijaciju – Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo za 2011. godinu	+			
- Odluka o usvajanju Programa prihoda i rashoda Federalne direkcije za civilnu avijaciju – Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo za 2012. godinu (u slučaju kašnjenja transformacije institucija civilnog zrakoplovstva BiH)	+			
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju poslova Federalne direkcije za civilnu avijaciju - Federalne direkcije za civilno zrakoplovstvo za koje se plaće uvećavaju zbog posebnih uvjeta rada i odgovornosti	+			
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o načinu, kriterijima i postupku za određivanje daljinara i minimalnih vremena vožnje	+	+		
- Pravilnik o obavljanju poštanskih usluga u Federaciji BiH	+	+		
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uslovima, načinu rada i kategorizaciji autobuskih stanica	+			
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Federalnog ministarstva prometa i komunikacija	+	+		
- Naredba o naplati navigacijskih usluga prilazne i aerodromske kontrole letenja na Međunarodnim aerodromima u Sarajevu, Mostaru i Tuzli (u slučaju kašnjenja transformacije institucija civilnog zrakoplovstva BiH)	+			
- Metodologija za utvrđivanje kriterija za obračun troškova i prihoda rezervisanih poštanskih usluga (nakon usvajanja Izmjena i dopuna Zakona o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine)	+	+		
- Izmjene i dopune Općih uslova za pružanje poštanskih usluga Federacije Bosne i Hercegovine, (nakon usvajanja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskom prometu Federacije Bosne i Hercegovine)	+	+		
INFORMATIVNO – ANALITIČKI DIO				
- Učešće u izradi strategije prometnog razvoja Federacije BiH za Strategiju razvoja cestovne infrastrukture u Bosni i Hercegovini	+			
- Nastavak aktivnosti na realiziranju Strategije upravljanja zračnim prometom BiH – ATM strategije BiH	+			
- Nastavak aktivnosti na realiziranju strategije Polazne osnove strategije sigurnosti drumskog saobraćaja 2008.-2013	+	+	+	
- Definisanje politika i strategije sigurnosti cestovnog prometa u BiH i Federaciji BiH		+	+	+
- Definisanje politika i strategije cestovnog prijevoza u BiH i Federaciji BiH (uslovno za Federaciju BiH – ako se donese strategija na nivou BiH)		+	+	+
- Učešće u izradi i implementaciji sektorskih strateških dokumenata, onih koje nisu doneseni na nivou BiH				
- Sprovoditi “eSEE Agendu+”				
- Učešće u izradi Strategije razvoja sektora prometa i komunikacija na državnom nivou Bosne i Hercegovine za period 2011.-2021.		+	+	
- Priprema strategije koja vodi razvoju integrisanog Intermodalnog prometnog sistema				

- Saradnja sa Uredom za monitoring i implementaciju srednjoročne razvojne strategije BiH (PRSP)				
- Priprema elaborata i Studije za period od 2011. do 2016. godine: Elaborat za izračun troškova prihoda i nepokrivenih troškova putničkog i kombinovanog saobraćaja i Elaborat za izračun troškova održavanja željezničke infrastrukture, te Studija o prihodima i troškovima Talgo, radi utvrđivanja politike sufinansiranja od 2012-2016.godine				
- Aktivnost na studiji buduće prometne tražnje (društveno-ekonomski okvir, predviđanja prometa buduće mreže i zadataka prometa)				
- Program rada stručne institucije iz člana 76. Zakona o cestovnom prijevozu Federacije BiH	+	+	+	+
- Izvještaj o radu stručne institucije iz člana 76. Zakona o cestovnom prijevozu Federacije BiH	+	+	+	+
- Plan i program JP Ceste Federacije BiH d.o.o Sarajevo za 2012.	+			
- Plan i program JP Autoceste Federacije d.o.o Mostar za 2012.	+			
- Izrada novih programa javnih investicija zavisno od stanja budžetskih sredstava i priliva sredstava od stranih investitora i donatora (Svjetska banka, EBRD, EIB, EU, Japan, Kuvajt, Saudijska Arabija i drugi)	+			
- Provođenje i revidiranje Akcionog plana iz oblasti sigurnosti prometa	+			
- Učešće u pripremi dugoročnih i srednjoročnih planova i programa razvoja i izgradnje cestovne infrastrukture u Federaciji BiH	+			
- Smjernice politike poštanskog sektora Federacije Bosne i Hercegovine	+			
- Priprema prijedloga smjernica za izradu planova za održavanje i građenje javnih cesta u Federaciji BiH /definiranje prioriteta uvažavajući stanje cesta, prometno opterećenje i regionalnu uravnoteženost/	+			
- Učešće na izradi Prostornog plana Federacije BiH	+			
- Praćenje realizacije planova i programa obnove i izgradnje cestovne infrastrukture u Federaciji BiH	+			
- Implementacija Strateškog plana Federalnog ministarstva prometa i komunikacija izrađenog u sklopu programa SPPD u saradnji sa UNDP-om	+			
- Izrada prijedloga Programa investiranja sredstava prikupljenih izdavanjem GSM licence za Federaciju BiH 2010. i 2011. godine	+			
- Priprema i donošenje Srednjoročnog plana razvoja JP Željeznice Federacije BiH, d.o.o. Sarajevo od 2011.-2016.godine				
- Donošenje i implementacija Programa konsolidacije stanja u JP Željeznice Federacije BiH, d.o.o. Sarajevo				
- Implementacija Plana BHŽJK investicija u željezničku infrastrukturu 2010-2014., sa projekcijom do 2020.godine				
- Pripremiti i provesti Akcioni plan nadležnih organa za donošenje Uredbe o obaveznom prevozu nafte željeznicom				
- Učešće u radu Expertnog tima za praćenje realizacije planiranih mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za provedbu mjera iz usvojenog dokumenta "Polazne osnove strategije sigurnosti cestovnog prometa Federacije BiH za period 2008-2013.godine"	+	+	+	+

- Uspostava funkcije strateškog planiranja i analize javnih politika unutar Federalnog ministarstva prometa i komunikacija shodno preuzetim obavezama iz Strategije reforme javne uprave u BiH, a u skladu sa izrađenim analizama i predloženim opcijama				
- Učešće u izradi plana razvojnih projekata u FBiH za period 2011.-2013. godine i izrada prijedloga mjera za povećanje stepena realizacije				
- Saradnja sa MKT BiH u svrhu kandidiranja Programa i projekata u razne međunarodne finansijske fondove (IPA 2010, ORIO, itd.)				
- Regionalni projekat Željeznice II vrijedan 190 miliona Eur	+			
- Formiranje novog paketa obnove i razvoja željeznica Projekta „Obnova željeznica u BiH III“				
- Obnova pruga Čapljina-Mostar-Konjic - Sarajevo, te Doboj-Banja Luka, (remont pruge, sanacija nužnih dijelova, elektrifikacija, osiguranje, telekomunikacije). Vrijednost projekta za Federaciju je 130 miliona Eur U toku je izvođenje radova vrijednosti 51 milion Eur za izvođenje radova na dioncama Konjic-Raška Gora i Raška Gora-Čapljina ukupne dužine 100 km.	+			
- Stvaranje uslova za početak obnove u 2012. godini dionice pruge Bradina Sarajevo, uključujući rekonstrukciju tunela Ivan, vrijednosti 44 miliona Eur	+	+		
- Projektovanje obnove dionice pruge Sarajevo-Podlugovi dužine 24 km, te studije podobnosti i idejnog projekta za izgradnju pruge Čapljina Nikšić kao dijela Jadransko Jonske pruge.	+			
- Izvršiti modernizaciju željezničkog čvora Doboj-Tuzla-Zvornik i Brčko-Tuzla-Banovići ukupne dužine 210 km (remont pruge Brčko-Tuzla-Banovići dužine 95 km, sanacija nužnih dijelova, elektrifikacija, osiguranje, telekomunikacije). Vrijednost projekta je 100 miliona Eur, od čega za Federaciju 65 miliona Eur. Ovaj projekat se planira unijeti u novi Investicioni ciklus obnove i razvoja željeznica	+			
- Nastavak realizacije Projekta obnove elektrifikacije Unske pruge vrijednosti 10 miliona Eur	+			
- Projekat izgradnje informaciono telekomunikacione mreže na postojećoj željezničkoj infrastrukturi vrijedan 40 miliona Eur (realizovaće Željeznice Federacije BiH)	+			
- Obnova voznog parka - teretnih i putničkih vagona i lokomotiva: Planira se povoljnim sredstvima kupiti 1.000 novih teretnih vagona vrijednosti 100 miliona Eur. Od toga za Željeznice Federacije 700 vagona vrijednosti 70 miliona Eur. Period realizacije projekta je 2010-2014. godine, Osnova za ovaj projekat su razgovori sa Vladom Portugala, kao i aktivnosti Uprave Željeznica Federacije na modelu rješavanja ovog pitanja	+			
- Projekat nabavke 9 novih nagibnih putničkih vozova za Željeznice Federacije „Talga 7“ velikih brzina realizuje se u periodu 2007-2011.godine. Vrijednost projekta je 67,7 miliona Eur i njegovom realizacijom se planira obnoviti međunarodni putnički saobraćaj	+			
- Priprema novog projekta nabavke teretnih vagona				
- Priprema nabavke novih lokomotiva				
- Unošenje investicija iz Projekta I i II „Obnova željeznica u BiH“ u državni capital				

- Projekat modernizacije 14 elektro lokomotiva je skoro izvršen jer je 13 lokomotiva je modernizovano	+			
- Projekat rekonstrukcije 18 dizel lokomotiva Željeznica Federacije vrijednosti 18 miliona Eur realizuje se u periodu 2008-2011.godine, do danas su rekonstruisane 4 lokomotive	+			
- Projekat obnove lokomotivskog parka Željeznica Federacije započeće studijom izvodljivosti čijoj izradi će se pristupiti 2011. godine	+			
- Početak realizacije dugoročnog Projekta povećanja sigurnosti na željeznici sa posebnim akcentom na putne prelaze. Vrijednost projekta je 40 miliona KM u periodu 2012-2020.godine	+	+		
- Realizacija projekta obilježavanje plovnog puta rijeke Save (obje obale) od 211 do 343 i lijeve obale Save od 178 do 211. kilometra i rijeke Une od 5 do 15 riječnog kilometra, (nosilac aktivnosti Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u saradnji sa Ministarstvom komunikacija i transporta BiH, Ministarstvom saobraćaja i veza RS i Vladom Brčko Distrikta)	+			
- Izrada studije za zaštitu okoline za idejni projekat „Uređenje savskog plovnog puta i određivanje regulacijske linije Save od Račinovaca do Siska koji se finansira preko fonda EU „IPA“, (nosilac aktivnosti Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u saradnji sa Ministarstvom komunikacija i transporta BiH, Ministarstvom spoljne trgovine i ekonomskih odnosa sa inostranstvom, entitetskim ministarstvima za zaštitu okoline, Ministarstvom mora, prometa i poduzetništva Hrvatske i Savskom komisijom)	+			
- Izrada Glavnog projekta za uređenje plovnog puta rijeke Save i određivanje regulacione linije Save od Račinovaca do Siska, (nosilac aktivnosti Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u saradnji sa Ministarstvom komunikacija i transporta BiH i Ministarstvom mora, prometa i poduzetništva Hrvatske)	+			
- Priprema Projekta modernizacije plovnog puta rijeke Save od ušća (Beograd) do Brčkog na Vb kategoriju, vrijednog 1,6 miliona Eur (nosilac aktivnosti Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u saradnji sa Ministarstvom komunikacija i transporta BiH i Ministarstvom saobraćaja i veza RS i Vladom Brčko, i Svjetskom Bankom). Izvedbena vrijednost projekta je 40 miliona Eur	+			
- Deminiranje lijeve obale rijeke Save za potrebe realizacije projekta „Modernizacija plovnog puta rijeke Save od Beograda do Siska“ finansirana od strane IPA fonda u iznosu od 4 miliona Eura. (nosilac aktivnosti Federalno ministarstvo prometa i komunikacija u saradnji sa MACC BiH, Ministarstvom komunikacija i transporta BiH, Ministarstvo saobraćaja i veza RS i Vladom Brčko Distrikta, Ministarstvom mora, prometa i poduzetništva Hrvatske, Savskom komisijom i Ministarstvo saobraćaja i infrastrukture Srbije)	+			
- Kontrola i praćenje implementacije, te okončanje projekata iz Programa investiranja sredstava prikupljenih izdavanjem GSM licence za 2008. godinu i dijela sredstava za 2009. godinu („Službene novine Federacije BiH“, broj 36/10) - 115 projekata	+			
- Kontrola i praćenje implementacije, te okončanje implementacija	+			

projekata iz Liste odobrenih projekata finansirane iz sredstava prikupljenih izdavanjem GSM licence za 2009. godinu i dijela sredstava za 2010. godinu i uprihodovanih kamata („Službene novine FBiH“, broj 64/10) - 115 projekata				
- Kontrola i praćenje implementacije, te okončanje implementacije projekata iz Programa investiranja sredstava prikupljenih izdavanjem GSM licence za 2010.godinu („Službene novine Federacije BiH“,broj 11 /11) - 55 projekata	+			
- Završetak praćenja implementacije projekata iz Programa „Kapitalni grant kantonima – Podrška Vlade Federacije Bosne i Hercegovine rekonstrukciji regionalnih i lokalnih cesta“ utvrđenih budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2008. godinu (81 projekat u iznosu od 9.500.000,00 KM)	+			
- Finalizacija, primjena i evaluacija podzakonskog akta- uputstva za identifikaciju, izradu i implementaciju investicionih programa i projekata Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, kao i implementacija i kontrola učinaka provedbe akta	+			
- Ažuriranje aplikacija projekata u cilju iznalaženja sredstava za realizaciju projekata (IPA , ORIO i drugi fondovi), kao i učešće u kontroli implementacije takvih projekata	+			
- Nastavak rada na pripremi i realizaciji pomorske orijentacije Bosne i Hercegovine zajedno sa Ministarstvom komunikacija i transporta BiH sa ostvarivanjem osnovnih zadataka: (1). Izrada dokumenata Pomorske strategije BiH koja bi bila usvojena od oba doma Parlamenta BiH, (2). donošenje pomorskog zakonodavstva, (3) osnivanje Pomorske agencije BiH i drugih institucija pomorske vlasti, uključujući Registar brodova i (4) osnivanje nacionalne flote BiH	+			
- Implementirati Projekat EU „Pružanje tehničke pomoći nadležnim organima za željeznice u željezničkom sektoru BiH u procesu harmonizacije propisa za održavanje željezničke infrastrukture i mobilnih kapaciteta sa Direktivama EU“, donošenjem propisa iz nadležnosti Federacije	+			
- Izrada prezentacionih materijala vezano za implementaciju projekata u cilju apliciranja za dobijanje vanbudžetskih sredstava i informisanja potencijalnih stranih i domaćih donatora (na bosanskom i engleskom jeziku)	+			
- Identifikacije i pomoć u formulisanju projekata u skladu sa specifičnim zahtjevima potencijalnih donatora i/ili kreditora po metodologiji međunarodnih finansijskih institucija, revizija i davanje saglasnosti na projekte, te kontrola i sudjelovanje u istima (Svjetska banka, EBRD, EIB, EU, Japan - JICA, Kuvajt, Saudijska Arabija i drugi)				
- Preduzimanje aktivnosti vezano za centralizaciju prijema, evaluacije, odabira, implementacije i monitoringa realizacije projekata u sektoru (shodno algoritmu kolanja informacija)				
- Koordinacija implementacije strateških projekata sa relevantnim vlastima Federacije, kantonima i općinama u praćenju implementacije projekata iz nadležnosti Ministarstva				
- Saradnja sa Jedinicom za upravljanje i koordinaciju sredstava za razvoj Federalnog ministarstva finansija-financija				
- Podstaci pripreme za izgradnju željezničke pruge na Jadransko-				

Jonskom koridoru koja ima regionalni i širi evropski značaj, a obuhvatila bi Hrvatsku, BiH, Crnu Goru, Kosovo, Albaniju i Grčku				
<ul style="list-style-type: none"> - Razvojni projekti cestovne infrastrukture: <ul style="list-style-type: none"> - Autocesta na Koridoru Vc; - Autocesta Orašje – Tuzla; - Sarajevska obilaznica; - Brza cesta Lašva – Donji Vakuf-Bihać-granica RH; - Brza cesta Donji Vakuf – Livno –granica RH; - Brza cesta Mostar-Široki Brijeg –Grude-granica RH; - Dionica Jadransko-jonske autoceste kroz BiH; - Brza cesta Sarajevo –Goražde-granicaCG/SRB; - M - 4.....Doboj – Tuzla; - M - 18.....Tuzla – Sarajevo; - M - 17.3.....Neum – Stolac; - M – 14.....Bihać – Bosanska Krupa. - Ostali projekti : <ul style="list-style-type: none"> - Program „Rehabilitacija cesta u Federaciji BiH“; - Projekti rekonstrukcije i izgradnje; - Projekti obilaznica gradova; - Projekti poboljšanja sigurnosti saobraćaja; 				
- Izveštaji o radu JP Ceste Federacije BiH po godinama				
- Izveštaj o radu JP Autoceste Federacije po godinama				
- Izveštaj o poslovanju Željeznica Federacije BiH u 2010.godini	+			
- Izveštaj o poslovanju Bosansko Hercegovačke Željezničke Javne Korporacije za 2010. godinu	+			
- Preliminarni izvještaj o poslovanju privrednih subjekata koja su u resornoj nadležnosti Ministarstva (BH Telecom d.d. Sarajevo, Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, BH Pošta d.o.o. Sarajevo, Hrvatska pošta d.o.o. Mostar, B&H Airlines d.o.o. Sarajevo i Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo)	+	+	+	+
- Konačan izvještaj o izvršenju plana poslovanja privrednih subjekata koja su u resornoj nadležnosti Ministarstva (BH Telecom d.d. Sarajevo, Hrvatske telekomunikacije d.d. Mostar, BH Pošta d.o.o. Sarajevo, Hrvatska pošta d.o.o. Mostar, B&H Airlines d.o.o. Sarajevo i Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo)	+	+	+	+
- Izrada tromjesečnih izvještaja za Federalno ministarstvo finansija/financija o implementaciji projekata iz Programa „Kapitalni grant kantonima – Podrška Vlade Federacije Bosne i Hercegovine rekonstrukciji regionalnih i lokalnih cesta“ utvrđenih budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za 2008. g.	+			
- Izrada tromjesečnih izvještaja sa Zaključcima i Odlukama o prijenosu okončanih projekata za Vladu Federacije BiH o implementaciji projekata iz Programa Investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence 2008. i 2009. g. za Federaciju Bosne i Hercegovine	+			
- Izrada tromjesečnih periodičnih izvještaja sa zaključcima i odlukama o prijenosu okončanih projekata za Vladu Federacije BiH o implementaciji projekata iz Liste projekata finansirane iz sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence 2009. i 2010. g. za Federaciju Bosne i Hercegovine	+			

- Priprema periodičnih izvještaja o implementaciji projekata iz nadležnosti Ministarstva na osnovu metodologije koju utvrdi Federalno ministarstvo finansija-financija (IP obrasci) i/ili međunarodne finansijske institucije i donatori	+			
- Izrada baza podataka i izvještaja o raspodjeli bilateralnih dozvola prijevoznicima	+	+	+	+
- Izrada baza podataka i izvještaja o izrađenim karticama za digitalne tahografe	+	+	+	+
- Izrada baze podataka i izvještaja o kategorisanim autobusnim stanicama	+	+	+	+
- Izrada baze podataka i izvještaja o stanicama tehničkih pregleda	+	+	+	+
- Izrada baze podataka i izvještaja o radionicama za tahografe	+	+	+	+
- Izrada baze podataka i izvještaja o izdatim licencama za međunarodni cestovni i prijevoz	+	+	+	+
- Izrada baze podataka i izvještaja o izdatim licencama za unutarnji cestovni prijevoz	+	+	+	+
- Vođenje i ažuriranje Registra redova vožnje federalnih autobusnih linija	+	+	+	+
- Uspostava funkcije kontrole implementacije investiciono-razvojnih projekata putem analize i evaluacije izvještaja o implementaciji projekata podnesenih od strane Javnih preduzeća iz oblasti prometa i komunikacija. Podnošenje tromjesečnih izvještaja Vladi Federacije BiH i Federalnom ministarstvu finansija/financija	+			
- Izrada kvartalnih izvještaja o implementaciji razvojno-investicionih projekata i dostavljanje istih nadležnim institucijama, Vladi FBiH, Federalnom ministarstvu finansija/financija i dr.				
- Analiza mjesečnih izvještaja JP Cesta F BiH o rješavanju po zahtjevima po svim vidovima prenešenih javnih ovlaštenja upravnom postupku	+	+	+	+
- Analiza mjesečnih izvještaja dostavljenih od strane Federalne Uprave za inspekcijske poslove- inspekcija za ceste	+	+	+	+
- Analiza izvještaja službe "Pomoć-informacije" (SPI) na javnim cestama u Federacije BiH (BIHAMK-Sarajevo i AAMK –Mostar)	+	+	+	+
- Analiza postojećih zakonskih rješenja iz oblasti telekomunikacija, pošta, informacionih i komunikacionih tehnologija, te njihovo prilagođavanje novonastalim zahtjevima tržišta				
- Informacija o sprovođenju Zakona o finansijskoj konsolidaciji Javnog preduzeća Željeznice Federacije BiH za period 1.1.2008. do 31.12.2012. godine	+			
- Informacija Vladi Federacije BiH o finansijskom izvještaju stručne institucije iz oblasti rada stanica tehničkog pregleda vozila	+			
- Informacija o utrošku sredstava Budžeta Federacije za I-XII 2010.godine namijenjenih finansiranju sektora željeznica	+			
- Informacija o aktualnom stanju implementacije Strategije upravljanja zračnim prostorom BiH (ATM strategije BiH)	+			
- Informacija o sigurnosti željezničkog saobraćaja u 2010. godini	+			
- Informacija o utrošku sredstava Budžeta Federacije za I-VI 2011.godine namijenjenih finansiranju sektora željeznica	+			
- Informacija o realizaciji Projekta „Obnova željeznica u Bosni i Hercegovini II“ putem kredita EBRD i EIB (obrađivač informacije PIU BHŽJK, predlagač prema Vladi: Federalno ministarstvo prometa i komunikacija)	+			

- Pokretanje Zavoda za IKT u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH V.broj :854/2011 od 24.08.2011.g i Akcionim planom 1 Strategije reforme javne uprave	+	+		
- Pokretanje i realizacija Projekta Fe-uprava na osnovu Odluke Vlade F BiH V.broj:864/2011 od 24.08.2011.g	+	+	+	+
- Informacija o realizaciji utroška sredstava iz tekućeg transfera za potrebe unapređenja tehničke opremljenosti RTV Federacije BiH	+			
- Informacija o realizaciji Plana poštanske mreže Federacije BiH (kontinuirano po centrima pošta Federacije BiH)	+			
- Informacija o Licenciranim firmama za pružanje poštanskih usluga	+			

FEDERALNO MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sjemenu i sadnom materijalu poljoprivrednog bilja - prijedlog	+			
- Zakon o vinu Federacije Bosne i Hercegovine Nacrt - Prijedlog	+			
- Zakon o stočarstvu - Prijedlog	+			
- Zakon o šumama - Prijedlog	+			
- Zakon o veterinarstvu u FBiH – Nacrt - Prijedlog	+	+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu - Nacrt		+		
- Zakon o poljoprivrednim savjetodavnim službama – Prijedlog		+		
- Zakon o organskoj poljoprivredi - Prijedlog		+		
- Zakon o zaštiti zdravlja bilja u FBiH		+		
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o slatkovodnom ribarstvu – Nacrt - Prijedlog		+		
- Zakon o morskome ribarstvu u FBiH			+	
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u FBiH			+	
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu u FBiH Nacrt - Prijedlog			+	
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vodama Nacrt - Prijedlog			+	
- Propis o sadržaju plana upravljanja vodama	+			
- Uredba o metodologiji za tipologiju i karakterizaciju vodnih tijela površinskih i podzemnih voda	+			
- Aktivnosti na pripremi i donošenju propisa o граниčnim vrijednostima zagađujućih i opasnih materija u otpadnim vodama, uključujući i prioritetne materije, odredba člana 55. stav 1. Zakona o vodama	+			
- Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Podsticaj za poljoprivredu“ utvrđenih Budžetom FBiH	+	+	+	+
- Odluka o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Transfer za veterinarstvo“ utvrđenog Budžetom FBiH	+	+	+	+
- Odluka o usvajanju programa utroška sredstava sa kriterijima	+	+	+	+

raspodjele sredstava „Grant za vodoprivredu” utvrđenog Budžetom FBiH				
- Odluka o usvajanju programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Poticaj za šumarstvo” utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine	+	+	+	+
- Odluke o davanju saglasnosti na Sporazume o sticanju prava vlasništva i Odluke o davanju saglasnosti za prenos prava vlasništva na nekretninama u oblasti šumarstva;	+	+	+	+
- Odluka o ustanovljenju posebnih lovišta u Federaciji BiH	+			
- Odluke o imenovanju UO-a i NO –a Agencija za vodna područja	+			
- Odluke o davanju saglasnosti Vlade FBiH na Okvirne planove Agencija za vodna područja	+			
INFORMATIVNO-ANALITIČKI DIO				
- Strategija upravljanja vodama Federacije BiH	+			
- Srednjoročna strategija pružanja savjetodavnih usluga u poljoprivredi 2011-2015 godina	+			
- Strategija ruralnog razvoja Federacije BiH	+			
- Strategija upravljanja/gospodarenja poljoprivrednim zemljištem 2011 – 2015.	+			
- Program okrupnjavanja zemljišnih posjeda u Federaciji BiH 2010 -2020 godina	+			
- Program navodnjavanja zemljišnih posjeda u Federaciji BiH 2010 -2020 godina	+			
- Šumarski program Federacije BiH		+	+	+
- Strategija razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH 2013-2017. godina		+		
- Izveštaj o stanju poljoprivrede u 2010. godini - ZELENI	+			
- Izveštaj i analiza realizacije Programa utroška sredstava «Podsticaj za poljoprivredu» utvrđenih Budžetom Federacije BiH;	+	+	+	+
- Izveštaj i analiza realizacije Programa utroška sredstava „Transfer za veterinarstvo” utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine	+	+	+	+
- Izveštaj i analiza realizacije Programa utroška sredstava Grant za vodoprivredu” utvrđenog Budžetom FBiH	+	+	+	+
- Izveštaj i analiza realizacije Programa utroška sredstava „Podsticaj za šumarstvo” utvrđenog Budžetom Federacije Bosne i Hercegovine	+	+	+	+
- Godišnji Izveštaj o radu i realizaciji projekata iz oblasti ruralnog finansiranja, poljoprivrede i šumarstva koje implementiraju Ured za koordinaciju projekata razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja (PCU) i Ured za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi (PIU)	+	+	+	+
- Informacije o stanju u prehrambenoj industriji u Federaciji BiH sa pregledom uvoza i izvoza u FBiH	+	+	+	+
- Informacija o epizootiološkoj situaciji i provođenju Programa suzbijanja kontrole brucelouze ovaca i koza u Federaciji B i H u periodu 2010-2016 godine”	+	+	+	+
- Informacija o šumarstvu u Federaciji BiH - gospodarenje	+	+	+	+

šumama u prethodnoj godini i planovi gospodarenja šumama za narednu godinu				
- Izvještaj o poslovanju privrednih društava iz oblasti prehrambene i duhanske industrije u kojima Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva ostvaruje upravljačka prava na osnovu državnog kapitala.	+	+	+	+
- Informacija o implementaciji infrastrukturnih projekata u oblasti voda koji se finansiraju iz stranih izvora, sa prijedlozima zaključaka	+	+	+	+
- Informacija o potrebi formiranja Federalne Agencije za plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.	+			
- Informacija o raspodjeli i korištenju sredstava iz Zakona o vodama i stepena naplate sredstava po osnovu opće i posebnih vodnih naknada sa prijedlogom zaključaka	+			
- Akcioni plan mjera za period 2011.-2014. godine za dostizanje ciljeva Strategije ravljanja vodama Federacije BiH 2010-2022. godine, sa sa finansijskom procjenom i prijedlogom nosioca izvršenja na svim nivoima vlasti u FBiH.	+			
- Informacija o implementaciji infrastrukturnih projekata u oblasti voda koji se finansiraju iz stranih izvora, sa prijedlozima zaključaka	+			
- Projekt WB „Poljoprivreda i ruralni razvoj“ – ARDP	+	+	+	
- Projekat razvoja stočarstva i ruralno financiranje	+	+	+	
- IFAD projekt Pобољšanja životnih uvjeta na selu	+	+	+	
- Projekat: „Jačanje i harmonizacija informacionih sistema u poljoprivrednom i ruralnom sektoru BiH“ – FADN – Mreža računovodstvenih podataka farmi i GIS.	+	+		
- Projekat 3P- BHRD „Jačanje kapaciteta za programiranje ruralnog razvoja“	+	+		
- Projekat „Navodnjavanja Federacije BiH 2010-2015. godina “ (5 pilot projekata)	+			+
- Projekat pripravnosti u slučaju ptičije gripe	+	+		
- Provođenje Programa suzbijanja kontrole brucelouze ovaca i koza u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu 2010-2016.godine	+	+	+	+
- Monitoring patogena peradi	+			
- Diferencijalna dijagnostika patologije pobačaja domaćih i divljih preživara u FBiH	+			
- Projekat EIB - Vodosnabdijevanje i sanitacija u Federaciji BiH		+	+	+
- Projekat GEF - Zaštita kvaliteta voda u BiH	+	+	+	+
- Projekat IPA - Podrška politici voda u BiH	+			
- Projekat IPA - Podrška implementaciji IPPC Direktive EU u BiH		+		
- Projekat GEF - Upravljanje slivom Neretve i Trebišnjice			+	
- Projekat osiguranje pristupa vodosnabdijevanju kroz implementaciju, razvoj i infrastrukturu u BiH (MDGIF) – UNDP Projekat			+	
- DABLAS, EC Projekt izrade prioritete liste projekata sanitacije na području sliva rijeke Save, vodiča za pred-procjenу projekata postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i vodiča za izradu RBM planova.	+			

- DIKTAS, GEF Projekt održivog korišćenje vodenih sistema (akvifera) Dinarskog karsta	+	+	+	+
- UNECE Projekt izrade EPR2 (Izveštaj o „Drugom pregledu stanja okoliša u BiH“), a vezano za institucionalni okvir stanja okoliša u BiH. Draft Izveštaj završen i očekuje se njegova verifikacija u 2011. godini	+			
- Inventura šuma na velikim površinama u Bosni i Hercegovini		+		
- Razvoj informacijskoga sustava za gospodarenje šumama na temelju GIS-a	+	+	+	+
- Implementacija Akcijskog plana za uvođenje gender odgovornih budžeta u Federaciji BiH u pilot oblasti «Rad i zapošljavanje» 2010-2012"		+		

FEDERALNO MINISTARSTVO TRGOVINE

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Usklađivanje Zakona o slobodnim zonama u FBiH sa Zakonom o slobodnim zonama BiH				
INFORMATIVNO – ANALITIČKI DIO				
- Program za zaštitu potrošača u FBiH				
- Analiza i izvještaj o uvozu i prometu naftnih derivata	+ mjes.	+	+	+
- Informacija iz oblasti praćenja kretanja cijena životnih namirnica	+ mjes.	+	+	+
- Informacija o poslovanju slobodnih zona u FBiH	+	+	+	+

FEDERALNO MINISTARSTVO RAZVOJA PODUZETNIŠTVA I OBRTA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Prednacrt Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva	+			
- Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima	+			
- Prijedlog Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva		+		
- Izmjene i dopune Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima			+	
- Prijedlog Pravilnika o postupcima o provedbi Programa razvoja malog gospodarstva	+			
- Prijedlog Pravilnika o minimalnim tehničkim i drugim uvjetima za obavljanje obrtničkih srodnih djelatnosti	+			
- Izmjene i dopune pod zakonskih akata koji proizlaze iz Zakona o obrtu i srodnim djelatnostima	+	+	+	+
- Prijedlog Odluka o usvajanju programa utroška sredstava s kriterijima raspodjele sredstava	+	+	+	+
- Poduzimanje inicijative za promjenu zakonskog okvira iz okvira nadležnosti drugih institucija koji direktno utiču na sektor MSP-a, kao i za promjenu legislative u skladu sa zahtjevima EU	+	+	+	+
INFORMATIVNO-ANALITIČKI DIO				

- Izvješće o utrošku dodijeljenih sredstava	+	+	+	+
- Izvješće o efektima i utrošku dodijeljenih sredstava	+	+	+	+
- Izvješće o implementaciji Akcijskog plana za realizaciju projekta „Razvoj malog i srednjeg poduzetništva u Federaciji BiH“	+	+	+	+
- Informacija o provođenju Akcijskog plana mjera zaštite tradicionalnih i starih obrta	+	+	+	+
- Informacije o praćenju poslovnog ambijenta za sektor MSP-a	+	+	+	+
- Informacije o stanju poduzetničke infrastrukture u Federaciji BiH	+	+	+	+
- Informacije o finansijskoj podršci sektoru MSP-ija u FBiH	+	+	+	+
- Informacije o aktivnostima vezanim za promociju poduzetništva u Federaciji BiH	+	+	+	+
- Informacija o stanju o Informacionom sustava Obrtnog registra	+	+	+	+
- Informacija o stanju Informacijskog sustava Registra MSP-a u FBiH	+	+	+	+
- Implementacija Akcijskog plana za uvođenje gender odogovornih budžeta u Federaciji BiH u pilot oblasti «Rad i zapošljavanje» 2010-2012"		+		

FEDERALNO MINISTARSTVO PROSTORNOG UREĐENJA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo, implementacija Presude Ustavnog suda FBiH	+			
- Odluke o pristupanju izradi regulacionih planova: (Regulacionog plana „Historijskog gradskog područja Jajce“ za period 2010. do 2020. godine, Regulacionog plana „Historijskog gradskog područja Blagaj“ za period 2011. do 2021. godine.)	+			
- Odluke o usvajanju pojedinih faza prostornih i regulacionih planova:				
- Prostorna osnove Prostornog plana Federacije Bosne i Hercegovine za period 2008. – 2028. godine,	+			
- Urbanistička osnova Regulacionog plana „Historijskog gradskog područja Počitelj“ za period 2008. – 2018. godine,	+			
- Urbanistička osnova Regulacionog plana „Historijskog gradskog područja Jajce“ za period 2010.– 2020.godine,				
- Prostornog plana Federacije BiH za period 2008. do 2028. godine,	+	+		
- Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine „Sliv rijeke Une“ za period 2007. – 2027. godine,		+		
- Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine „Autocesta na koridoru Vc“ za period 2008. –2028. godine,		+		
- Regulacionog plana „Historijskog gradskog područja Počitelj“ za period 2008. – 2018. godine,		+		
- Regulacionog plana „Historijskog gradskog područja Jajce“ za period 2010.– 2020.godine,		+		
- Urbanističke osnove Regulacionog plana „Historijskog		+		

- Jedinствена baza podataka „Izrada Izvještaja o unesenim podacima u Jedinствeni informacioni sistem”	+	+	+	+
- Obnova nacionalnih spomenika	+	+	+	+
- Izrada Mjera za unapređenje uspostave i održavanja Jedinственоg informacionog sistema (periodično)	+	+	+	+
- Uspostava i održavanje Jedinственоg informacionog sistema usklađenog sa Europskom Direktivom 2007/2/EC Europskog parlamenta i Komisije od 14. marta 2007. godine – INSPIRE	+	+	+	+
- Izvještaj o stanju u prostoru sa analizom provođenja Prostornog plana Federacije BiH za period 2008. do 2028. godine, sa ocjenom provedbenih mjera				+
- Izvještaj o stanju u prostoru sa analizom provođenja Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH „Sliv rijeke Une“ za period 2007.do 2027.godine sa ocjenom provedbenih mjera				+
- Izvještaj o stanju u prostoru sa analizom provođenja Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH „Autocesta na koridor Vc“ za period 2008. do 2028. g.				+
- Izvještaj o stanju u prostoru sa analizom Provođenja plana „Historijskog gradskog područja Mostar“ za period 2007. – 2017. godine				+
- Izvještaj o stanju u prostoru sa analizom provođenja plana „Historijskog gradskog područja Počitelj“ za period 2008. – 2018. godine				+
- Izvještaj o stanju u prostoru sa analizom provođenja plana „Historijskog gradskog područja Jajce“ za period 2010. – 2020. godine				+
- Izvještaj o stanju u prostoru sa analizom provođenja plana „Historijskog gradskog područja Blagaj“ za period 2011. – 2021. godine				+
- Prijedlog Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Federacije BiH				+
- Prijedlog Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH „Sliv rijeke Une“ za period 2007.do 2027.godine				+
- Prijedlog Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH „Autocesta na koridoru Vc“ za period 2008.do 2028.godine				+

FEDERALNO MINISTARSTVO OKOLIŠA I TURIZMA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
OKOLIŠ				
NORMATIVNI DIO				
- Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša i njegovih provedbenih propisa koji će započeti nakon analize rezultata IPA Safage projekta	+	+	+	+
- Donošenje provedbenih propisa u skladu sa Zakonom o NP UNA		+	+	+
- Donijeti Pravilnik o uspostavi sistema za ambalažu i ambalažni	+	+	+	+

otpad				
- Na osnovu Zakona o upravljanju otpadom (Sl. novine br.33/03 i 72/09) nastaviti aktivnosti na donošenju i drugih provedbenih propisa i njihovom provođenju.	+	+	+	+
- Donošenje provedbenih propisa i njihovo provođenje u skladu sa Zakonom o zaštiti zraka i Zakonom o izmjenama Zakona o zaštiti zraka	+	+	+	+
- Donošenje Uredbe o graničnim vrijednostima zagađujućih materija u otpadnim vodama i drugim zahtjevima u vezi sa ispuštanjem otpadnih voda u kanalizacione sisteme i okoliš.	+			
- Izrada novog Zakona o zaštiti prirode - Prednacrt	+			
- Uredba o vrstama i iznosima naknada, kriterijima i mjerilima za utvrđivanje posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon (član 21. stav 1 Zakona, a u vezi sa članom 18. Zakona).	+			
- Uredba o vrstama i iznosima naknada, kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade zagađivača okoliša (član 21. stav 1 Zakona, a u vezi sa članom 18. Zakona).	+			
- Uredba o kriterijima za oslobađanje od plaćanja ili olakšicama obveznika plaćanja naknada (član 21. stav 1. Zakona, a u vezi sa članom 18. Zakona).		+		
- Usvajanje i provođenje Zakona o zaštiti od buke	+			
INFORMATIVNO ANALITIČKI DIO				
- Provođenje Akcionog plana Federalne strategije zaštite okoliša (2008-2018) u skladu s raspoloživim sredstvima u Budžetu Federacije BiH, Fondu za zaštitu okoliša FBiH i drugim izvorima (EU IPA; GEF; Svjetska Banka; UNEP i dr.).	+	+	+	+
- Provođenje Pravilnika o donošenju najboljih raspoloživih tehnika kojima se postižu standardi kvaliteta okoliša. Izrada tehničkih uputstava za najbolje raspoložive tehnike prema Pravilniku, raspoloživim sredstvima u budžetu i u skladu sa realizacijom IPA projekta.	+	+	+	+
- Usvajanje i provođenje Plana upravljanja NP Una.	+			
- Koordinacija aktivnosti sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja vezano za izradu Prostornog plana područja posebnih obilježja za NP Una.	+	+	+	+
- Aktivnosti na uspostavi nacionalnih parkova u FBiH i drugih zaštićenih područja - Nacionalni park „ Igman, Bjelašnica, Treskavica i kanjon rijeke Rakitnice “. - Nacionalni park Prenj, Čvrsnica, Čabulja i Vran. - Područje posebnog obilježja od značaja za Federaciju BiH "Vranica		+	+	+
- Izrada crvenih listi	+	+	+	+
- Provođenje Uredbe Natura 2000 - zaštićena područja u Evropi- usvojila Vlada Federacije BiH na 12. sjednici održanoj 29.06.2011. godine	+	+	+	+
- Usvajanje i provođenje Plana upravljanja otpadom u Federaciji BiH	+	+	+	+
- Prostorni plan Federacije BiH.U toku su aktivnosti na izradi prostorno-planskih osnova, gdje se treba zvanično staviti na raspolaganje sva dokumentacija od Federalne strategije zaštite okoliša.	+			

- Monitoring napretka usklađenosti okolišnih propisa u Federaciji BiH, sa okolišnim propisima u Evropskoj uniji (direktive i regulative), Evropska unija, će nastaviti petu godinu zaredom projekt monitoringa napretka usklađenosti okolišnih propisa u Bosni i Hercegovini, sa okolišnim propisima u Evropskoj uniji, u okviru kojeg se provodi detaljna analiza 40 okolišnih direktiva i uredbi Evropske unije.	+	+	+	+
- Učešće u radu međunarodnih skupova iz oblasti zaštite okoliša, koji proizlaze iz obaveza prema različitim konvencijama i protokolima i drugoj međunarodnoj suradnji BiH	+	+	+	+
- Učešće u Implementaciji međunarodnog GEF projekta (BiH i Hrvatska) «Integralno upravljanje ekosistemima u slivnim područjima rijeka Neretve i Trebišnjice»	+	+		
- Uspostava državnih mehanizama u cilju olakšanja naučne i tehničke saradnje u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti	+	+	+	+
- Izrada petog Nacionalnog izvještaja za Konvenciju o biološkoj raznolikosti	+	+	+	+
- Izrada drugog Nacionalnog izvještaja za Protokol o biološkoj sigurnosti	+			
- Provođenje projekta Dinaric arch	+	+	+	+
- Kategorizacija tipova staništa	+			
- Uspostava federalne mreže automatskih monitoring stanica	+	+	+	+
- Izrada uputstva o metodologiji pripreme CDM projekata	+	+	+	+
- Projekat „Upravljanja čvrstim otpadom“ II faza	+	+	+	+
- Studija za opasni otpad	+	+	+	+
- Projekat „Zaštićena šumska i planinska područja“ planirane su aktivnosti po slijedećim lokalitetima: 1. Nacionalni park UNA; 2. Nacionalni park Igman – Bjelašnica, Treskavica, Visočica; 3. zaštićena oblast PP Blidinje i Prenj.	+	+	+	
- IPA 2008. Dobijen je projekat od strane EC iz IPA pristupnih sredstava sa kojim će se pripremiti 6 potrebnih studija za izbor lokacija iz studija izvidljivosti iz budućih regionalnih deponija	+	+		
- IPA 2010. predloženi prijedlozi projekata za IPA 2010. su prihvaćeni za finansiranje.	+	+		
- IPA 2011-2013 predloženi projekti su: sanacija deponijana području općina Neum, „Krivodol“ Bosanska Krupa, „Banovići# - Srebrenik; proširenje deponije Sarajevo		+	+	+
- Projekt sanacije korita i slapišta rijeke Trebižat	+	+		
- Projekat Trajna zaštita Počitelja	+	+		
- Projekat Jajce sanacija korita rijeke Plive	+	+		
- Projekat sanacije mlinica na rijekama u FBiH				

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
TURIZAM				
NORMATIVNI DIO				
- Dopuna Strategije razvoja turizma u Federaciji BiH	+			
- Prednacrt, nacrt i prijedlog Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji BiH	+	+		
- Izmjene i dopune Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i Zakona o turističkoj djelatnosti	+	+		

- Izrada podzakonskih akata koji proizilaze iz Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o turističkoj djelatnosti i Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji BiH.		+	+	
- Usklađivanje Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o turističkoj djelatnosti i Zakona o turističkim zajednicama i promicanju turizma u Federaciji BiH i podzakonskih akata koji proizilaze iz ovih zakona, sa propisima Europske unije		+	+	
INFORMATIVNO - ANALITIČKI DIO				
- Provođenje Akcijskog plana Strategije razvoja turizma u Federaciji Bosne i Hercegovine u skladu sa raspoloživim sredstvima u Budžetu Federacije BiH i ostalim finansijerima planiranih Strategijom razvoja turizma u Federaciji BiH.		+	+	+
- Izrada programa podsticaja za razvoj turizma u Federaciji BiH	+	+	+	+
- Priručnik za polaganje stručnog ispita za voditelja poslovne putničke agencije.	+	+		
OSTALI POSLOVI				
- Organiziranje polaganja stručnog ispita za voditelja poslovne putničke agencije za područje Federacije BiH	+	+	+	+
- Organiziranje polaganja stručnog ispita za turističke vodiče za područje Federacije		+	+	+

FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o radu	+	+		
- Zakon o štrajku				+
- Zakon o zapošljavanju stranaca	+	+		
- Zakon o posredovanju u zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti		+	+	
- Zakon o matičnoj evidenciji o osiguranicima, obveznicima uplate doprinosa i korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju	+	+		
- Novi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju			+	+
- Novi Zakon o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja			+	+
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnivanju instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja	+	+	+	
- Prijedlog Zakona o zaštiti porodica s djecom		+	+	+
- Prijedlog Zakona o osnovama socijalne zaštite i minimuma socijalne sigurnosti u FBiH		+	+	+
- Zakon o socijalnim uslugama u FBiH				+
- Zakon o organizacijama osoba sa invaliditetom u FBiH		+		
- Zakon o temeljnim novčanim naknadama za podršku osobama sa invaliditetom u Federaciji BiH		+		
- Zakon o zaštiti civilnih žrtava rata FBiH			+	
- Zakon o izvršenju obaveza nastalih primjenom Zakona o	+			

osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom – u parlamentarnoj proceduri				
- Zakon o sigurnosti i zdravlju na radu	+	+		
- Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova		+	+	
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o preuzimanju prava i obaveza osnivača nad ustanovama socijalne zaštite u FBiH		+	+	+
- Učešće u izradi Zakona o povoljnijem penzionisanju	+	+		
- Izrada podzakonskih akata – pravilnika predviđenih Zakonom o matičnoj evidenciji o osiguranicima, obveznicima uplate doprinosa i korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja	+			
- Pravilnik o standardima u pogledu prostora opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika u ustanovama socijalne zaštite u FBiH		+	+	+
- Pravilnik o vršenju nadzora nad stručnim radom i pružanju stručne pomoći ustanovama socijalne zaštite u FBiH		+	+	+
- Metodološko upustvo za vršenje nadzora nad stručnim radom i pružanje stručne pomoći ustanovama socijalne zaštite u FBiH		+	+	+
- Odluke o izdvajanju novčanih sredstava koje će se naplaćivati u toku mjeseca oktobra u tekućoj godini na teritoriju FBiH za Dječiju nedelju		+	+	+
- Prijedlog programa obilježavanja Dječije nedelje u FBiH za tekuću godinu		+	+	+
INFORMATIVNO – ANALITIČKI POSLOVI				
- Aktivnosti na usvajanju konačnog teksta Strategije reforme penzionog i invalidskog osiguranja	+	+		
- Informacija sa prijedlogom zaključaka, koja se odnosi na izvršenje generalnih mjera naloženih Presudom Evropskog suda za ljudska prava u predmetu App no. 39462/03, Duško Karanović protiv Bosne i Hercegovine, novu Presudu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu App no. 5920/04 i 67396, Šekerović i Pašalić protiv Bosne i Hercegovine, kao i na nove činjenice o značajnoj izmjeni dosadašnje prakse i stava Ustavnog suda BiH, iznesenog u Odluci o dopustivosti i meritumu AP-759/08 od 09.02.2011. godine u predmetu Milan Vukić protiv Bosne i Hercegovine”.	+			
- “Informacija o sudskom postupku Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje protiv Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Vlade Federacije BiH, za naplatu duga od 180 miliona KM”	+			
- Priprema Priručnika za trening i edukaciju uposlenih u centrima za socijalni rad u FBiH za postupanje u slučajevima nasilja u porodici		+		
- Program utroška sredstava utvrđenih u Budžetu Vlade FBiH za transfere	+	+	+	+
- Izrada prijedloga Programa utroška sredstava utvrđenih u Budžetu Vlade FBiH za tekuću godinu		+	+	+
- Periodične informacije o kretanju plaća u FBiH				
- Analiza stanja primjene propisa o penzijskom i invalidskom osiguranju sa akcentom na Zakon o penzijskom i invalidskom osiguranju		+		

- Sačinjavanje informacija, analiza i izvještaja za potrebe Vlade i Parlamenta FBiH	+	+	+	+
---	---	---	---	---

FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA BORACA I INVALIDA ODBRAMBENO-OSLOBODILAČKOG RATA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Obnoviti inicijativu za izmjene i dopune Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave ("Službene novine FBiH," br.: 58/02.,19/03.,38/05.,2/06.,8/06.,61/06.) Cilj je dopuniti nadležnost Ministarstva po pitanju vojnih evidencija	+			
- Obnoviti inicijativu za izmjene i dopune Zakona o udruženjima i fondacijama („Službene novine Federacije BiH“ ,br. 45/02).	+			
- Zakon o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 82/09)- izmjene i dopune	+			
- Provođenje Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko invalidske zaštite (kontinuirano)				+
- Priprema teksta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br.:33/04.,56/05.,70/07. i 9/10.)	+			
- Priprema teksta Prijedloga Zakona o pravima na materijalno osiguranje demobilisanih boraca koji nisu korisnici penzije i nemaju druga sredstva za izdržavanje	+	+		
- Priprema teksta prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim pravima dobitnika najvećih ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj:70/05,61/06,9/10)	+			
- Pripreme radnog materijala jedinstvenog Zakona o pravima svih kategorija branilačkih populacija	Rok: nakon okončanja revizije			
- Učestvovati u izradi materijala Zakona o sticanju prava na prijevremeno i povoljnije penzionisanje pripadnika OS	Rok: zavisno od usvajanja Strategije reforme penzionog sistema			
- Izmjene i dopune Uredbe o prihodovnom cenzusu za korisnike prava po osnovu ratnih priznanja i odlikovanja („Službene novine Federacije BiH“, broj:25/10.) - Cilj: Usklađivanje sa Zakonom o načinu ostvarivanja ušteta u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj:50/09), odnosno usklađivanje sa matricom Svjetske banke i Stand by aranžmana	po potrebi			
- Podzakonski akti u skladu sa odredbom člana 17. Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 82/09) - izmjene i dopune: a) Pravilnik o formiranju i radu revizorskih timova za kontrolu i Revizorskog tima za koordinaciju ("Službene novine Federacije BiH", broj: 14/10.), b) Memorandum o saradnji u postupku korištenja podataka iz Arhiva ARBiH i Hrvatskog vjeća obrane, potpisan 22.06.2010.godine, c) Sporazum o saradnji u postupku	+			

medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja potpisan 20.01.2010.godine, d) Pravilnik o načinu i postupku vršenja revizije ("Službene novine Federacije BiH", broj: 14/10.)				
- Prijedlog Odluke o utvrđivanju osnovice i koeficijenta za određivanje visine mjesečnih primanja korisnika boračko-invalidske zaštite za 2011. godinu	+			
- Prijedlog odluke o utvrđivanju osnovice za određivanje visine mjesečnih novčanih primanja korisnika po osnovu primjene Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj:70/05.,61/06.,9/10.)	+			
- Izrada i donošenje novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji	+			
- Izrada teksta Pravilnika o registrovanju prava na gotovinske naknade pojedincima	+			
INFORMATIVNO-ANALITIČKI DIO				
- Izvještaj o radu Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata za 2010. godinu	+			
- Očitovanje na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskog poslovanja Ministarstva za 2010. godinu	+			
- Izvještaj o realizaciji preporuka iz Konačnog i Izvještaja o reviziji finansijskog poslovanja za 2010. godinu	+			
- Izvještavanje Parlamenta Federacije BiH, putem Vlade Federacije BiH o stanju u oblasti branilačko invalidske zaštite	+			
- Redovno izvještavanje Vlade Federacije BiH, a po potrebi i Parlamenta FBiH o stanju provođenja Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko invalidske zaštite ("Službene novine Federacije BiH", broj: 82/09.), Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br.: 33/04.,56/05.,70/07. i 9/10.) i Zakona o posebnim pravima dobitnika najvećih ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/05.,61/06.,9/10.)				kontinuirano
- Praćenje i analiza stanja u oblasti boračko-invalidske zaštite i predlaganje donošenja propisa kojima bi se poboljšao status i ostvarivanje prava branilačkih populacija po federalnim zakonima kao i iniciranje poboljšanja prava po kantonalnim propisima				kontinuirano
- Informacije o stanju provedbe Zakona o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite	+			
- Izrada Informacije o zaostalim obavezama Vlade Federacije BiH po Zakonu o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br. 61/06,27/08 i 32/08) koji je prestao da važi 01.05.2010.godine	+			
- Informacija o radu Fondacije za pružanje pomoći u rješavanju stambenih pitanja pripadnika branilačkih populacija za 2010 godinu i Program rada za 2011.godinu	+			
- Izrada informacije o provođenju Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br.:33/04,56/05,70/07 i 9/10)	+			

- Izrada informacije Uredbe o prihodovnom cenzusu za korisnike prava po osnovu ratnih priznanja i odlikovanja („Službene novine Federacije BiH“, broj 25/10)	+			
- Informacija o implementaciji Uredbe o preuzimanju prijašnjeg Federalnog ministarstva odbrane iz oblasti vođenja vojnih evidencija i upravnog postupka o pripadnosti oružanim snagama i okolnostima stradanja („Službene novine Federacije BiH“ broj:10/07), sa prijedlogom mjera	+			
- Izrada informacije o implementaciji Jedinственog registra pripadnika Oružanih snaga BiH i korisnika prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite i korisnika prava na povoljnije penzije	+			
OSTALE AKTIVNOSTI				
- Pomoć u radu udruženjima branilačke populacije na obilježavanju značajnih datuma i ličnosti odbrambeno-oslobodilačkog rata (pokretanje postupka u aprilu)	kontinuirano			
- Nabavka putničkih automobila za ratne vojne invalide 100% prve grupe (pokretanje postupka u aprilu)	kontinuirano			
- Pomoć u liječenju branilačkih populacija (pokretanje postupka u aprilu)	kontinuirano			

FEDERALNO MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu	+			
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama	+			
- Zakon o liječništvu	+			
- Zakon o stomatološkoj djelatnosti	+			
- Zakon o sestrinstvu	+			
- Zakon o evidencijama u oblasti zdravstva	+			
- Zakon o ograničenoj upotrebi duhanskih prerađevina	+			
- Zakon o zdravstvenom osiguranju	+			
- Zakon o medicinski potpomognutoj prokreaciji	+			
- Naredba o programu obaveznih imunizacija stanovništva za svaku kalendarsku godinu	+	+	+	+
- Donošenje novih zakona u oblasti zdravstva u skladu sa godišnjim programima rada ministarstva	+	+	+	+
- Donošenje provedbenih propisa na osnovu zakona iz oblasti zdravstva u skladu sa godišnjim programima rada ministarstva	+	+	+	+
INFORMATIVO - ANALITIČKO DIO				
- Izveštaj o obračunu ukupnih sredstava u zdravstvu (U toku tekuće kalendarske godine sačinjava se i usvaja za prethodnu godinu)	+	+	+	+
- Informaciju o obračunu sredstava ostvarenih i utrošenih za sprovođenje fonda solidarnosti Federacije BiH (U toku tekuće kalendarske godine sačinjava se i usvaja za prethodnu godinu)	+	+	+	+

- Reformisati finansiranje zdravstva (implementacija osnovnog paketa zdravstvenih usluga, osiguranje dostupnosti kvalitetnim i zdravstvenim uslugama svih kategorija stanovništva i neophodnu informatizaciju u zdravstvenoj oblasti)	+	+	+	+
- Učešće u izradi i provedbi Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2013-2017)			+	+

FEDERALNO MINISTARSTVO OBRAZOVANJA I NAUKE

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Praćenje i pružanje stručne podrške u implementiranju zakonodavstva u oblasti obrazovanja i nauke na svim nivoima	+	+	+	+
- Izmjena pravnih akata koji regulišu oblast udžbeničke politike u Federaciji Bosne i Hercegovine u saradnji sa resornim kantonalnim ministarstvima	+			
- Izrada modela Zakona o udžbenicima i drugim nastavnim sredstvima u Federaciji Bosne i Hercegovine u saradnji sa resornim kantonalnim ministarstvima		+	+	
- U saradnji sa resornim kantonalnim ministarstvima donošenje legislative o studentskom standardu i organiziranju u Federaciji BiH		+	+	+
- Izrada Zakona o sistemu i politici razvoja naučno-istraživačke i istraživačko-razvojne djelatnosti u Federaciji BiH		+		
INFORMATIVNO-ANALITIČKI DIO				
- Izrada Strategije za unapređenje ranog rasta i razvoja djece u Federaciji Bosne i Hercegovine u saradnji sa UNICEF-om BiH i federalnim ministarstvima zdravstva i rada i socijalne politike		+	+	
- Izrada Strategije razvoja nauke Federacije BiH za period 2011-2021. godina	+			
- Koordiniranje aktivnosti na izradi Operativnog plana aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede	+			
- Praćenje realizacije mjera koje proizilaze iz Operativnog plana aktivnosti na provođenju mjera i preporuka sadržanih u Analizi stanja u oblasti srednjeg obrazovanja sa prijedlogom mjera za usklađivanje obrazovanja sa potrebama privrede	+	+	+	+
- Učešće u izradi i provedbi Strategije za prevenciju i borbu protiv nasilja u porodici (2013-2017)			+	+
- Učešće u izradi i provedbi Akcionog plana borbe protiv zloupotrebe opojnih droga u Federaciji Bosne i Hercegovine (2011-2013)	+	+	+	
- Analiza upisa studenata sa posebnim osvrtom na planiranje upisa u skladu sa analizom tržišta rada u Federaciji Bosne i Hercegovine	+		+	
- Izrada strateških pravaca razvoja visokog obrazovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine		+	+	+
- Analiza efekata subvencija koje Vlada Federacije BiH daje studentima koji borave u studentskim centrima i ishrane studenata, u smislu ujednačavanja uvjeta studiranja cjelokupne	+		+	

studentske populacije				
- Analiza stanja u studentskim domovima/centrima u Federaciji BiH	+		+	
- Analiza primjene standarda i normativa u predškolskom odgoju i obrazovanju u Federaciji Bosne i Hercegovine	+			
- Informacija o nastavnim planovima i programima srednjih škola u Federaciji BiH	+			
- Informacija o obrazovanju odraslih i cjeloživotnom učenju u Federaciji BiH u kontekstu reforme srednjeg obrazovanja i obuke	+			
- Informacija o upisu u osnovne i srednje škole u Federaciji Bosne i Hercegovine	+	+	+	+
- Informacija o historijatu i razvoju ideje Bolonjskog procesa	+		+	
- Informacija o implementaciji Bolonjskog procesa u Federaciji BiH sa prijedlogom prioriteta i mjera za unapređenje procesa	+			
- Informacija o Federaciji BiH u kontekstu međunarodne naučno-tehnološke saradnje Bosne i Hercegovine	+			

FEDERALNO MINISTARSTVO KULTURE I SPORTA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Saradnja na izradi popisa zaštićenih nematerijalnih kulturnih dobara	+			
- Pripremanje zakonskih propisa i uredbi, te organizacija manifestacije Dani evropskog naslijeđa	+			
- U saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova BiH, kantonalnim resornim ministarstvima, Ministarstvom porodice, omladine i sporta RS i sportskim asocijacijama, aktivnosti na implementaciji Zakona o sportu u Bosni i Hercegovini	+			
- Donošenje zakonskih i podzakonskih akata koji proizilaze iz Zakona o sportu u Bosni i Hercegovini	+			
INFORMATIVNO – ANALITIČKI DIO				
- Priprema programa i projekata adaptacije, sanacije, konzervacije, rekonstrukcije, restauracije, revitalizacije i prezentacije spomenika kulturne baštine	+			
- U okviru realizacije Pilot programa naslova: „Naslijeđe kao most između zajednica. Rekonstrukcija arhitektonskog naslijeđa u centru grada Stoca - održivo oživljavanje i razvoj zajednice razjedinjene ratom”, priprema projektnog zadatka za obnovu objekata predviđenih ovim Pilot projektom i vršenje stručnog nadzora nad njihovom implementacijom u naredne dvije godine	+			
- Realizacija programa „Mladi i naslijeđe“ u okviru manifestacije Dani evropskog naslijeđa	+			
- Nastavak podrške programima mladih koji doprinose angažiranju i afirmaciji mladih u kulturi, podrška razvijanju manifestacija, programa i projekata mladih u oblasti culture, koji doprinose edukaciji mladih, stipendiranje, uključivanje,	+			

zapošljavanje i volonterski rad mladih				
- Pružanje podrške razvoju programa za mlade u oblasti sporta	+			
- Podrška razvojnim i edukacionim programima za mlade kroz projekte koji doprinose očuvanju zdravlja i vaspitanja mladih	+			
- U saradnji sa Fondacijom za održivi razvoj Odras, izgradit će se poseban program pomoću kojeg će se obezbijediti dodatna sredstva neophodna za izgradnju i opremanje sportskih objekata u sredinama u kojima je to neophodno	+			
- Implementacija Pilot projekta ARCH Stolac: „Naslijeđe kao most između zajednica. Rekonstrukcija arhitektonskog naslijeđa u centru grada Stoca - održivo oživljavanje i razvoj zajednice razjedinjene ratom”	+			
- Realiziranje projekata obnove: zgrade Crvenog krsta u Sarajevu, Partizanskog spomen groblja u Mostaru, Starog grada Tešanj i Starog grada Bužim	+			
- Osiguravanje namjenskih sredstava za projekte mladih, podrška i povezivanje projekata i programa mladih u FBiH, podrška mladim talentima	+			
- Razvoj projekata koji se odnose na prezentaciju, edukaciju, uključivanje i upoznavanje mladih ljudi sa mogućnostima školovanja kroz kontinuirane projekte sa mladima iz FBiH. Kamp animacije Igman	+			
- Realiziranje novog projekta „Mladi u akciji 2007-2013“	+			
- Realiziranje EUROFIT – Projekta praćenja fizičke spremnosti školske omladine	+			
- Praćenje provedbe međunarodnih konvencija i izvještavanje u dijelu koji se odnosi na FBiH u oblasti kulturmo-historijskog naslijeđa	+			

FEDERALNO MINISTARSTVO RASELJENIH OSOBA I IZBJEGLICA

O p i s	2011.	2012.	2013.	2014.
NORMATIVNI DIO				
- Izmjena Zakona o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave	+	+		
- Novi Zakon o raseljenim osobama FBiH i izbjeglicama iz BiH	+	+		
- Izmjena Zakona o porezu na dohodak	+	+		
- Izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica i usklađivanje ostalih podzakonskih akata	+	+	+	+
INFORMATIVNO ANALITIČKI DIO				
- Izrada Strateškog plana Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica	kontinuirano			
- Izvještavanje institucija BiH i FBiH o stanju u oblasti raseljenih osoba, izbjeglica i povratnika	kontinuirano			
- Godišnji planovi povratka, obnove, gradnje i razvoja održivog povratka	+	+	+	+
- Programi utroška sredstava budžeta „Transfer za raseljena lica i povratnike“ u skladu sa planovima	+	+	+	+
- Izvještaji o realizaciji planova i programa kao i Programa	kontinuirano			

utroška sredstava Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica	
--	--